

Uradni list

Evropske unije

L 79

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 53

25. marec 2010

Vsebina

II *Nezakonodajni akti*

UREDBE

- ★ Uredba Komisije (EU) št. 248/2010 z dne 24. marca 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 1484/95 o podrobnih pravilih za izvajanje sistema dodatnih uvoznih dajatev in o določitvi reprezentativnih cen v sektorju za perutninsko meso in v sektorju za jajca ter za albumine iz jajc ter Uredbe (ES) št. 504/2007 o določitvi podrobnih pravil za uporabo režimov dodatnih uvoznih dajatev v sektorju mleka in mlečnih proizvodov 1
- ★ Uredba Komisije (EU) št. 249/2010 z dne 24. marca 2010 o vpisu imena v register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb (Chorizo Riojano (ZGO)) 3
- ★ Uredba Komisije (EU) št. 250/2010 z dne 24. marca 2010 o vpisu imena v register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb (Farine de Petit Épeautre de Haute Provence (ZGO)) 5
- ★ Uredba Komisije (EU) št. 251/2010 z dne 24. marca 2010 o vpisu imena v register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb (Yorkshire Forced Rhubarb (ZOP)) 7
- Uredba Komisije (EU) št. 252/2010 z dne 24. marca 2010 o določitvi pavšalnih uvoznih vrednosti za določitev vhodne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave 9

Cena: 4 EUR

(Nadaljevanje na naslednji strani)

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

Uredba Komisije (EU) št. 253/2010 z dne 24. marca 2010 o spremembi reprezentativnih cen in dodatnih uvoznih dajatev za nekatere proizvode v sektorju sladkorja, določenih z Uredbo (ES) št. 877/2009, za tržno leto 2009/10	11
---	----

SKLEPI

2010/178/EU:

★ Sklep Komisije z dne 15. decembra 2009 o državni pomoči, ki jo je Nemčija dodelila v zvezi z določenimi storitvami bavarske veterinarske službe (Tiergesundheitsdienst Bayern) (C 24/06 (ex NN 75/2000)) (notificirano pod dokumentarno številko C(2009) 9954).....	13
---	----

IV Akti, sprejeti pred 1. decembrom 2009 v skladu s Pogodbo ES, Pogodbo EU in Pogodbo Euratom

★ Odločba Nadzornega organa EFTE št. 329/08/COL z dne 28. maja 2008 o pomoči, ki je bila dodeljena v korist družbe Sementsverksmiðjan hf. (Islandija)	25
★ Odločba Nadzornega organa EFTE št. 405/08/COL z dne 27. junija 2008 o zaključku formalnega postopka preiskave v zvezi s sklodom Icelandic Housing Financing Fund (Islandija)	40

Popravki

★ Popravek Uredbe Komisije (ES) št. 1242/2008 z dne 8. decembra 2008 o določitvi tipologije Skupnosti za kmetijska gospodarstva (UL L 335, 13.12.2008)	58
--	----

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 248/2010

z dne 24. marca 2010

o spremembi Uredbe (ES) št. 1484/95 o podrobnih pravilih za izvajanje sistema dodatnih uvoznih dajatev in o določitvi reprezentativnih cen v sektorju za perutninsko meso in v sektorju za jajca ter za albumine iz jajc ter Uredbe (ES) št. 504/2007 o določitvi podrobnih pravil za uporabo režimov dodatnih uvoznih dajatev v sektorju mleka in mlečnih proizvodov

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode („Uredba o enotni SUT“) ⁽¹⁾ ter zlasti člena 143(b) v povezavi s členom 4 Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 614/2009 z dne 7. julija 2009 o skupnem sistemu trgovine za ovalbumin in laktalbumin ⁽²⁾ ter zlasti člena 3(4) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Člen 3(3) Uredbe Komisije (ES) št. 1484/95 ⁽³⁾ in člen 4(3) Uredbe Komisije (ES) št. 504/2007 ⁽⁴⁾ določata, da mora uvoznik, kadar je uvozna cena CIF pošiljke višja od veljavne reprezentativne cene, položiti varščino iz člena 248(1) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti ⁽⁵⁾, enako dodatni dajatvi, ki bi jo plačal, če bi izračun dodatne dajatve temeljil na reprezentativni ceni, ki velja za zadevni proizvod.

(2) Člen 38(3) Uredbe Komisije (ES) št. 951/2006 z dne 30. junija 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 318/2006 glede trgovine s tretjimi državami v sektorju sladkorja ⁽⁶⁾ pa za podoben primer določa, da mora uvoznik položiti varščino, navedeno v

členu 248(1) Uredbe (EGS) št. 2454/93, enakovredno razliki med zneskom dodatne uvozne dajatve, izračunane na osnovi reprezentativne cene, ki se uporablja za zadevni proizvod, in zneskom dodatne uvozne dajatve, izračunane na osnovi uvozne cene CIF zadevne pošiljke.

(3) Zaradi uskladitve metod izračunavanja, ki se uporabljajo v različnih sektorjih, je treba metodo iz člena 3(3) Uredbe (ES) št. 1484/95 in člena 4(3) Uredbe (ES) št. 504/2007 uskladiti z metodo iz člena 38(3) Uredbe (ES) št. 951/2006.

(4) Člen 3(4) Uredbe (ES) št. 1484/95 in člen 4(4) Uredbe (ES) št. 504/2007 določata roke, v katerih mora uvoznik dokazati, da je bila pošiljka prodana pod pogoji, ki potrjujejo pravilnost uvozne cene CIF. V praksi sta se postopka za uvoz in prodajo blaga v okviru sistema zelo spremenila. Medtem ko se je prej z nabavo v tretji državi, sprostivijo v prosti promet in prodajo v Skupnosti ukvarjal samo en gospodarski subjekt, pa jih je danes v te različne postopke vključenih več, zaradi česar pogosto ni mogoče upoštevati navedenih rokov. Zato je treba navedene roke podaljšati.

(5) Uredbi (ES) št. 1484/95 in (ES) št. 504/2007 je zato treba ustrezno spremeniti.

⁽¹⁾ UL L 299, 16.11.2007, str. 1.

⁽²⁾ UL L 181, 14.7.2009, str. 8.

⁽³⁾ UL L 145, 29.6.1995, str. 47.

⁽⁴⁾ UL L 119, 9.5.2007, str. 7.

⁽⁵⁾ UL L 253, 11.10.1993, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 178, 1.7.2006, str. 24.

(6) Ukrepi, predvideni s to uredbo, so v skladu z mnenjem Upravljalnega odbora za skupno ureditev kmetijskih trgov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Odstavka 3 in 4 člena 3 Uredbe (ES) št. 1484/95 se nadomešča z naslednjim:

„3. V primeru iz odstavka 2 mora uvoznik položiti varščino iz člena 248(1) Uredbe (EGS) št. 2454/93, enako razliki med zneskom dodatne uvozne dajatve, izračunane na podlagi reprezentativne cene, ki velja za zadevni proizvod, in zneskom dodatne uvozne dajatve, izračunane na podlagi uvozne cene CIF zadevne pošiljke.

4. Uvoznik v dveh mesecih od prodaje zadevnih proizvodov, ob upoštevanju devetmesečnega roka od dneva prejema deklaracije za sprostitev v prosti promet, dokaže, da je bila pošiljka odprodana pod pogoji, ki potrjujejo pravilnost cen, navedenih v odstavku 2. Neizpolnjevanje enega od teh končnih rokov povzroči izgubo položene varščine. Pristojni organi pa lahko na utemeljeno zahtevo uvoznika podaljšajo devetmesečni rok za največ tri mesece.

Predložena varščina se sprostí do obsega, za katerega je carinskim organom predloženo zadovoljivo dokazilo o odprodaji. V nasprotnem primeru varščina zapade za plačilo dodatnih dajatev.“

Člen 2

Odstavka 3 in 4 člena 4 Uredbe (ES) št. 504/2007 se nadomešča z naslednjim:

„3. V primeru iz odstavka 2 mora uvoznik položiti varščino iz člena 248(1) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 (*), enako razliki med zneskom dodatne uvozne dajatve, izračunane na podlagi reprezentativne cene, ki velja za zadevni proizvod, in zneskom dodatne uvozne dajatve, izračunane na podlagi uvozne cene CIF zadevne pošiljke.

4. Uvoznik v dveh mesecih od prodaje zadevnih proizvodov, ob upoštevanju devetmesečnega roka od dneva prejema deklaracije za sprostitev v prosti promet, dokaže, da je bila pošiljka odprodana pod pogoji, ki potrjujejo pravilnost cen, navedenih v odstavku 2. Neizpolnjevanje enega od teh končnih rokov povzroči izgubo položene varščine. Pristojni organi pa lahko na utemeljeno zahtevo uvoznika podaljšajo devetmesečni rok za največ tri mesece.

Predložena varščina se sprostí do obsega, za katerega je carinskim organom predloženo zadovoljivo dokazilo o odprodaji. V nasprotnem primeru varščina zapade za plačilo dodatnih dajatev.

(*) UL L 253, 11.10.1993, str. 1.“

Člen 3

Ta uredba začne veljati sedmi dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. maja 2010.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 24. marca 2010

Za Komisijo
Predsednik
José Manuel BARROSO

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 249/2010**z dne 24. marca 2010****o vpisu imena v register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb (Chorizo Riojano (ZGO))**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 z dne 20. marca 2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila ⁽¹⁾ ter zlasti prvega pododstavka člena 7(4) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s prvim pododstavkom člena 6(2) Uredbe (ES) št. 510/2006 je bila vloga Španije za registracijo imena „Chorizo Riojano“ objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾.

- (2) Ker Komisija ni prejela nobenega ugovora v skladu s členom 7 Uredbe (ES) št. 510/2006, je treba navedeno ime registrirati –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ime iz Priloge k tej uredbi se registrira.

Člen 2Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 24. marca 2010

Za Komisijo
Predsednik
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ UL L 93, 31.3.2006, str. 12.

⁽²⁾ UL C 186, 8.8.2009, str. 14.

PRILOGA

Kmetijski proizvodi za prehrano ljudi, naštetih v Prilogi I k Pogodbi:

Skupina 1.2 Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)

ŠPANJIA

Chorizo Riojano (ZGO)

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 250/2010

z dne 24. marca 2010

o vpisu imena v register zaščitениh označb porekla in zaščitениh geografskih označb (Farine de Petit Épeautre de Haute Provence (ZGO))

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 z dne 20. marca 2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila ⁽¹⁾ ter zlasti prvega pododstavka člena 7(4) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s prvim pododstavkom člena 6(2) in členom 17(2) Uredbe (ES) št. 510/2006 je bila vloga Francije za registracijo imena „Farine de Petit Épeautre de Haute Provence“ objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾.

- (2) Ker Komisija ni prejela nobenega ugovora v skladu s členom 7 Uredbe (ES) št. 510/2006, je treba navedeno ime registrirati –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ime iz Priloge k tej uredbi se registrira.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 24. marca 2010

Za Komisijo
Predsednik
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ UL L 93, 31.3.2006, str. 12.

⁽²⁾ UL C 185, 7.8.2009, str. 17.

PRILOGA

Kmetijski proizvodi za prehrano ljudi, naštetih v Prilogi I k Pogodbi:

Razred 1.6 Sadje, zelenjava in žita, sveži ali predelani

FRANCIJA

Farine de Petit Épeautre de Haute Provence (ZGO)

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 251/2010**z dne 24. marca 2010****o vpisu imena v register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb (Yorkshire Forced Rhubarb (ZOP))**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 z dne 20. marca 2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila ⁽¹⁾ ter zlasti prvega pododstavka člena 7(4) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s prvim pododstavkom člena 6(2) Uredbe (ES) št. 510/2006 je bila vloga Združenega kraljestva za registracijo imena „Yorkshire Forced Rhubarb“ objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾.

- (2) Ker Komisija ni prejela nobenega ugovora v skladu s členom 7 Uredbe (ES) št. 510/2006, je treba navedeno ime registrirati –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ime iz Priloge k tej uredbi se registrira.

Člen 2Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 24. marca 2010

*Za Komisijo**Predsednik*

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ UL L 93, 31.3.2006, str. 12.

⁽²⁾ UL C 189, 12.8.2009, str. 29.

PRILOGA

Kmetijski proizvodi za prehrano ljudi, naštetih v Prilogi I k Pogodbi:

Skupina 1.6 Sadje, zelenjava in žita, sveži ali predelani

ZDRUŽENO KRALJESTVO

Yorkshire Forced Rhubarb (ZOP)

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 252/2010**z dne 24. marca 2010****o določitvi pavšalnih uvoznih vrednosti za določitev vhodne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode („Uredba o enotni SUT“) ⁽¹⁾,ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1580/2007 z dne 21. decembra 2007 o določitvi izvedbenih pravil za uredbe Sveta (ES) št. 2200/96, (ES) št. 2201/96 in (ES) št. 1182/2007 v sektorju sadja in zelenjave ⁽²⁾ ter zlasti člena 138(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

Uredba (ES) št. 1580/2007 ob uporabi rezultatov večstranskih trgovinskih pogajanj urugvajskega kroga določa merila, v skladu s katerimi Komisija določi pavšalne vrednosti za uvoz iz tretjih držav za proizvode in obdobja iz dela A Priloge XV k tej uredbi –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Pavšalne uvozne vrednosti iz člena 138 Uredbe (ES) št. 1580/2007 so določene v Prilogi k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati 25. marca 2010.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 24. marca 2010

Za Komisijo,
za predsednika po pooblastilu

Jean-Luc DEMARTY

Generalni direktor za kmetijstvo in razvoj podeželja

⁽¹⁾ UL L 299, 16.11.2007, str. 1.⁽²⁾ UL L 350, 31.12.2007, str. 1.

PRILOGA

Pavšalne uvozne vrednosti za določitev vhodne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave

(EUR/100 kg)

Oznaka KN	Oznaka tretjih držav ⁽¹⁾	Pavšalna uvozna vrednost
0702 00 00	IL	74,8
	JO	59,4
	MA	95,7
	TN	128,2
	TR	97,7
	ZZ	91,2
0707 00 05	JO	68,6
	MA	74,6
	MK	124,9
	TR	123,4
	ZZ	97,9
0709 90 70	JO	97,9
	MA	147,9
	TR	103,1
	ZZ	116,3
0805 10 20	EG	40,2
	IL	59,5
	MA	43,6
	TN	55,8
	TR	62,6
	ZZ	52,3
0805 50 10	EG	66,4
	IL	91,6
	MA	49,1
	TR	63,1
	ZZ	67,6
0808 10 80	AR	89,0
	BR	89,0
	CA	99,1
	CL	85,2
	CN	74,1
	MK	24,7
	US	132,2
	UY	68,2
	ZA	107,6
	ZZ	85,5
0808 20 50	AR	79,6
	CL	69,2
	CN	94,1
	US	134,2
	UY	118,7
	ZA	94,0
	ZZ	98,3

⁽¹⁾ Nomenklatura držav, določena v Uredbi Komisije (ES) št. 1833/2006 (UL L 354, 14.12.2006, str. 19). Oznaka „ZZ“ predstavlja „druga porekla“.

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 253/2010**z dne 24. marca 2010****o spremembi reprezentativnih cen in dodatnih uvoznih dajatev za nekatere proizvode v sektorju sladkorja, določenih z Uredbo (ES) št. 877/2009, za tržno leto 2009/10**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode („Uredba o enotni SUT“) (1),

ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 951/2006 z dne 30. junija 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 318/2006 glede trgovine s tretjimi državami v sektorju sladkorja (2) in zlasti drugega stavka drugega pododstavka člena 36(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Reprezentativne cene in dodatne uvozne dajatve za beli in surovi sladkor ter nekatere sirupe za tržno leto

2009/10 so bile določene z Uredbo Komisije (ES) št. 877/2009 (3). Navedene cene in dolžnosti so bile nazadnje spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 236/2010 (4).

- (2) Glede na podatke, ki so trenutno na voljo Komisiji, je treba navedene cene in dajatve spremeniti v skladu s pravili in postopki iz Uredbe (ES) št. 951/2006 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Reprezentativne cene in dodatne uvozne dajatve za proizvode iz člena 36 Uredbe (ES) št. 951/2006, določene z Uredbo (ES) št. 877/2009 za tržno leto 2009/10, se spremenijo v skladu s Prilogo k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati 25. marca 2010.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 24. marca 2010

Za Komisijo,
za predsednika po pooblastilu

Jean-Luc DEMARTY

Generalni direktor za kmetijstvo in razvoj podeželja

(1) UL L 299, 16.11.2007, str. 1.

(2) UL L 178, 1.7.2006, str. 24.

(3) UL L 253, 25.9.2009, str. 3.

(4) UL L 72, 20.3.2010, str. 15.

PRILOGA

Spremenjene reprezentativne cene in dodatne uvozne dajatve za beli in surovi sladkor ter proizvode z oznako KN 1702 90 95, ki se uporabljajo od 25. marca 2010

(EUR)

Oznaka KN	Reprezentativna cena na 100 kg neto zadevnega proizvoda	Dodatna uvozna dajatev na 100 kg neto zadevnega proizvoda
1701 11 10 ⁽¹⁾	33,42	1,26
1701 11 90 ⁽¹⁾	33,42	4,88
1701 12 10 ⁽¹⁾	33,42	1,13
1701 12 90 ⁽¹⁾	33,42	4,58
1701 91 00 ⁽²⁾	35,05	7,71
1701 99 10 ⁽²⁾	35,05	3,82
1701 99 90 ⁽²⁾	35,05	3,82
1702 90 95 ⁽³⁾	0,35	0,31

⁽¹⁾ Določitev za standardno kakovost, kot je določena v točki III Priloge IV k Uredbi (ES) št. 1234/2007.

⁽²⁾ Določitev za standardno kakovost, kot je določena v točki II Priloge IV k Uredbi (ES) št. 1234/2007.

⁽³⁾ Določitev na 1 % vsebnosti saharoze.

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE

z dne 15. decembra 2009

o državni pomoči, ki jo je Nemčija dodelila v zvezi z določenimi storitvami bavarske veterinarske službe (Tiergesundheitsdienst Bayern) (C 24/06 (ex NN 75/2000))

(notificirano pod dokumentarno številko C(2009) 9954)

(Besedilo v nemškem jeziku je edino verodostojno)

(2010/178/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2),

po pozivu zainteresiranim stranem, da predložijo svoje pripombe v skladu z navedeno določbo, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

- (1) Komisija je z dopisom z dne 21. februarja 2000 prejela pritožbo glede ukrepov bavarske veterinarske službe Tiergesundheitsdienst Bayern (v nadaljnjem besedilu: TGD). Sledili so nadaljnji dopisi istega pritožnika, ki so se nanašali na isto pritožbo. Zadeva je bila evidentirana pod številko NN 75/00.
- (2) Komisija je v zvezi s to pritožbo na Nemčijo naslovila več dopisov. Nemčija je v odgovor nanje predložila informacije v dopisih z dne 4. julija 2000, 22. decembra 2000, 22. novembra 2002, 10. aprila 2003, 1. decembra 2003 in 27. junija 2005. Sestanek s predstavniki Nemčije je bil organiziran 17. julija 2003.
- (3) Ukrep se je izvajal od leta 1974. Kljub poizvedovanju priglasitve ukrepa ni bilo mogoče dokazati. Pomoč je bila zato vpisana v register nepriglašanih pomoči.
- (4) Komisija je z dopisom z dne 7. julija 2006 obvestila Nemčijo o odločitvi, da bo na podlagi te pomoči sprožila postopek iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Namesto členov 87 in 88 Pogodbe ES od 1. decembra 2009 veljata člena 107 in 108 PDEU. Člena 87 in 88 Pogodbe ES sta v bistvu enaka členoma 107 in 108 PDEU. V tem sklepu je treba sklicevanja na člena 107 in 108 PDEU razumeti kot sklicevanja na člena 87 in 88 Pogodbe ES, kadar je to primerno.

II. OPIS

- (5) Odločitev Komisije, da sproži postopek, je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾. Komisija je pozvala zainteresirane strani, da predložijo svoje pripombe.
- (6) Komisija je prejela pripombe zainteresiranih strani z dopisi z dne 30. oktobra 2006, 2. novembra 2006 in 7. novembra 2006.
- (7) Nemčija je predstavila mnenje z dopisi z dne 6. novembra 2006, 22. januarja 2007, 25. julija 2008 in 9. februarja 2009.
- (8) Ukrep se izvaja v skladu s členom 14(1) zakona o spodbujanju bavarskega kmetijstva (v nadaljnjem besedilu: LwFöG).
- (9) Cilj ukrepa je zagotoviti in izboljšati higieno živil živalskega izvora.
- (10) Do ukrepa so upravičeni kmetje in ribiči (v nadaljnjem besedilu obe skupini skupaj: kmetje).
- (11) Do ukrepa je upravičena tudi bavarska veterinarska služba Tiergesundheitsdienst Bayern (v nadaljnjem besedilu: TGD).
- (12) Ukrep se financira s sredstvi zvezne dežele Bavarska in bavarskega sklada za kužne bolezni živali Bayerische Tierseuchenkasse (v nadaljnjem besedilu: BTKS).
- (13) Ukrepi v korist kmetov so bili sicer označeni kot „splošni ukrepi“, vendar so to ukrepi, ki so namenjeni le kmetom s prebivališčem na Bavarskem. Poleg tega so to po navedbah Nemčije čisto posebni, izključno preventivni ukrepi v korist pridobivanju mleka in mesa, vzreji prašičev, reji perutnine in ovac ter ribogojstvu. Živalske

⁽²⁾ UL C 244, 11.10.2006, str. 15.

populacije se pregledujejo po točno določenem programu, v katerem se upoštevajo posebna tveganja bolezni živali oziroma merila za preprečevanje bolezni živali in boj proti njim. Poleg tega je Nemčija navedla, da se podpora dodeljuje le za splošne ukrepe javnega interesa, ki presegajo običajne zakonske določbe za posameznega rejca (dopis z dne 6. novembra 2006, str. 4).

- (14) Na kmetijskih gospodarstvih se sprejemajo naslednji ukrepi: sprotno spremljanje s testi oziroma preventivnimi pregledi, preiskave in (laboratorijski/sistematski) pregledi, veterinarsko svetovanje, izdelava načrtov za preprečevanje oziroma sanacijskih programov in razvoj programov cepljenja.
- (15) Po navedbah Nemčije pomenijo dejavnosti iz uvodne izjave 14 podlago za svetovanje kmetom glede primernih preventivnih in kurativnih ukrepov. Po njenih podatkih pa ti „splošni ukrepi“ ne zajemajo storitev, ki jih običajno ponujajo delujoči veterinarji (npr. zdravljenje z zdravili ali preventivno cepljenje).
- (16) „Splošni ukrepi“ so za kmete brezplačni. Vendar kmetje teh ukrepov ne morejo zahtevati, temveč jih na lastno pobudo sprejme pooblaščen služba TGD.
- (17) Stroške teh ukrepov službi TGD povrne dežela Bavarska. V skladu z drugim stavkom člena 14(1) LwFöG „država povrne 50 % potrebnih stroškov“.
- (18) Drugi del kadrovske in materialne stroške službe TGD se nadomesti iz drugih državnih sredstev, in sicer jih povrne BTKS (glej zadeve NN 23/07, N 426/03 in N 81/04). Skupaj to pomeni do 100-odstotno povračilo stroškov.
- (19) V korist službe TGD se izvajajo naslednje storitve.
- (20) V skladu z besedilom LwFöG se službi TGD iz državnih sredstev nadomesti le polovica „potrebnih stroškov“. Dejansko pa se po navedbah Nemčije lahko pridobi do 100-odstotno nadomestilo.
- (21) Službi TGD se pomoč dodeljuje od leta 1974. V skladu s členom 15(1) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES ⁽¹⁾ imajo pooblastila Komisije, zahtevati vračilo pomoči, desetletni zastaralni rok. Komisija je postopek preiskave sprožila leta 2000. Tako desetletni rok, predviden v členu 15(2) Uredbe (ES)

št. 659/1999, zajema obdobje do leta 1990. Na tej podlagi pomoči, izplačane pred navedenim letom, niso predmet nadaljnje preiskave.

- (22) Proračunski podatki, ki jih je Nemčija posredovala in so navedeni v Prilogi, ustrezno zadevajo plačila službi TGD za izpolnjevanje obveznosti javne službe v obdobju od leta 1990 do leta 2008.
- Razlogi za začetek formalnega postopka preiskave in njegov obseg*
- (23) Po prvi preiskavi ni bilo jasno, ali plačila iz proračunskih sredstev in plačila sklada BTKS, namenjena službi TGD, zagotavljajo konkurenčno prednost.
- (24) Poleg tega je pritožnik navedel, da so bile nekatere klinično-diagnostične in terapevtske (kurativne) storitve nameščenih veterinarjev službe TGD ponujene po cenah, ki so bile do 90 % nižje od osnovnih stroškov. To naj bi bilo področje, na katerem naj bi TGD delovala v skladu z vidiki pridobitne gospodarske dejavnosti.
- (25) To pa naj bi bilo po mnenju pritožnika mogoče le zato, ker je TGD prejela subvencije za „splošne ukrepe“ in ji je bilo tako omogočeno, da je klinično-diagnostične in terapevtske storitve ponujala precej ugodneje, kot so to lahko storili samostojni veterinarji, ki so morali preživeti brez subvencij. Poleg tega je pritožnik opozoril na primernost ugodnega sklepanja pogodb in neobstoja potnih stroškov zaposlenih veterinarjev službe TGD, ki so že delovali v kraju samem.
- (26) V skladu s Sporočilom Komisije o določitvi pravil, ki se uporabljajo za oceno nezakonite državne pomoči ⁽²⁾, Komisija vedno presoja združljivost nezakonitih državnih pomoči s skupnim trgovom na podlagi meril, ki so opredeljena v določbah, veljavnih ob dodelitvi pomoči. Komisija ob sprožitvi postopka ni imela na voljo zadostnih informacij, da bi se prepričala, ali so pomoči v korist kmetov ustrezale zadevnim določbam Unije, tj. Smernicam za državne pomoči v kmetijstvu in Smernicam za preučitev državnih pomoči na področju ribištva in ribogojstva. Zato je Komisija pozvala Nemčijo, da predloži potrebne informacije.
- (27) Komisija je z dopisom z dne 12. decembra 2008 pozvala Nemčijo, da potrdi, ali se je dodeljevanje pomoči, ki so predmet preiskave, nadaljevalo po 1. januarju 2008, in če se je, da predloži potrebne dokumente za preizkus združljivosti pomoči s Smernicami Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju

⁽¹⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1.

⁽²⁾ UL C 119, 22.5.2002, str. 22.

2007–2013 ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: okvirna ureditev), ki so nadomestile okvir Skupnosti z dne 1. februarja 2000 za državne pomoči v kmetijstvu ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: okvir Skupnosti) in so začele veljati 1. januarja 2007, ter s Smernicami za preučitev državne pomoči za ribištvo in ribogojstvo ⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: smer-nice iz leta 2008). Nemčija je v dopisu z dne 9. februarja 2009 sporočila, da se je dodeljevanje pomoči v kmetij-stvu po letu 2008 nadaljevalo, in predložila zahtevane informacije.

III. PRIPOMBE NEMČIJE

- (28) Nemčija je navedla, da so bila plačila, ki sta jih za izvedbo splošnih ukrepov odobrila dežela Bavarska in BTKS, nadomestila za opravljanje javnih storitev splošnega interesa. Nemčija se je sklicevala na sodno prakso, v skladu s katero nadomestila, ki jih država nameni za izpolnjevanje obveznosti javne službe, pod nekaterimi pogoji ne pomenijo državne pomoči. Zato Nemčija meni, da ukrepov ni treba obravnavati kot državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.
- (29) Stališče Nemčije je, da so splošni ukrepi koristili zdravju in dobremu počutju živali ter varstvu potrošnikov in živali. Temu primerno naj bi bilo izvajanje splošnih ukrepov predvsem v interesu širše javnosti.
- (30) Po navedbah Nemčije so bila med izvajanjem splošnih ukrepov pridobljena obsežna spoznanja, ki so bila pozneje predstavljena v številnih strokovnih objavah in na znanstvenih predavanjih doma in v tujini. Tako je bistven del izsledkov, pridobljenih s splošnimi ukrepi, dostopen stroki v Uniji.
- (31) Po navedbah Nemčije se na podlagi programa splošnih ukrepov niso izvajale kurativne storitve, tj. storitve, ki jih običajno ponujajo delujoči veterinarji (npr. zdravljenje z zdravili ali preventivno cepljenje). TGD je poleg tega podprtega programa izvajala tudi nekatere pridobitne dejavnosti (kurativne storitve). Te so sicer pomenile manj kot 5 % vseh veterinarskih storitev. Delež pridobitnih dejavnosti službe TGD je letno znašal od 2,6 do 2,85 % skupnega prihodka.
- (32) Zaradi jasnega in sledljivega ločevanja področij dejavnosti „splošni ukrepi“ in „pridobitne dejavnosti“ je mogoče izključiti vsako navzkrižno subvencioniranje. To se zagotavlja z zelo izdelanim in natančnim računovodskim sistemom ter obsežnimi kontrolami.

IV. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

- (33) Zainteresirane strani so ponovile navedbe, da so veterinarji, zaposleni pri službi TGD, izvajali ne le preventivne ukrepe, temveč tudi kurativne storitve.
- (34) Zainteresirane strani niso trdile, da je bila finančna podpora neposredno dodeljena tem kurativnim storitvam, so pa poudarile, da je TGD lahko ponujala primerljive storitve pod bistveno ugodnejšimi pogoji, kot so to lahko storili samostojni veterinarji.
- (35) Prav tako niso trdile, da so bile pomoči, izplačane v korist kmetov, v nasprotju s Smernicami za državne pomoči v kmetijstvu ali veljavnimi zakonskimi predpisi. Grajalje niso niti zagotovitve sredstev.

V. OCENA UKREPA

Obstoj pomoči v korist kmetov

- (36) V skladu s členom 107(1) PDEU je pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgov, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.
- (37) Sodišče Evropske unije je odločilo, da je treba pri vprašanju, ali državni ukrep pomeni pomoč v smislu člena 107 PDEU, ugotoviti, ali to za prejemno podjetje pomeni gospodarsko ugodnost, ki je ob običajnih tržnih pogojih ne bi prejelo, ⁽⁴⁾ oziroma ali se podjetje s tem razbremeni stroškov, ki bi jih sicer moralo financirati iz lastnih sredstev. ⁽⁵⁾
- (38) Na prvi pogled se zdijo ti pogoji izpolnjeni.
- (39) Ukrep se financira iz državnih sredstev. Je v korist določenih podjetij, in sicer bavarskih kmetov, ki prejemajo subvencionirane storitve. Ker so ta podjetja dejavna na trgu, na katerem je pritisk mednarodne konkurence precejšen, ta ukrep izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco; ⁽⁶⁾ poleg tega ovira trgovino med državami članicami. ⁽⁷⁾

⁽¹⁾ UL C 319, 27.12.2006, str. 1.

⁽²⁾ UL C 28, 1.2.2000, str. 2.

⁽³⁾ UL C 84, 3.4.2008, str. 10.

⁽⁴⁾ Sodba z dne 11. julija 1996 v zadevi SFEI, C-39/94, Recueil 1996, str. I-3547, točka 60.

⁽⁵⁾ Sodba z dne 14. februarja 1990 v zadevi Francija proti Komisiji, C-301/87, Recueil 1990, str. I-307, točka 41.

⁽⁶⁾ Iz sodne prakse Sodišča je razvidno, da krepitev položaja podjetja v primerjavi z drugimi tekmeci zaradi finančne pomoči, ki jo je odobrila država članica, na splošno pomeni izkrivljanje konkurence (sodba z dne 17. septembra 1980 v zadevi Philip Morris proti Komisiji, C-730/79, Recueil 1980, str. 2671, točki 11 in 12).

⁽⁷⁾ Vrednost trgovine Nemčije s kmetijskimi proizvodi v Skupnosti je leta 2007 znašala 45 327 milijonov EUR (uvoz) oziroma 37 514 milijonov EUR (izvoz) (vir: Eurostat).

(40) Na podlagi tega je ta ukrep pomoč, uporablja pa se člen 107(1) PDEU. Zato je treba proučiti, ali je z odstopanjem od člena 107(1) PDEU mogoče priznati izjemo od načela nezdržljivosti državnih pomoči s skupnim trgovom.

Zakonitost pomoči

(41) „Splošni ukrepi“ za kmete (od leta 1990) in nadomestila, izplačana službi TGD za izvedbo „splošnih ukrepov“ v obdobju 1990–2004, so bili odobreni brez priglasitve Komisiji. So nezakoniti, saj je taka odobritev v nasprotju s členom 108(3) PDEU.

Zdržljivost pomoči, odobrenih kmetom na področju kmetijstva in ribištva, s skupnim trgovom

Pomoči za boj proti kužnim boleznim živali

(42) Prepoved dodelitve državnih pomoči v skladu s členom 107(1) PDEU pa vendarle ne velja brez izjeme. Komisija je preverila, ali je mogoče uporabiti eno od izjem oziroma oprostitev, ki pomenijo odstopanje od načelne prepovedi pomoči v skladu s členom 107(1) PDEU.

(43) Odstopanj, navedenih v členu 107(2) PDEU glede pomoči socialnega značaja, dodeljene posameznim potrošnikom, pomoči za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki, in pomoči, dodeljene gospodarstvu nekaterih območij Zvezne republike Nemčije, v obravnavanem primeru ni mogoče upoštevati.

(44) Komisija meni, da pri tem programu pomoči ni mogoče uporabiti odstopanj iz člena 107(3)(a) PDEU glede pomoči za pospeševanje razvoja določenih območij, saj ukrep ne pomeni pomoči za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika.

(45) Glede odstopanj iz člena 107(3)(b) PDEU zadošča napotek, da pri zadevni pomoči ne gre niti za pomemben projekt skupnega evropskega interesa niti za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu Nemčije. Prav tako ne gre za pospeševanje kulture in ohranjanje kulturne dediščine v smislu člena 107(3)(d) PDEU.

(46) Niti Nemčija niti druge zainteresirane strani se med postopkom preiskave niso sklicevale na navedene izjeme oziroma odstopanja.

(47) Edino odstopanje, ki bi ga bilo mogoče upoštevati, je tako odstopanje iz člena 107(3)(c) PDEU; v skladu z navedeno določbo pomoč lahko velja za zdržljivo s skupnim trgovom, če je namenjena za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar taka pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(48) Ker je to pomoč v korist kmetov, se uporabljajo okvir Skupnosti za državne pomoči v kmetijstvu in gozdarstvu ter Smernice za preučitev državnih pomoči na področju ribištva in ribogojstva. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 26, Komisija glede na dejstvo, da ti ukrepi pomenijo nezakonite državne pomoči, preizkusi njihovo zdržljivost s skupnim trgovom na podlagi meril, ki so opredeljena v določbah, veljavnih ob dodelitvi pomoči.

Pomoči, dodeljene v kmetijstvu do leta 2007

(49) V skladu s Sporočilom Komisije o določitvi pravil, ki se uporabljajo za oceno nezakonite državne pomoči, se za zadevne ukrepe uporablja okvir Skupnosti, medtem ko se za presojo pomoči, dodeljenih pred začetkom veljavnosti tega okvira Skupnosti (torej pred 1. januarjem 2000), uporablja delovni dokument Skupnosti z dne 10. novembra 1986 ⁽¹⁾.

(50) V točki 11.4.1 okvira Skupnosti je navedeno: „Če kmet utrpí izgubo rejnih živali zaradi kužne bolezni živali ali če njegove kulture prizadene rastlinska bolezen, to praviloma ne pomeni naravne nesreče ali izjemnega dogodka v smislu Pogodbe ES.“

(51) V takih primerih lahko Komisija odobri pomoč kot nadomestilo za nastale izgube in pomoč za preprečevanje prihodnjih izgub na podlagi člena 107(3)(c) PDEU, v skladu s katerim je pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij zdržljiva s skupnim trgovom, kadar taka pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(52) Za obravnavano pomoč v korist kmetov velja točka 11 okvira Skupnosti, saj so ukrepi namenjeni preprečevanju in zatiranju kužnih bolezní živali. Komisija se pri presoji pomoči za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezní živali opira na točko 11.4 okvira Skupnosti. Taka pomoč velja za zdržljivo s členoma 107 in 108 PDEU, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji.

⁽¹⁾ Delovni dokument Komisije št. VI/5934/86 z dne 10. novembra 1986.

- (53) Ukrep mora biti del programa za preprečevanje, zatiranje ali izkoreninjenje kužne bolezni ali bolezni, ki se izvaja na ravni Unije oziroma na nacionalni ali regionalni ravni (točka 11.4.2 okvira Skupnosti). V skladu s točko 11.4.2 okvira Skupnosti je treba vzpostaviti sistem opozarjanja, ki je v danem primeru povezan s pomočmi, da bi prizadete posameznike spodbudili k prostovoljnemu sodelovanju v preventivnih ukrepih. Temu primerno so lahko predmet ukrepov pomoči le bolezni oziroma kužne bolezni, katerih zatiranje je v interesu organov, ne pa ukrepi, za katere morajo kmetje po splošni presoji sami prevzeti odgovornost.
- (54) Ukrepi pomoči morajo biti namenjeni preprečevanju, imeti za cilj nadomestilo oziroma povezovati preprečevanje z nadomestilom (točka 11.4.3 okvira Skupnosti).
- (55) Pomoči morajo biti združljive s posebnimi določbami veterinarske zakonodaje in zakonodaje o zdravstvenem varstvu rastlin Unije (točka 11.4.4 okvira Skupnosti).
- (56) Pomoči se lahko dodelijo do zneska, ki 100-odstotno pokrije stroške (točka 11.4.5 okvira Skupnosti). Kadar je v zakonodaji Skupnosti predvideno, da morajo stroške ukrepov nositi kmetje, se pomoč ne sme dodeliti.
- (57) Ti pogoji so izpolnjeni, kot sledi:
- (58) Ukrepi so del programa, ki se izvaja na regionalni ravni (Bavarska). Namenjeni so preprečevanju in zatiranju kužnih bolezni živali. To izhaja iz ciljev, ki so izrecno določeni v LwFöG („Zagotovitev in izboljšanje higiene živil živalskega izvora“), in izvedenih „splošnih ukrepov“. Ukrepi, ki jih je preverila Komisija, so namenjeni zatiranju kužnih bolezni živali, vključno s faktorskimi boleznimi in zoonozami. Poleg tega naj bi optimizirali in zmanjšali vnos zdravil. Najpomembnejše bolezni pri posameznih skupinah živali so: pri govedu in ovcah: zoonoze, vročica q, paratuberkuloza, transmisivna spongiformna encefalopatija in mastitis; pri prašičih in perutnini: zoonoze, salmonelle, *Escherichia coli* in enteritis. Poleg tega se razvijajo in preizkušajo metode in postopki za prepoznavanje in diagnosticiranje virusnih okužb.
- (59) Splošni ukrepi prispevajo k cilju Unije, zagotoviti visoko stopnjo dobrega počutja živali. Poleg tega nima Komisija nobenih konkretnih indicev, da bi bili ti ukrepi lahko v nasprotju z zadevno veterinarsko zakonodajo Unije.
- (60) V programu je predvidena največ 100-odstotna intenzivnost pomoči. Predvidene pa niso pomoči v primerih, v katerih morajo stroške v skladu z zakonodajo Unije nositi kmetje sami.
- (61) Dežela Bavarska pokrije 50 % stroškov splošnih ukrepov v kmetijstvu in ribištvu. Nemčija je v svojih izjavah po sprožitvi postopka sporočila Komisiji, da nadaljnji del stroškov prevzema BTKS. BTKS je javna ustanova, financirana z davku podobnimi dajatvami. Skupno financiranje pomoči iz sredstev dežele Bavarska in sklada BTKS je omejeno na 100 % ter je v praksi celo pod to vrednostjo. V preteklosti je Komisija večkrat odobrila financiranje sklada BTKS z davku podobnimi dajatvami. ⁽¹⁾ Zato Komisija nima nobenega povoda, da bi te davku podobne dajatve vnovič izčrpano preizkusila. Niti pritožnik niti druge zainteresirane stranke niso grajali modela financiranja sklada BTKS (tj. tega dela financiranja pomoči).
- (62) Okvir Skupnosti temelji na enakih načelih kot delovni dokument Komisije z dne 10. novembra 1986. Posledično velja enaka presoja tudi za pomoči, kmetom dodeljene od leta 1990 do leta 1999, ki jih je torej treba obravnavati kot združljive z navedenimi načeli. Zato je mogoče državne pomoči obravnavati kot združljive s skupnim trgov.
- Pomoči, dodeljene v kmetijstvu od leta 2007*
- (63) Glede stanja po letu 2007 je v točki 133 okvirne ureditve predvideno, da Komisija državne pomoči za zatiranje bolezni živali in rastlin razglasi za združljive s členom 107(3)(c) PDEU, kadar so izpolnjeni pogoji iz člena 10 Uredbe Komisije (ES) št. 1857/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri državni pomoči za majhna in srednje velika podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kmetijskih proizvodov, in o spremembi Uredbe (ES) št. 70/2001 ⁽²⁾. V tem okviru je treba upoštevati le ukrepe za preprečevanje bolezni, saj ni bila za kurativne ukrepe ali nadomestila za izgube izplačana nobena pomoč.
- (64) Če pomoč v korist kmetov vključuje stroške svetovanja, je to zagotovitev tehnične pomoči v smislu točke 103 okvirne ureditve. Temu primerno Komisija razglasi državne pomoči za zagotovitev tehnične pomoči za združljive s členom 107(3)(c) PDEU, če so izpolnjeni pogoji iz člena 15 Uredbe (ES) št. 1857/2006.
- (65) V skladu s členom 10 Uredbe (ES) št. 1857/2006 so pomoči dopustne v naslednjih primerih.

⁽¹⁾ Glej državne štátnej pomoči NN 23/97, N 426/03 in N 81/04 (še velja).

⁽²⁾ UL L 358, 16.12.2006, str. 3.

- (66) Pomoč za nadomestilo kmetom za stroške preprečevanja in izkoreninjenja kužnih boleznih živali ali rastlin ali napada škodljivcev, ki nastanejo s stroški za zdravstvene preglede, testiranje in druge ukrepe spremljanja, nakupom in uporabo cepiva, zdravil in fitofarmaceutskih sredstev, zakolom in stroški uničenja živali in poljščin, je združljiva s skupnim trgom. Pomoč se dodeli v obliki do 100-odstotno subvencioniranih storitev in ne sme vključevati neposrednih plačil v denarju proizvajalcem (člen 10(1) Uredbe (ES) št. 1857/2006).
- (67) Kakršen koli znesek, prejet iz sistemov zavarovanj, in stroške, ki jih bolezen ni povzročila in ki bi sicer nastali, je treba odšteti od zneska stroškov ali izgube, upravičene do pomoči (člen 10(3) Uredbe (ES) št. 1857/2006).
- (68) Plačila je treba izvršiti glede na boleznih živali, rastlin ali škodljivcev, za katere obstajajo določbe Skupnosti ali nacionalne določbe, ki so določene v zakonih ali drugih predpisih. Zato morajo biti plačila izvršena kot del javnega programa na ravni Skupnosti, nacionalni ali regionalni ravni za preprečevanje, nadzor ali izkoreninjanje zadevne kužne bolezni, bolezni ali škodljivcev. Kužna bolezen, bolezen ali napad škodljivcev morajo biti v programu jasno opredeljeni, kar mora vsebovati tudi opis zadevnih ukrepov (člen 10(4) Uredbe (ES) št. 1857/2006).
- (69) Pomoč se ne sme nanašati na kužno bolezen, za katero zakonodaja Skupnosti predpisuje posebne dajatve za nadzorne ukrepe, ali na ukrepe, za katere zakonodaja Skupnosti določa, da stroški takšnih ukrepov bremenijo kmetijsko gospodarstvo, razen če se stroški takšnih ukrepov pomoči v celoti nadomestijo z obveznimi dajatvami proizvajalcev (člen 10(5) in (6) Uredbe (ES) št. 1857/2006).
- (70) Glede kužnih boleznih živali mora biti pomoč dodeljena za boleznih, omenjene na seznamu boleznih živali Mednarodnega urada za kužne bolezni žival in/ali v Prilogi k Odločbi Sveta 90/424/EGS ⁽¹⁾ z dne 26. junija 1990 o odhodkih na področju veterine (člen 10(7) Uredbe (ES) št. 1857/2006).
- (71) Sheme pomoči morajo biti uvedene v treh letih po nastanku stroškov ali izgube. Pomoč mora biti plačana v štirih letih po nastanku (člen 10(8) Uredbe (ES) št. 1857/2006).
- (72) Ti pogoji so izpolnjeni, kot sledi:
- (73) Kot je navedeno v uvodni izjavi 14, pomoč zajema različne ukrepe (sprotno spremljanje, preiskave in (laboratorijske/sistematske) preglede, veterinarsko svetovanje, izdelavo načrtov za preprečevanje oziroma sanacijskih programov in razvoj programov cepljenja), katerih neposredni cilj je preprečevanje bolezni. Nemčija je z dopisom z dne 9. februarja 2009 potrdila, da se pomoč izvaja v obliki subvencioniranih storitev. Posledično so pomoči za tovrstne stroške v skladu s členom 10(1) Uredbe (ES) št. 1857/2006 dopustne.
- (74) Nemčija je z dopisom z dne 9. februarja 2009 potrdila, da so pri projektih, povezanih z kužnimi boleznimi živali, zadevne bolezni navedene na seznamu Mednarodnega urada za kužne bolezni živali in/ali v Prilogi k Odločbi Sveta 90/424/EGS.
- (75) Člen 10(3) Uredbe (ES) št. 1857/2006 ni upošteven, saj se dodeljujejo le pomoči za preventivne ukrepe.
- (76) Pri plačilih, ki se nanašajo na določene bolezni, so pomoči del regionalnega programa, v katerem so jasno navedeni zadevna kužna bolezen oziroma bolezen in ustrezni ukrepi. Zahteve člena 10(4) Uredbe (ES) št. 1857/2006 so torej izpolnjene.
- (77) Stroški, ki v skladu z zakonodajo Unije bremenijo proizvajalce, niso subvencionirani. Zahteve člena 10(5) in (6) Uredbe (ES) št. 1857/2006 so torej izpolnjene.
- (78) Stroški, nastali pred opravljanjem storitev, niso upravičeni do pomoči. Zahteve člena 10(8) Uredbe (ES) št. 1857/2006 so torej izpolnjene.
- (79) Nemčija ni izključila možnosti, da bi bili ukrepi, navedeni v uvodni izjavi 14, lahko povezani tudi z drugimi vidiki dobrega počutja živali, kot so posebne in jasno navedene kužne bolezni, bolezni ali škodljivci (npr. higiena proizvodnje). Temu primerno bi bili ukrepi svetovalne storitve, na podlagi katerih bi bili priporočila in načrti prilagojeni položaju določenih kmetov ali skupin kmetov.
- (80) V skladu s členom 15(2)(c) Uredbe (ES) št. 1857/2006 se pomoči lahko odobrijo za pokritje svetovalnih storitev, ki jih opravijo tretje strani, honorarjev za storitve, ki ne

⁽¹⁾ UL L 224, 18.8.1990, str. 19.

spadajo med trajne ali občasne dejavnosti niti niso v zvezi z običajnimi operativnimi stroški podjetja, na primer rutinsko davčno svetovanje, redne pravne storitve ali oglaševanje. V členu 15(3) Uredbe (ES) št. 1857/2006 je predvideno, da lahko pomoč pokrije do 100 % tovrstnih stroškov, dodeli pa se v obliki subvencioniranih storitev.

(81) Ti pogoji so izpolnjeni, kot sledi:

(82) Iz dokumentov, ki jih je predložila Nemčija (glej uvodno izjavo 14), izhaja, da so bile subvencionirane svetovalne storitve opravljene v obliki projektov, povezanih s posebnimi in točno določenimi vprašanji dobrega počutja živali v splošnem interesu. Čeprav bi bili za določene ukrepe nujno potrebni neprekinjeno spremljanje ali redni testi, se zdi, da se ti pripišejo projektu in ne pomenijo stalnega veterinarskega nadzora ali nadzora nad kakovostjo živalske populacije. Stroškov takih ukrepov niti ni mogoče obravnavati kot običajne operativne stroške podjetja v smislu člena 15(2)(c) Uredbe (ES) št. 1857/2006, saj stroški rutinskih obiskov veterinarjev, namenjeni preventivi ali zdravljenju, niso upravičeni do pomoči. Skupna pomoč se dodeli v obliki subvencioniranih storitev in lahko znaša največ 100 % dopustnih stroškov. Zato je mogoče državne pomoči obravnavati kot združljive s skupnim trgov.

Pomoči, dodeljene v ribogojstvu

(83) Ukrepi so bili izvedeni tudi v ribogojstvu. V smernicah za preučitev državnih pomoči na področju ribištva in ribogojstva iz let 1988, 1992, 1994, 1997 in 2001, ki ustrezajo okvirni ureditvi, so določena naslednja merila za združljivost državnih pomoči s skupnim trgov na veterinarskem področju in področju zdravja⁽¹⁾: organ mora proti boleznim ukrepati tako, da se zagotovi, da ravnanje ni le v nekem določenem interesu, temveč je v splošnem interesu. Ukrepi pomoči morajo biti namenjeni preprečevanju, imeti za cilj nadomestilo oziroma povezovati preprečevanje z nadomestilom. Dežela Bavarska je službi TGD zaupala izvedbo ukrepov, TGD

pa jih, kot je v nekem drugem okviru že navedeno v uvodni izjavi 16, samostojno izvaja. Ti ukrepi so namenjeni preprečevanju. Zato je mogoče državne pomoči obravnavati kot združljive s skupnim trgov.

(84) Državne pomoči, dodeljene med 1. novembrom 2004 in 31. marcem 2008, se posamično preverjajo v skladu s točko 3.10 Smernic za preučitev državnih pomoči na področju ribištva in ribogojstva⁽²⁾ (v nadaljevanju: smernice iz leta 2004), ki se sklicujejo na člen 4 Uredbe Komisije (ES) št. 1595/2004⁽³⁾, ta pa se dalje sklicuje na člen 15(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2792/1999 z dne 17. decembra 1999 o določitvi podrobnih pravil in sporazumov glede strukturne pomoči Skupnosti v ribiškem sektorju⁽⁴⁾. V skladu z drugim odstavkom točke 3.1 smernic iz leta 2004 so te državne pomoči združljive s skupnim trgov ter skladne s cilji skupne politike konkurence in skupne ribiške politike v smislu uredb (ES) št. 2371/2002⁽⁵⁾ in (ES) št. 2792/1999. V skladu s členom 15(2) Uredbe št. 2792/1999 je mogoče podpreti ukrepe v splošnem interesu, ki presegajo obseg običajnega delovanja zasebnih podjetij. Primeri takih ukrepov so navedeni v členu 15(3)(e) in (l). Prvič, Komisija meni, da je namen „splošnih ukrepov“ skladen s cilji teh primerov. Drugič, TGD izvaja te dejavnosti na lastno pobudo, in ne na zahtevo kmetov. Poleg tega ni nujno, da kmetje ukrepe izvajajo pod čisto tržnimi pogoji – glej točko 3.4 smernic iz leta 2004. In zadnjič, ti ukrepi tudi vodijo v trajne izboljšave za sektor v smislu točke 3.5 smernic iz leta 2004.

(85) Nemčija je z dopisom z dne 9. februarja 2009 potrdila, da se pomoči v kmetijstvu še vedno dodeljujejo, in navedla primere značilnih projektov. Med njimi ni bilo nobenega iz ribiškega sektorja. Ker pa ni izključeno, da bodo po 1. aprilu 2008 pomoči dodeljene sektorju ribogojstva, je treba preučiti, ali bi bile take pomoči združljive s predpisi, ki trenutno veljajo za kmetijstvo in ribištvo. Točka 4.2 smernic iz leta 2008 se glede pomoči na področju veljavnosti drugih predpisov sklicuje na pogoje teh predpisov, v tem primeru na pogoje Uredbe Komisije (ES) št. 736/2008 z dne 22. julija 2008 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe za državne pomoči malim in srednje velikim podjetjem, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov⁽⁶⁾. V zvezi s pomočmi za veterinarske ukrepe je pomemben člen 14 Uredbe (ES) št. 736/2008. V skladu z navedenim členom so pomoči za veterinarske ukrepe združljive s skupnim trgov, če izpolnjujejo pogoje členov 28 in 32 Uredbe

⁽¹⁾ Glej točko E Smernic za pregled državnih pomoči za ribištvo in ribogojstvo iz leta 1988 (UL C 313, 8.12.1988, str. 21), točko 2.5 smernic iz leta 1992 (UL C 152, 17.6.1992, str. 2), točko 2.9 smernic iz leta 1994 (UL C 260, 17.9.1994, str. 3), točko 2.9 smernic iz leta 1997 (UL C 100, 27.3.1997, str. 12) in točko 2.8 smernic iz leta 2001 (UL C 19, 20.1.2001, str. 7).

⁽²⁾ UL C 229, 14.9.2004, str. 5.

⁽³⁾ UL L 291, 14.9.2004, str. 3.

⁽⁴⁾ UL L 337, 30.12.1999, str. 10.

⁽⁵⁾ UL L 358, 31.12.2002, str. 59.

⁽⁶⁾ UL L 201, 30.7.2008, str. 16.

Sveta (ES) št. 1198/2006 ⁽¹⁾ ter člena 12 Uredbe Komisije (ES) št. 498/2007 ⁽²⁾. Glede zadevnih pomoči so preostali pogoji teh uredb in splošna načela točke 3 smernic iz leta 2008 vsebinsko enaki predpisom, ki so veljali za pomoči, dodeljene pred 1. aprilom 2008. Zato je mogoče vrednotenje teh pomoči uporabiti tudi za pomoči, dodeljene po 1. aprilu 2008. Ker so pomoči, dodeljene pred 1. aprilom 2008, združljive z veljavnimi predpisi ter ker so pomoči in način njihovega dodeljevanja po 1. aprilu 2008 ostali nespremenjeni, Komisija posledično ugotavlja, da pomoči izpolnjujejo zahteve predpisov, ki veljajo za ribištvo in ribogojstvo.

- (86) V skladu z navedenim državne pomoči, dodeljene kmetom v okviru ukrepa, ki ga je Komisija preverila, izpolnjujejo pogoje, določene v veljavnih predpisih Unije za sektor kmetijstva in ribištva. Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da niti pritožnik niti druge zainteresirane strani niso dokazali kršitve zadevnih predpisov. Zato je mogoče državne pomoči obravnavati kot združljive s skupnim trgovom.

Obstoj pomoči v korist službe TGD

- (87) Če naj bi bil ukrep državna pomoč, mora ukrep prejemnikom zagotoviti prednost.
- (88) Iz sodne prakse Sodišča Evropske unije izhaja, da nadomestilo za opravljanje javnih storitev ne pomeni pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, kadar so izpolnjeni določeni pogoji. ⁽³⁾ Če ti pogoji niso upoštevani, izpolnjena pa so splošna merila za uporabo člena 107(1) PDEU, je tako nadomestilo državna pomoč.
- (89) Sodišče Evropske unije je v sodbi *Altmark* navedlo, pod katerimi pogoji nadomestilo za opravljanje javnih storitev ne pomeni državne pomoči (teza 3):
- (a) „Prvič, podjetje, ki prejema nadomestilo, mora dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te obveznosti pa morajo biti jasno opredeljene.“
- (b) „Drugič, merila, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, morajo biti določena vnaprej ter objektivno in pregledno [...]“

- (c) „Tretjič, nadomestilo ne sme preseirati tistega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali z izpolnjevanjem obveznosti javne službe ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti.“

- (d) „Četrto, če podjetje, ki se mu naloži izpolnjevanje obveznosti javne službe, v konkretnem primeru ni izbrano s postopkom oddaje javnega naročila, ki omogoča, da se izbere tisti ponudnik, ki lahko te storitve opravlja z najnižjimi stroški za skupnost, se mora raven potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno [...], zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti.“

- (90) Če so navedeni pogoji izpolnjeni, nadomestilo za opravljanje javnih storitev ni državna pomoč, tako da se člen 107(1) in člen 108 PDEU ne uporabita. Če države članice ne spoštujejo teh pogojev in so izpolnjena splošna merila za uporabo člena 107(1) PDEU, nadomestilo za opravljanje javnih storitev pomeni državno pomoč, ki jo je v skladu s členom 108(3) PDEU treba priglasiti Komisiji.

- (91) Pri sprožitvi postopka so obstajali dvomi predvsem o tem, ali so bili izpolnjeni pogoji iz točk (c) in (d).

- (92) Glede pogoja iz točke (a) se Komisija sklicuje na dejstvo, da je v členu 14(1) LwFöG predvideno izpolnjevanje obveznosti javnih storitev, tako da so določeni jasen cilj (zdrava prehrana) in možnosti za doseg tega cilja z vrsto ukrepov (glej uvodno izjavo 14). TGD si v skladu s statutom prizadeva spodbujati in zagotavljati dobro počutje živali, predvsem v interesu proizvodnje zdravstveno neoporečnih živil živalskega izvora ter varstva potrošnikov in živali. Združenje ima za uresničitev tega namena lastno osebje in je samostojna ustanova. Ukrepi, ki jih izvaja TGD, so opredeljeni v sporazumu št. R1-4010/1393 iz leta 1974 in okvirnem sporazumu št. T-7482-100 z dne 13. julija 1993, ki sta bila sklenjena med deželno Bavarska in TGD Bayern. Podrobnosti se vsako leto določajo z letnimi sporazumi in upravnimi odločbami.

- (93) Glede pogoja iz točke (b) je treba ugotoviti, da je vsaka posamezna dejavnost vnaprej opredeljena, nadomestilo pa obračunano s točkovnim sistemom na podlagi predvidljive porabe časa in stroškov. V naslednjih letih se

⁽¹⁾ UL L 223, 15.8.2006, str. 1.

⁽²⁾ UL L 120, 10.5.2007, str. 1.

⁽³⁾ Sodba z dne 24. julija 2003 v zadevi *Altmark*, C-280/00, Recueil 2003, str. I-7747, in sodba z dne 27. novembra 2003 v združenih zadevah *Enirisorse*, od C-34/01 do C-38/01, Recueil 2003, str. I-14243.

je enako ravnalo z novo dodanimi storitvami. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je vrhovno bavarsko računsko sodišče revidiralo in potrdilo dejavnost službe TGD. Poleg tega so revizijo poročil za obdobje, ki ga pokriva obravnavani sklep, opravile neodvisne revizorske družbe.

(94) Nemčija je glede pogoja iz točke (c) predložila informacije, iz katerih izhaja, da nadomestilo ni preseglo stroškov izpolnjevanja obveznosti javne službe (glej Prilogo). Številke dejansko kažejo, da TGD v letih od 1990 do 2004 ni imela dobičkov. Stroški splošnih ukrepov so bili ugotovljeni na podlagi točkovega sistema, v skladu s katerim je ena točka ustrezala določeni vrednosti v evrih. Ta metoda izračunavanja je bila razvita na pobudo bavarskega računskega sodišča. Primerljiva je z metodo za obračunavanje storitev humane medicine. Nemčija je sporočila, da metoda izračunavanja, ki se uporablja od leta 2002, izpolnjuje zahteve Uredbe Komisije 2005/52/ES⁽¹⁾.

(95) Bavarska je glede pogoja iz točke (d) na podlagi javnega razpisa za oddajo javnih naročil s 1. januarjem 2005 izpolnjevanje obveznosti javne službe zaupala službi TGD. Po posvetovanju s Komisijo je po vsej EU objavila razpis za sklenitev sporazuma o zagotavljanju storitev glede „načrtovanih ukrepov na področju dobrega počutja rejnih živali na kmetijah na Bavarskem“. Stroški splošnih ukrepov za petletno obdobje so bili ocenjeni na 8 milijonov EUR letno. Razpis je bil objavljen v Dopolnilu k Uradnemu listu Evropske unije (serija S)⁽²⁾ in bavarskem uradnem listu *Gesetz- und Verordnungsblatt*. Na razpisu so sodelovali trije ponudniki. Petletna pogodba je bila sklenjena s službo TGD, saj je lahko zahtevane storitve izvajala po najugodnejši ceni. Leta 2009 bo objavljen nov razpis.

(96) Glede druge možnosti pogoja iz točke (d) je Nemčija priznala, da za obdobje do 31. decembra 2004 ni mogoče navesti nobenega običajnega podjetja, ki bi bilo v celoti primerljivo s službo TGD.

(97) Nemčija tako ni dokazala, da je bilo namestilo, izplačano službi TGD v obdobju od leta 1990 do leta 2004, določeno na podlagi analize stroškov, ki bi jih pri opravljanju zadevnih obveznosti imelo povprečno, dobro

vedeno podjetje. Posledično je mogoče izhajati iz dejstva, da je zadevni ukrep službi TGD do 31. decembra 2004 zagotavljal gospodarsko prednost v smislu člena 107(1) PDEU.

(98) Nadomestilo, ki se je v obdobju od leta 1990 do leta 2004 službi TGD letno dodeljevalo, torej pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, medtem ko letno nadomestilo od 1. januarja 2005, izplačano na podlagi javnega razpisa, ustreza vsem navedenim pogojem iz sodbe Altmark in tako ni državna pomoč v korist službe TGD. V zvezi s tem Komisija ugotavlja, da je iz dokumentov, ki jih je predložila Nemčija, razvidno, da plačila, službi TGD izplačana od 1. januarja 2005 do konca leta 2008, niso v celoti pokrila stroškov splošnih ukrepov.

(99) Glede izpolnjevanja pogojev iz sodbe Altmark niso bile predložene niti posebna pritožba niti izjave drugih zainteresiranih strani.

Združljivost pomoči s členom 106(2) PDEU

(100) Za oceno združljivosti nadomestila, službi TGD dodeljenega za izpolnjevanje obveznosti javne službe, s PDEU je treba uporabiti določbe, ki so veljale ob dodelitvi pomoči.

(101) V skladu s Sporočilom Komisije o storitvah splošnega interesa v Evropi⁽³⁾ (v nadaljevanju: Sporočilo), ki se uporablja za nepriglašene pomoči v skladu s točko 26(b) okvira Skupnosti za državne pomoči, dodeljene kot nadomestilo za opravljanje javnih storitev⁽⁴⁾, je treba vprašanje državnih nadomestil preveriti v skladu z naslednjimi tremi načeli:

— nepristranskost glede javnega in zasebnega lastništva podjetij,

— države članice imajo pravico, da same opredelijo storitev splošnega interesa,

— sorazmerje, ki zagotavlja, da omejitve konkurence in svoboščin skupnega trga ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotovitev učinkovite izpolnitve naloge v javnem interesu.

⁽¹⁾ UL L 234, 10.9.2005, str. 9.

⁽²⁾ 2004/str. 112-09421.

⁽³⁾ UL C 17, 19.1.2001, str. 4.

⁽⁴⁾ UL C 297, 29.11.2005, str. 4.

- (102) Prvo načelo, nepristranskost, pomeni, da Komisija ne določa, ali storitve splošnega interesa izvajajo javna ali zasebna podjetja. V obravnavanem primeru se o spoštovanju tega načela ne dvomi.
- (103) Pravica držav članic, da same opredelijo storitev splošnega interesa, pomeni, da so za opredelitev tistega, kar naj na podlagi posebnih značilnosti neke dejavnosti obvelja kot storitev splošnega gospodarskega interesa, pristojne predvsem države članice. Glede te opredelitve poseže Komisija samo v primeru zlorabe pri uporabi oziroma očitnih napakah. Določbe o izjemah iz člena 106(2) PDEU se v posamičnem primeru vendarle lahko uporabljajo le takrat, kadar je obveznost opravljanja storitev jasno opredeljena in izrecno prenesena z oblastvenim aktom (vključno s pogodbami). Iz razlogov pravne gotovosti in preglednosti v razmerju do javnosti je to nujno in tudi potrebno, da lahko Komisija preveri sorazmernost ukrepa.
- (104) Splošne ukrepe, prenesene na službo TGD, je mogoče opredeliti kot storitev splošnega gospodarskega interesa in so bili, kot je navedeno v uvodni izjavi 92, jasno opredeljeni in preneseni na službo TGD.
- (105) V skladu z načelom sorazmernosti je treba člen 106(2) PDEU razlagati tako, da sredstva, uporabljena za izpolnitev obveznosti opravljanja storitev, ne povzročajo nepotrebnega izkrivljanja trgovine in presegajo tistega, kar je nujno potrebno za dejansko izpolnitev obveznosti. Nadomestilo v skladu s točko 26 Sporočila in sedanjo sodno prakso Sodišča Evropske unije ne sme presegati neto dodatnih stroškov, povezanih z zaupano obveznostjo. Zagotovljeno mora biti opravljanje storitev splošnega pomena, podjetja, ki jim je to zaupano, pa morajo biti sposobna nositi dodatne stroške, povezane z izvajanjem te obveznosti.
- (106) V obravnavanem primeru je torej treba obračunati neto dodatne stroške, ki jih je imela TGD zaradi opravljanja javne storitve (splošnih ukrepov) na podlagi obeh dogovorov, rezultat pa nato primerjati z državnimi pomočmi. Če nadomestilo, dodeljeno službi TGD, ne presega dodatnih stroškov zaradi obveznosti opravljanja storitev, se lahko načelo sorazmernosti šteje za izpolnjeno.
- (107) V obdobju od leta 1990 do leta 2004, ki je pomembno za odločanje, so dodatni stroški zaradi splošnih ukrepov presegali pomoči, dodeljene službi TGD, kot je razvidno iz Priloge k temu sklepu.
- (108) Zato plačila, ki jih je TGD prejela za splošne ukrepe, ki so predmet tega sklepa, ne pomenijo čezmerne izravnave dodatnih stroškov, ki jih je TGD imela z izvajanjem teh ukrepov.
- (109) V skladu z navedenim pomeni nadomestilo za izvajanje javnih storitev, ki ga je TGD prejela v obdobju 1990–2004, državno pomoč v smislu člena 107(1), ki je združljiva s členom 106(2) PDEU.
- (110) Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da ni razvidno, kako bi lahko državno nadomestilo, s katerim niso bili pokriti niti vsi dodatni stroški obveznosti opravljanja storitev, uporabili za subvencioniranje pridobitne dejavnosti službe TGD, kot je navedel pritožnik. Poleg tega niti pritožnik niti druge zainteresirane strani niso dokazali, da so pri službi TGD zaposleni veterinarji nekatere klinične, diagnostične in terapevtske storitve opravljali po cenah, ki so bile do 90 % nižje od osnovnih stroškov.
- (111) Zaradi te trditve je Nemčija opravila posebno revizijo službe TGD. Najden ni bil noben dokaz, ki bi potrdil to trditev. Zato je Nemčija zaprosila, naj bo obveščena, če se bodo pojavile konkretne informacije v zvezi s tem, da bi lahko preverila vsak posamičen primer.
- (112) Komisija poleg tega ugotavlja, da sta bavarska deželna veterinarska zbornica (Bayerische Landestierärztekammer) in zvezno združenje veterinarjev praktikov – deželno združenje Bavarske (Bundesverband praktizierender Tierärzte – Landesverband Bayern) podpirala delo službe TGD, vključno z njegovo pridobitno dejavnostjo.

VI. SKLEPNE UGOTOVITVE

- (113) Komisija ugotavlja, da je Nemčija z dodelitvijo zadevne pomoči kršila člen 108(3) PDEU.
- (114) Komisija na podlagi ocene sprejema sklepno ugotovitev, da sta državna pomoč iz uvodnih izjav 13 in 14, dodeljena kmetom v obliki „splošnih ukrepov“ (od leta 1990), in državna pomoč iz uvodnih izjav 17 in 18, dodeljena službi TGD za izvajanje javne storitve v obdobju od leta 1990 do leta 2004, združljivi s PDEU. Kot je navedeno, deloma dejansko to sploh ni državna pomoč. Letno nadomestilo iz uvodnih izjav 17 in 18, ki je bilo od 1. januarja 2005 službi TGD odobreno za izvajanje javnih storitev, ustreza vsem predpostavkam iz sodbe Altmark in tako ne pomeni državne pomoči –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Pomoč, ki jo je Nemčija dodelila kmetom in ribičem v obliki splošnih ukrepov, je združljiva s skupnim trgovom.

Pomoč, ki jo je Nemčija odobrila veterinarski službi TGD v obdobju od leta 1999 do leta 2004 v obliki nadomestila za izvajanje „splošnih ukrepov“ prek te veterinarske službe, je združljiva s skupnim trgom.

Nadomestilo, dodeljeno veterinarski službi od 1. januarja 2005 za izvajanje „splošnih ukrepov“, ni državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Zvezno republiko Nemčijo.

V Bruslju, 15. decembra 2009

Za Komisijo
Mariann FISCHER BOEL
Članica Komisije

PRILOGA

Leto	Znesek stroškov skupnih ukrepov	Plačila Svobodna dežela Bavarska (LwFöG)	Plačila BTKS	Plačila Svobodna dežela Bavarska in BTKS	Skupni delež plačil v celotnih stroških ukrepov v %
1990	7 676,94	3 059,57	4 588,84	7 648,42	99,63
1991	6 992,48	3 127,06	3 711,98	6 839,04	97,81
1992	8 953,42	3 203,55	4 588,84	7 792,40	87,03
1993	9 063,52	3 361,03	4 679,34	8 040,37	88,71
1994	9 547,05	3 496,01	4 588,84	8 084,85	84,68
1995	8 392,14	3 554,50	4 588,84	8 143,35	97,04
1996	8 336,35	3 599,49	4 588,84	8 188,34	98,22
1997	8 620,18	3 361,23	4 486,59	7 847,82	91,04
1998	8 613,61	3 310,10	4 397,11	7 707,21	89,48
1999	8 280,91	3 419,52	4 397,11	7 816,63	94,39
2000	9 267,13	3 419,52	4 453,35	7 872,87	84,95
2001	8 471,71	3 419,52	4 448,24	7 867,76	92,87
2002	10 002,90	3 890,00	4 453,35	8 343,35	83,41
2003	9 953,20	3 722,00	4 614,73	8 336,73	83,78
2004	8 415,84	2 807,47	4 496,00	7 303,47	86,78
2005	9 439,37	3 200,00	4 021,00	7 221,00	76,50
2006	8 608,75	2 730,00	4 021,00	6 751,00	78,42
2007	9 084,88	3 130,00	4 021,00	7 151,00	78,71
2008	9 047,96	3 080,00	4 086,00	7 166,00	79,20

IV

(Akti, sprejeti pred 1. decembrom 2009 v skladu s Pogodbo ES, Pogodbo EU in Pogodbo Euratom)

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTE

št. 329/08/COL

z dne 28. maja 2008

o pomoči, ki je bila dodeljena v korist družbe Sementsverksmiðjan hf. (Islandija)

NADZORNI ORGAN EFTE ⁽¹⁾ JE –

ob upoštevanju naslednjega:

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽²⁾ ter zlasti členov 61 do 63 in Protokola 26 k Sporazumu,

ob upoštevanju Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča ⁽³⁾ ter zlasti člena 24 Sporazuma,

ob upoštevanju člena 1(2) dela I ter členov 4(4), 6, 7(5) in 14 dela II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču ⁽⁴⁾,

ob upoštevanju Smernic Nadzornega organa ⁽⁵⁾ o uporabi in razlagi členov 61 in 62 Sporazuma EGP ter zlasti poglavja o pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah Sporazuma,

ob upoštevanju Odločbe Nadzornega organa z dne 14. julija 2004 o izvedbenih določbah iz člena 27 dela II Protokola 3 ⁽⁶⁾,

po pozivu vsem zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi določbami ⁽⁷⁾ in ob upoštevanju teh pripomb,

I. DEJSTVA

1. POSTOPEK

V dopisu islandske misije pri Evropski uniji z dne 19. avgusta 2003, s katerim je bil posredovan dopis Ministrstva za finance z dne 19. avgusta 2003 (št. dok. 03-5685 A), so islandski organi v skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 priglasili prodajo državnih deležev v družbi Sementsverksmiðjan hf.

Družba Aalborg Portland Íslandi ehf. je 17. decembra 2003 pri Nadzornem organu vložila pritožbo v zvezi z načinom in pogoji prodaje deležev islandske države v družbi Sementsverksmiðjan hf. Nadzorni organ je ta dopis prejel in evidentiral 23. decembra 2003 (št. dok. 03-9059 A). Pritožnik je zahteval, da se ta pritožba obravnava hkrati s priglasitvijo prodaje podjetja, ki jo je izvedla vlada.

Po izmenjavi različne korespondence ⁽⁸⁾ je Nadzorni organ z dopisom z dne 21. decembra 2004 obvestil islandske organe o svoji odločitvi, da sproži postopek iz člena 1(2) dela I Protokola 3 v zvezi s prodajo deležev islandske države v družbi Sementsverksmiðjan hf. (št. dogodka 296878). Nadzorni organ je izrazil dvom glede tržne vrednosti družbe Sementsverksmiðjan hf. med prodajo državnih deležev, tržne vrednosti sredstev, ki jih je ponovno odkupila država, pravice družbe Sementsverksmiðjan hf. do brezplačne uporabe nekaterih sredstev v Reykjaviku, ki so bila prodana Državni zakladnici, in glede njene pravice do ponovne pridobitve določenega premoženja in osnovnih pravic za vnaprej določeno ceno.

Odločba Nadzornega organa št. 421/04/COL o sprožitvi postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* in Dodatku EGP Uradnega lista ⁽⁹⁾. Nadzorni organ je pozval vse zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe. Islandski organi so predložili svoje pripombe k tej odločbi v dopisu z dne 24. februarja 2005 (št. dogodka 311243). Nadzorni organ je 20. junija 2005 prejel pripombe skupine vlagateljev Íslenskt sement ehf., kupca družbe Sementsverksmiðjan hf. (št. dogodka 323552). Dne 2. septembra 2005 je družba Aalborg Portland Íslandi ehf. predložila dodatne pripombe (št. dogodka 333018).

⁽¹⁾ V nadaljnjem besedilu: Nadzorni organ.

⁽²⁾ V nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP.

⁽³⁾ V nadaljnjem besedilu: Sporazum o nadzornem organu in sodišču.

⁽⁴⁾ V nadaljnjem besedilu: Protokol 3.

⁽⁵⁾ Smernice o uporabi in razlagi členov 61 in 62 Sporazuma EGP ter člena 1 Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču, ki jih je sprejel in izdal Nadzorni organ Efte dne 19. januarja 1994, objavljene pa so bile v UL L 231, 3.9.1994, str. 1, in Dodatku EGP št. 32, 3.9.1994. Smernice so bile nazadnje spremenjene 19. decembra 2007 (v nadaljnjem besedilu: Smernice o državni pomoči). Posodobljena različica Smernic o državni pomoči je na voljo na spletni strani Nadzornega organa: <http://www.eftasurv.int/fieldsofwork/fieldstateaid/guidelines/>.

⁽⁶⁾ Objavljena v UL L 139, 25.5.2005, str. 37.

⁽⁷⁾ Odločba Nadzornega organa št. 421/04/COL je bila objavljena v UL C 117, 19.5.2005, str. 17, in Dodatku EGP št. 24, 19.5.2005. Odločba Nadzornega organa št. 368/06/COL je bila objavljena v UL C 77, 5.4.2007, str. 21, in Dodatku EGP št. 17, 5.4.2007, str. 1.

⁽⁸⁾ Podrobnejše informacije o različni korespondenci med Nadzornim organom in islandskimi organi so navedene v Odločbi Nadzornega organa o sprožitvi formalnega postopka preiskave, Odločba št. 421/04/COL.

⁽⁹⁾ Glej opombo 7.

V dopisu z dne 17. februarja 2006 (št. dogodka 363608) so islandski organi poslali Nadzornemu organu angleški izvod sporazuma, ki sta ga sklenila družba Sementsverksmiðjan hf. in Ministrstvo za industrijo v imenu islandske vlade, na podlagi katerega je bila preklicana možnost družbe za ponovni odkup nekaterih sredstev v Reykjavíku. V skladu s členom 2 navedenega sporazuma je družba s 1. januarjem 2004 za nedoločen čas najela sredstva, ki jih je uporabljala, za kar naj bi plačevala mesečno najemnino, določeno v skladu s tržnimi cenami.

Ob upoštevanju pripomb pritožnika ter dodatnih informacij in pojasnil, ki so jih zagotovili islandski organi med formalnim postopkom preiskave, je Nadzorni organ menil, da je treba formalni postopek preiskave razširiti na prevzem pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf., ki ga je izvedla islandska država. V skladu s tem je sprejel Odločbo št. 367/06/COL z dne 29. novembra 2006 o prevzemu pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf., ki ga je izvedla islandska država. Z dopisom z dne 29. novembra 2006 (št. dogodka 399095) je Nadzorni organ obvestil islandske organe, da se je odločil, da razširi formalni postopek preiskave na ta ukrep. Islandski organi k tej odločbi Nadzornega organa niso dali pripomb.

Istega dne, tj. 29. novembra 2006, je Nadzorni organ končal formalni postopek preiskave v zvezi z ukrepi pomoči v korist družbe Íslenskt Sement ehf., tj. skupine vlagateljev, ki so kupili državne deleže v družbi Sementsverksmiðjan hf. Nadzorni organ je ugotovil, da v to transakcijo ni bila vključena pomoč.

Odločba Nadzornega organa št. 367/04/COL je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* in Dodatku EGP k Uradnemu listu⁽¹⁰⁾. Nadzorni organ je pozval zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe. Dne 7. maja 2007 je prejel pripombe skupine vlagateljev Íslenskt sement ehf. (št. dogodka 420691). V dopisu z dne 14. maja 2007 (št. dogodka 421504) je Nadzorni organ te pripombe posredoval islandskim organom, ki so imeli možnost, da nanje odgovorijo. Islandski organi so odgovorili 18. aprila 2008 (št. dogodka 474416).

2. OZADJE

2.1 PRODAJA DRUŽBE SEMENTSVERKSMIÐJAN HF.

Do leta 2000, ko se je na islandskem trgu pojavil uvoznik cementa iz Danske, je bila družba Sementsverksmiðjan hf. dejanski monopolist na trgu cementa. Zaradi novonastalih konkurenčnih razmer je družba Sementsverksmiðjan hf. zašla v gospodarske težave in začele so se ji kopičiti izgube. Zato je marca 2003 država sklenila, da proda podjetje in objavila javni razpis za odkup 100 odstotkov njenih deležev v družbi Sementsverksmiðjan hf.⁽¹¹⁾

V razpisnem postopku je bila izbrana skupina vlagateljev⁽¹²⁾, ki je ustanovila družbo Íslenskt Sement ehf. za nakup državnih

deležev. S temi vlagatelji se je vlada začela pogajati o prodaji državnih deležev v družbi Sementsverksmiðjan hf. Izid pogajanj med vlado in skupino Íslenskt Sement ehf. je bila prodaja družbe, ki je v glavnem potekala v skladu s spodaj opisanimi dogovori.

Ministrstvo za industrijo je 2. oktobra 2003 v imenu islandske vlade s skupino Íslenskt Sement ehf. sklenilo Sporazum o nakupu deležev. Na podlagi tega sporazuma je država, ki je bila 100-odstotna lastnica deležev v družbi Sementsverksmiðjan hf. v nominalni vrednosti 450 milijonov ISK, te prodala družbi Íslenskt Sement ehf. po ceni 68 milijonov ISK.

V skladu s členom 4 Sporazuma o nakupu deležev je islandska vlada prevzela pokojninske dolgove in obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. Prevzela je tudi vse obstoječe in prihodnje obveznosti v zvezi z letno poravnavo nadomestil posameznikom, ki vplačujejo v oddelek B Pokojninskega sklada državnih uslužbencev, dokler so zaposleni v družbi Sementsverksmiðjan hf.

Ministrstvo za finance je v imenu Državne zakladnice na podlagi sporazuma iz leta 1997 prevzelo preostanek obveznic, izdanih za plačilo zapadlih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf., obstoječe in prihodnje obveznosti za trenutno zaposlene v družbi, ki so vključeni v oddelek B, pa na podlagi sporazuma, ki ga je 23. oktobra 2003 sklenilo s Pokojninskim skladom državnih uslužbencev. S tem je vlada izpolnila obveznost iz člena 4 Sporazuma o prodaji deležev, ki sta ga sklenila Ministrstvo za industrijo in Íslenskt sement ehf.

V skladu s členom 5 Sporazuma o nakupu deležev naj bi islandska vlada kupila nekaj premoženja družbe Sementsverksmiðjan hf. na podlagi posebnega sporazuma. Kot je navedeno v oddelku 3 člena 5, je znašala cena za nakup tega premoženja 450 milijonov ISK.

Istega dne, tj. 2. oktobra 2003, sta družba Sementsverksmiðjan hf. in Državna zakladnica Islandije podpisali kupoprodajno pogodbo, na podlagi katere je Državna zakladnica kupila premoženje in sredstva družbe v Reykjavíku, poslovno stavbo družbe v Akranesu, razen enega nadstropja in pol, ter delnice in obveznice drugih družb, ki jih je imela v lasti družba Sementsverksmiðjan hf., za ceno 450 milijonov ISK. V skladu s členom 5 kupoprodajne pogodbe je lahko družba Sementsverksmiðjan hf. zadržala del prodanega premoženja v Reykjavíku⁽¹³⁾ in ga uporabljala za svoje industrijske dejavnosti, Državni zakladnici pa naj bi ga vrnila najpozneje do 31. decembra 2011. Družba

⁽¹⁰⁾ Glej opombo 7.

⁽¹¹⁾ Podrobnejše informacije o postopku prodaje so navedene v Odločbi Nadzornega organa št. 421/04/COL.

⁽¹²⁾ Skupino vlagateljev so sestavljali Framtak fjárfestingarbanki hf., Björgun ehf., BM Vallá ehf. in prvotno Steypustöðin, ki ga je pozneje nadomestila norveška družba Norcem AS.

⁽¹³⁾ Dve cisterni za skladiščenje cementa, zgradbo za dostavo/pakiranje cementa, stopnišče in hodnik, ohišje iz cementnih cevi, ograja in vrata, jekleni silos s pripadajočo opremo, kompresorje za zrak, sušilnik in električna oprema v skladiščni lopi pri doku, žerjav na pomolu, cevi v cementnem ohišju, tehtnica za vozila in pripadajoča računalniška oprema.

Sementsverksmiðjan hf. naj bi plačevala vse stroške za vzdrževanje in popravilo tega premoženja, ne bi pa plačevala nadomestila za pravico uporabe. V skladu s členom 6 kupoprodajne pogodbe je imela družba Sementsverksmiðjan hf. do 31. decembra 2009 pravico ponovno odkupiti zgoraj navedeno prodano premoženje v Reykjavíku za skupno ceno 95 milijonov ISK, ki se od 1. avgusta 2003 obrestuje s stalno 7-odstotno letno obrestno mero.

Ta kupoprodajna pogodba je bila spremenjena 16. februarja 2006 s sporazumom, ki so ga sklenili družba Sementsverksmiðjan hf., Ministrstvo za industrijo v imenu islandske vlade in skupina vlagateljev Íslenskt sement ehf. Podpisniki tega sporazuma so se dogovorili, da odstopijo od oddelka 5.4 Sporazuma o nakupu deležev, ki se nanaša na možnost ponovnega odkupa določenega premoženja, in od oddelka 6 kupoprodajne pogodbe, in ju nadomestijo z določbo o najemu določenega premoženja⁽¹⁴⁾. Mesečna najemnina je bila določena na [...] ISK in naj bi se usklajevala v skladu z indeksom gradbenih stroškov. Glede roka izročitve premoženja, prodanega Državni zakladnici, so se pogodbenice dogovorile, da bodo 31. december 2011 nadomestile s 1. januarjem 2004.

2.2 DOLG DRUŽBE SEMENTSVERKSMIÐJAN HF. DO DRŽAVNEGA POKOJNINSKEGA SKLADA

2.2.1 Delovanje Pokojninskega sklada državnih uslužbencev

Pokojninski sklad državnih uslužbencev so prvotno urejale določbe Zakona št. 29/1963. Leta 1990 se je izkazalo, da premije, vplačane v Pokojninski sklad državnih uslužbencev, ne zadostujejo za kritje izplačila pokojnin. Zato se je država odločila za reformo sistema in sprejela Zakon št. 1/1997 – „Zakon o Pokojninskem skladu vladnih uslužbencev“. Pokojninski sklad državnih uslužbencev je bil razdeljen na dva oddelka: ustanovljen je bil novi oddelk A, obstoječi pokojninski sklad pa se je spremenil v oddelk B. Vsi na novo zaposleni so se morali vključiti v oddelk A, že zaposleni pa so lahko izbirali med članstvom v oddelku A ali ohranitvijo pravice do članstva v oddelku B, ki je bil od tedaj zaprt za nove člane. Po mnenju islandskih organov je z razdelitvijo nekdanjega Pokojninskega sklada državnih uslužbencev na oddelk A in B sklad postal samozadosten in naj ne bi več prihajalo do negativnega stanja med premijami in obveznostmi, ki bi ga morala na koncu pokriti Državna zakladnica⁽¹⁵⁾.

Nasprotno pa se zaradi določb v zvezi z oddelkom B po navadi v tem oddelku pojavlja primanjkljaj, ki ga je treba redno pokri-

⁽¹⁴⁾ Tlačna komora, dva silosa, dostava cementa, lopa s črpalko, oprema za tehanje avtomobilov in pripadajoča računalniška oprema v dostavnem prostoru, žerjav, cevi in jekleni silos s pripadajočo opremo, stroji in toaletni prostori, transformatorska postaja, stopnišče in hodnik.

⁽¹⁵⁾ Premije v oddelku A Pokojninskega sklada državnih uslužbencev se vplačujejo na podlagi skupnega dohodka vključenih zaposlenih, ki pridobijo pravico do upokojitve na podlagi skupnega zneska vplačanih premij. Kot pri večini obveznih poklicnih pokojninskih skladov so pravice do pokojnine iz oddelka A povezane z indeksom cen življenjskih potrebščin. Pravice vključenih zaposlenih do pokojnine so določene z zakonom in delodajalci morajo občasno uskladiti svoje premije, da zagotovijo, da je prihodek od premij, vplačanih v sklad, v skladu z njegovimi obveznostmi.

vati. Določbe za oddelk B predvidevajo plačilo premij v oddelk B Pokojninskega sklada državnih uslužbencev samo na podlagi osnovne plače vključenih zaposlenih in ne na podlagi njihove celotne plače. Vključeni zaposleni pridobijo pravico do prejema določenega odstotka osnovne plače za delovno mesto, s katerega se upokojijo. Nato je pokojnina vezana na povprečno zviševanje plač vladnih uslužbencev. V skladu s členom 33 Zakona št. 1/1997 mora kriti razliko delodajalec članov oddelka B Pokojninskega sklada državnih uslužbencev. Na podlagi člena 32 Zakona št. 1/1997 pa Državna zakladnica jamči izplačilo pokojnine zaposlenemu v skladu z zakonom, če delodajalec ne poravna plačila.

2.2.2 Določitev dolga družbe Sementsverksmiðjan hf. do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev

Z reformo, izvedeno leta 1996, je bila v zakonodajo uvedena nova določba, ki ureja Pokojninski sklad državnih uslužbencev in od delodajalcev zahteva, da nadomestijo povečanje pri izplačilu pokojnin.

Člen 33 Zakona št. 1/1997 določa, da „če se predhodno določena [...] pokojnina zviša zaradi splošnega zvišanja plač javnih uslužbencev, Državna zakladnica in drugi delodajalci, ki zavarujejo svoje zaposlene pri Skladu, **nadomestijo**⁽¹⁶⁾ tako zvišanje izplačila pokojnin. [...]“.

Ministrstvo za finance je 8. oktobra 1997 sklenilo sporazum s Pokojninskim skladom javnih uslužbencev o plačilu obveznosti Državne zakladnice v skladu s členom 33 Zakona št. 1/1997 o Pokojninskem skladu javnih uslužbencev za zaposlene v islandski državni cementarni do konca leta 1996. Te obveznosti so ustrezale zapadlim povečanim pokojninskim obveznostim za zaposlene v družbi Sementsverksmiðjan hf., zmanjšanim za delež družbe v sredstvih Sklada.

Člen 3 tega sporazuma se glasi: „S pripisano 3,5-odstotno obrestno mero je bila ob koncu leta 1996 trenutna vrednost zapadlih obveznosti sklada LSR⁽¹⁷⁾ za zaposlene v islandski državni cementarni ocenjena na 494 816 380 ISK. Sredstva sklada LSR za plačilo obveznosti naj bi znašala 19 % neporavnanih zapadlih obveznosti Sklada. Obveznosti države na račun družbe Sementsverksmiðjan hf. Ltd tako znašajo 400 801 268 ISK.“

Novi člen 33 Zakona št. 1/1997 predvideva možnost plačila z obveznicami.

⁽¹⁶⁾ Poudarek je dodal Nadzorni organ.

⁽¹⁷⁾ Islandska kratica za Pokojninski sklad državnih uslužbencev.

„Upravni odbor Sklada lahko [...] sprejme obveznico za plačilo zapadlih obveznosti. [...] Tako poravnane obveznosti temeljijo na aktuarski oceni na dan poravnave. Delodajalec, ki je svoje obveznosti poravnal z izdajo obveznice v skladu s tem odstavkom, nima nobenih odgovornosti več za obveznosti Sklada [...] za obdobje in tiste zaposlene, na katere se poravnava nanaša“.

V skladu s členom 4 istega sporazuma „bo Državna zakladnica sklada LSR plačala svoje obveznosti v skladu s členom 2 s predložitvijo obveznic družbe Iceland Cement Ltd v skupni vrednosti 326 488 714 ISK [...]. Obveznice so indeksirane z inflacijo v skladu z indeksom cen življenjskih potrebščin (indeks CPI) z osnovnim indeksom 178,6. Letna obrestna mera znaša 5,5 % (2,75 % za pol leta) in se obračuna od 1. januarja 1997. Obresti od 1. januarja 1997 do 30. avgusta 1997 se plačajo posebej 1. novembra 1997. Trenutna vrednost obveznic 1. septembra 1997 po 3,5-odstotni pripisani obrestni meri znaša 400 801 268 ISK. Državna zakladnica jamči sklada LSR plačilo obrokov in obresti za te obveznice. S temi obveznicami je Državna zakladnica v celoti poravnala svoje obveznosti do sklada LSR v zvezi s pokojninskimi dodatki v skladu s členom 33 Zakona št. 1/1997 o Pokojninskem sklada javnih uslužbencev, ki izhajajo iz članstva zaposlenih v islandski državni cementarni, do konca leta 1996“.

V skladu z uporabo zadnjega odstavka člena 33 Zakona št. 1/1997 zato družba Sementsverksmiðjan hf., potem ko je poravnala svoje obveznosti z izdajo obveznic v znesku iz sporazuma z dne 8. oktobra 1997, nima nobene odgovornosti več v zvezi z obveznostmi Sklada, da plača pokojnine svojim nekdanjim zaposlenim za obdobje do konca leta 1996, na katero se poravnava nanaša. Te obveznice so tako preprosto odlog plačila dolga.

Družba Sementsverksmiðjan hf. in Pokojninski sklad državnih uslužbencev sta 30. marca 1999 sklenila drugi sporazum v skladu s členom 33 Zakona št. 1/1997. Na podlagi tega sporazuma naj bi Sklad letno ocenil zapadle pokojninske obveznosti, nastale med letom v zvezi z zaposlenimi v družbi, ki so vključeni v oddelek B Sklada in še vedno delajo v družbi. Družba naj bi te obveznosti poravnala po odštetju vseh prispevkov, ki so jih že plačali zaposleni in družba v zvezi s pravicami, pridobljenimi med letom. Po informacijah islandskih organov je bilo leta 2003 pet zaposlenih družbe Sementsverksmiðjan hf. še vedno vključenih v oddelek B Pokojninskega sklada državnih uslužbencev

2.2.3 *Pokojninske obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf, ki jih je prevzela država*

S sporazumom z dne 23. oktobra 2003, ki sta ga sklenila Ministrstvo za finance in Pokojninski sklad državnih uslužbencev, je Ministrstvo za finance v imenu Državne zakladnice prevzelo ostanek obveznic, ki jih je izdala družba Sementsverksmiðjan hf. za plačilo zapadlih obveznosti družbe v skladu s

sporazumom iz leta 1997. Država je prevzela tudi obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev v zvezi z letnimi plačili in poravnanimi nadomestil za zaposlene v družbi, ki so vključeni v oddelek B Pokojninskega sklada državnih uslužbencev (v skladu s sporazumom, ki sta ga sklenila Pokojninski sklad državnih uslužbencev in družba Sementsverksmiðjan hf. 30. marca 1999).

S tem sporazumom je Ministrstvo za finance izpolnilo obveznost iz člena 4 Sporazuma o nakupu deležev, ki ga je 2. oktobra 2003 sklenilo s skupino vlagateljev Íslenskt sement ehf. V skladu s to določbo „prodajalec prevzame pokojninske dolgove in obveznosti družbe, za katere jamči država in jih je družba prevzela leta 1997 s posebnim sporazumom. Prodajalec prevzame tudi vse obstoječe in prihodnje obveznosti v zvezi z letnimi izplačili nadomestil za posameznike, ki zdaj plačujejo prispevke v oddelek B Pokojninskega sklada državnih uslužbencev, vse dokler so ti zaposleni v družbi.“

Tudi če bi se Ministrstvo za finance odločilo, da prevzame te dolgove in obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. v Sporazumu o nakupu deležev, sklenjenim s skupino vlagateljev Íslenskt sement ehf., je bila družba Sementsverksmiðjan hf. razrešena teh obveznosti s posebnim pravnim aktom, in sicer sporazumom, sklenjenim med Ministrstvom za finance in Pokojninskim sklada državnih uslužbencev dne 23. oktobra 2003.

Po informacijah islandskih organov⁽¹⁸⁾ so bile pokojninske obveznosti za že upokojene zaposlene leta 2003 ocenjene na 412 milijonov ISK. Prihodnje obveznosti za zaposlene družbe Sementsverksmiðjan hf., še vedno vključene v oddelek B Pokojninskega sklada državnih uslužbencev, so bile ocenjene na 10 do 15 milijonov ISK, odvisno od tega, kako dolgo so bili zaposleni v družbi.

3. UKREPI, KI JIH PRESOJA TA ODLOČBA

Kot je bilo že navedeno, je bil formalni postopek preiskave, sprožen z Odločbo št. 421/04/COL, z Odločbo št. 367/06/COL razširjen na preiskavo prevzema pokojninskih obveznosti družbe, ki ga je izvedla država.

⁽¹⁸⁾ Islandski organi so v različni korespondenci zagotovili informacije o članstvu zaposlenih družbe Sementsverksmiðjan hf. Ocenjene podatke so zagotovili v dopisu z dne 12. novembra 2003. V dopisu z dne 18. aprila 2006 so islandski organi dodatno pojasnili, da je bilo ob ustanovitvi družbe leta 1993 šest zaposlenih vključenih v Pokojninski sklad državnih uslužbencev, 93 pa v zasebne pokojninske sklade. Kot so pojasnili islandski organi, so k Pokojninskemu sklada državnih uslužbencev pristopili uslužbenci družbe Sementsverksmiðjan hf., medtem ko so se tovarniški delavci vključili v sistem zasebnih pokojninskih skladov, npr. v pokojninske sklade svojih sindikatov. Po ustanovitvi družbe leta 1993 so se novi uslužbenci še vedno lahko vključili v Državni pokojninski sklad. Po prodaji državnih deležev v družbi Sementsverksmiðjan hf. leta 2003 se morajo vsi novo zaposleni vključiti v zasebni pokojninski sklad.

Istega dne, 29. novembra 2006, je Nadzorni organ sprejel Odločbo št. 368/06/COL, s katero je zaključil formalni postopek preiskave v zvezi s prodajo državnih deležev v družbi Sementsverksmiðjan hf. Skupini vlagateljev Íslenskt sement ehf. 29. novembra 2006 po ceni 68 milijonov ISK in sprejel sklepno ugotovitev, da prodaja ni vključevala državne pomoči.

V tej odločbi bo Nadzorni organ ocenil možen obstoj pomoči v korist družbe Sementsverksmiðjan hf. in njeno združljivost v zvezi z naslednjimi ukrepi, o katerih do zdaj še ni sprejel odločitve:

1. Nakup premoženja, sredstev, delnic in obveznic družbe Sementsverksmiðjan hf., ki ga je izvedla država

V Odločbi št. 421/04/COL je Nadzorni organ izpostavil vprašanje, ali je bila morda državna pomoč vključena v nakup premoženja družbe Sementsverksmiðjan hf.⁽¹⁹⁾, ki ga je izvedla Državna zakladnica Islandije za ceno 450 milijonov ISK, če ta cena ni bila v skladu z njegovo tržno vrednostjo.

2. Pravica družbe Sementsverksmiðjan hf., da zadrži del premoženja in ga ponovno odkupi po fiksni ceni

V Odločbi št. 421/04/COL je Nadzorni organ sprožil tudi formalni postopek preiskave v zvezi z možnostjo, ki je bila dana družbi Sementsverksmiðjan hf., da zadrži del prodanega premoženja v Reykjavíku⁽²⁰⁾ in ga uporablja za svoje industrijske dejavnosti. Državni zakladnici pa ga mora vrniti najpozneje do 31. decembra 2011. Družba Sementsverksmiðjan hf. je morala plačevati vzdrževanje in popravila tega premoženja, ni pa plačevala nadomestila za pravico uporabe. Poleg tega je imela družba Sementsverksmiðjan hf. v skladu s členom 6 kupoprodajne pogodbe pravico, da do 31. decembra 2009 ponovno odkupi zgoraj navedeno prodano premoženje v Reykjavíku za skupno ceno 95 milijonov ISK s stalno 7-odstotno obrestno mero od 1. avgusta 2003.

V Odločbi št. 421/04/COL je Nadzorni organ predhodno sklenil, da pomeni neplačevanje uporabe premoženja v Reykjavíku, ki je bilo prodano Državni zakladnici, državno pomoč. Nadzorni organ je menil, da če bi družba Sementsverksmiðjan hf. uporabila zgoraj navedeno ceno za ponovni odkup, bi država lahko izgubila prihodek, če bi prodala premoženje po ceni, ki bi bila nižja od njegove tržne vrednosti.

⁽¹⁹⁾ Zadevno premoženje so premoženje in sredstva družbe v Reykjavíku, poslovna stavba družbe v Akranesu razen enega in pol nadstropja ter delnice in obveznice drugih družb, ki jih je imela v lasti družba Sementsverksmiðjan hf.

⁽²⁰⁾ Dve cisterni za skladiščenje cementa, zgradba za dostavo/pakiranje cementa, stopnišče in hodnik, ohišje iz cementnih cevi, ograja in vrata, jekleni silos s pripadajočo opremo, kompresorji za zrak, sušilnik in električna oprema v skladiščni lopi pri doku, žerjav na pomolu, cevi v cementnem ohišju, tehtnica za vozila in pripadajoča računalniška oprema.

3. Prevzem pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf., ki ga je izvedla Državna zakladnica

V Odločbi št. 367/06/COL je Nadzorni organ predhodno sklenil, da pomeni prevzem pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf., ki ga je izvedla država, državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP. Nadzorni organ je izrazil dvom, da bi se lahko uporabila katera koli izjema od splošne prepovedi državne pomoči iz člena 61(2) ali (3) Sporazuma EGP. Če je bila vključena državna pomoč, je Nadzorni organ izrazil dvom, da bi se lahko razglasila za združljivo z delovanjem Sporazuma EGP. Nadzorni organ je namreč izrazil pomisleke glede vprašanja, ali bi se pomoč lahko štela za združljivo na podlagi določb Smernic o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje.

4. PRIPOMBE ISLANDSKIH ORGANOV

V dopisu z dne 23. februarja 2005 so islandski organi dali svoje pripombe k dvomom, ki jih je izrazil Nadzorni organ v Odločbi št. 421/04/COL. Pojasnili so, da je ponovni odkup premoženja, ki ga je izvedla družba Sementsverksmiðjan hf., potekal v okviru prestrukturiranja: „Država naj bi od družbe kupila vse premoženje, ki ni bistveno za proizvodnjo in poslovanje, da se zmanjšajo stroški poslovanja in zagotovi rentabilno poslovanje.“

Glede pravilne vrednosti ponovno odkupljenega premoženja so islandski organi trdili, da so dali najbolj točno oceno izvedenci AV in VSO Ráðgjöf septembra 2003. Premoženje v Reykjavíku so ocenili na 276 milijonov ISK, vrednost poslovne stavbe v Akranesu pa na 74,4 milijona ISK. Po mnenju islandskih organov je bila ocena premoženja v Reykjavíku zelo ugodna za državo, saj ima strateško vrednost, ki temelji na predvideni prihodnji vrednosti, „ker so se v času prodaje pripravljali načrti za izgradnjo velikega mostu, ki bo zaprl pristanišče družbe v Saeverhöfðiju v Reykjavíku in tako napravil objekte neuporabne za poslovanje družbe. Ta most bo spremenil urbanistično načrtovanje za to območje in predvidoma se bo to zemljišče namenilo za stanovanjsko območje, kar bo zelo povečalo njegovo vrednost.“

Glede pravice ponovnega odkupa določenega premoženja iz člena 6 kupoprodajne pogodbe z dne 2. oktobra 2003 so islandski organi v navedenem dopisu pokazali pripravljenost, da pogodbo spremenijo in to možnost nadomestijo s pravico prve zavrnitve po tržni vrednosti.

Na koncu so islandski organi predstavili argumente, s katerimi so skušali utemeljiti trditev, da če je bila v prodajo družbe Sementsverksmiðjan hf. vključena državna pomoč, se ta pomoč lahko šteje za združljivo na podlagi Smernic o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje. V ta namen so priložili načrt za prestrukturiranje družbe Sementsverksmiðjan hf.

Íslandski organi niso dali svojih pripomb k Odločbi Nadzornega organa št. 367/06/COL o prevzemu pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf., ki ga je izvedla država.

5. PRIPOMBE SKUPINE VLAGATELJEV ÍSLENSKT SEMENT EHF.

Skupina vlagateljev Íslenskt sement ehf. je 20. junija 2005 predložila pripombe k Odločbi Nadzornega organa št. 421/04/COL (št. dogodka 323552). V tem dopisu so zagovarjali stališče, da premoženje, ki ga je država ponovno odkupila od družbe Sementsverksmiðjan hf., ni bilo prodano posebej, temveč v povezavi s prodajo deležev. Prodaja je bila zato sestavni del celotne kupoprodajne pogodbe o prodaji deležev družbe Sementsverksmiðjan hf. kot celote. Nadalje je skupina Íslenskt sement ehf. menila, da so pravice družbe Sementsverksmiðjan hf. do uporabe nekaterih ponovno odkupljenih sredstev sestavni del privatizacije družbe, kar se je upoštevalo pri pogajanjih o skupni nakupni ceni. Ne glede na to bi bila po mnenju skupine Íslenskt sement ehf. objektivna tržna vrednost pravice do uporabe teh sredstev zanemarljiva, „če ne popolnoma brez vrednosti“, saj bi ta sredstva lahko uporabljala samo družba Sementsverksmiðjan hf. kot edina proizvajalka cementa v Islandiji. Na koncu je skupina Íslenskt sement ehf. izpodbijala mnenje, da pravica družbe do ponovnega odkupa premoženja, ki ga ima pravico uporabljati, za vsega skupaj 95 milijonov ISK, vključuje državno pomoč, ker so imele te specializirane zmogljivosti za proizvodnjo cementa majhno tržno vrednost.

V dopisu z dne 7. maja 2007 (št. dogodka 421504) je skupina Íslenskt sement ehf. najprej izrazila svoje stališče glede pristopa Nadzornega organa, ko je primer razdelil na dva dela, tj. na prodajo deležev in druge ukrepe. Po mnenju te skupine je treba na različne transakcije gledati kot na celoto. „Določen je bil predpogoj, v imenu prodajalca (íslandska vlada) in kupca (Íslenskt sement ehf.), da pogodbe, ki so bile sklenjene istega dne, pomenijo eno transakcijo, ki se ne more razdeliti. Ena ali več pogodb tako ne bi bilo sklenjenih, če ne bi bile istega dne in v medsebojni povezavi sklenjene vse druge.“

Drugič, skupina Íslenskt sement ehf. je navedla argumente v dokaz, da pri prevzemu pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf., ki ga je izvedla država, ni bila vključena državna pomoč. Pojasnila je, da pokojninske obveznosti niso bile vključene v bilanco stanja zaključnega računa za leto 1996, temveč so bile navedene samo kot pogojna obveznost, ki ni zajeta v računovodskem izkazu. Leta 1997 so bile pokojninske obveznosti družbe sproščene z izdajo obveznic. To pomeni, da so se financirale z dolgom (obveznicami) do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev, ki je bil tedaj knjižen kot dolgoročna obveznost v bilanci stanja zaključnega računa za leto 1997 in naslednja leta. Skupina Íslenskt sement ehf. je še pojasnila, da je v zvezi s prodajo svojih deležev v družbi Sementsverksmiðjan hf. država prevzela dolg, ki ga je družba imela do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev leta 2003. Zato se je v zaključnem računu za leto 2003 od obveznosti v bilanci stanja odštel znesek v višini 388 028 317 ISK, hkrati pa se je za enak znesek zvišal zadržani dobiček družbe.

Tretjič, skupina Íslenskt sement ehf. se je sklicevala na prodajo premoženja družbe Sementsverksmiðjan hf. državi za nakupno ceno 450 milijonov ISK, kar obravnava Odločba Nadzornega organa št. 421/04/COL. Vse delnice in obveznice so bile prodane državi po tržni vrednosti⁽²¹⁾. Premoženje Saevarhófdi v Reykjavíku in del poslovne stavbe v Akranesu sta bila ocenjena na 276 milijonov ISK oziroma 74,4 milijona ISK, državi pa prodana za 280 milijonov oziroma 72,5 milijona ISK.

Skupina Íslenskt sement ehf. se je sklicevala tudi na stroške likvidacije družbe Sementsverksmiðjan hf., kot jih je določila banka MP Investment Bank Ltd leta 2003, in ponovno navedla, da naj bi stroški likvidacije po izračunih znašali 506 498 730 ISK, vključno s čiščenjem lokacije v Akranesu.

Skupina Íslenskt sement ehf. je na koncu navedla, da „se z uporabo postopka, ki ga je uporabilo Sodišče Evropskih skupnosti, npr. v primeru družbe Gröditzter Stahlwerke GmbH, v danem primeru zastavlja vprašanje, ali bi celotni stroški, ki jih je imela država za likvidacijo družbe, presegli stroške države za prevzem dolgov in prodajo deležev družbe. Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen, je treba upoštevati, da je država ravnala v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu, kajti zasebni vlagatelj bi prevzel dolg in prodal deleže v družbi na podlagi zdrave ekonomske logike.“ Zato je skupina Íslenskt sement ehf. menila, da „so skupni stroški likvidacije presegli skupne stroške prodaje družbe za 70 376 683 ISK⁽²²⁾ in je zato država ravnala v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu. Zato v prevzem dolga družbe do pokojninskega sklada, ki ga je izvedla država, v zvezi s prodajo deležev, ki jih je imela država v družbi, ne more biti vključena državna pomoč.“

6. PRIPOMBE DRUŽBE AALBORG PORTLAND ÍSLANDI EHF.

Z dopisom z dne 2. septembra 2005 je pritožnik Aalborg Portland Íslandi ehf. predložil svoje pripombe k Odločbi Nadzornega organa št. 421/04/COL. Izrazil je strinjanje s pomisliki Nadzornega organa, vendar je poudaril, da prevzem pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. ni bil obravnavan v odločbi, s katero je bil postopek sprožen. Ne glede na to družba Aalborg Portland Íslandi ehf. ni dala pripomb k Odločbi Nadzornega organa št. 367/06/COL o razširitvi postopka zaradi vključitve prevzema pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf., ki ga je izvedla država.

⁽²¹⁾ Delnice družbe Geca so bile vredne 46,5 milijona ISK, delnice družbe Spödur 40 milijonov ISK, obveznice, ki jih je izdala družba Spödur, pa 11 milijonov ISK.

⁽²²⁾ Skupina Íslenskt Sement je pojasnila, da so skupni stroški likvidacije družbe znašali 390,4 milijona ISK, vključno z nakupno ceno, ki jo je država plačala za zemljišče v Reykjavíku in Akranesu. Če bi se država odločila za likvidacijo družbe, bi stroški likvidacije dosegli vrednost likvidacije za osnovna sredstva, 69,9 ISK, od katerih se odšteje pogodbeno obveznost, da je treba počistiti zemljišče industrijskega obrata, s čimer bi skupni stroški likvidacije družbe dosegli 390,4 milijona ISK. Odločitev države, da prevzame dolg, ki ga je imela družba do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev v znesku 388 028 317 ISK, in da proda deleže v družbi skupini Íslenskt Sement za 68 milijonov ISK, je povzročila, da so neto stroški znašali 320 028 317 ISK. Tako so stroški likvidacije presegli skupne stroške prodaje družbe za 70 376 683 ISK.

7. DODATNE PRIPOMBE ISLANDIJE

V dopisu z dne 8. aprila 2008 so islandski organi predložili dodatne informacije o predhodno predloženem načrtu za prestrukturiranje in priložili tržno raziskavo, ki še ni bila predstavljen Nadzornemu organu.

II. OCENA

1. PRISOTNOST DRŽAVNE POMOČI

Člen 61(1) Sporazuma EGP se glasi:

„Razen če ta sporazum ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodelijo države članice ES, države Efte ali je dodeljena v kakršni koli obliki iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem

ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva z delovanjem tega sporazuma, kolikor škodi trgovini med pogodbenicami.“

1.1 NAKUP PREMOŽENJA, SREDSTEV, DELNIC IN OBVEZNIC

Na podlagi kupoprodajne pogodbe je Državna zakladnica Islandije za 450 milijonov ISK kupila premoženje in sredstva družbe v Reykjavíku, poslovno stavbo družbe v Akranesu, razen enega nadstropja in pol, ter delnice in obveznice drugih družb, ki jih je imela v lasti družba Sementsverksmiðjan hf.

V naslednji razpredelnici je navedena primerjava med tržno vrednostjo premoženja in sredstev družbe Sementsverksmiðjan hf. v Reykjavíku in Akranesu ter delnic in obveznic, kot so jo določili neodvisni strokovnjaki⁽²³⁾, in ceno, ki jo je zanje plačala Državna zakladnica:

(v mio. ISK)

	Ocena neodvisnih strokovnjakov	Cena, ki jo je plačala Državna zakladnica Islandije
Zemljišče, nepremičnine in oprema na Saeverhöfði 31 v Reykjavíku	276	280
Poslovna stavba v Akranesu (razen enega nadstropja in pol)	74,4	72,5
Delnice v družbi Geca	46,5	46,5
Delnice v družbi Spödur	40	40
Obveznice v družbi Spödur	11	11
Skupaj	447,9	450

Razlika znaša 2,1 milijona ISK (kar ustreza vrednosti 21 214 EUR), ki jo je Državna zakladnica plačala nad tržno vrednostjo kupljenega premoženja, kot so ga ocenili neodvisni strokovnjaki. Razlika se nanaša na prodajo premoženja v Reykjavíku, ki je bilo prodano za štiri milijone ISK več, kot je znašala ocena, in poslovne stavbe v Akranesu, ki je bila prodana za 1,9 milijona pod ocenjeno vrednostjo.

V skladu s sodno prakso Nadzorni organ v tej odločbi ne more samovoljno določiti tržne cene samo na podlagi izvedenske ocene⁽²⁴⁾. Pri določitvi tržne cene zemljišča in stavb, „mora Nadzorni organ upoštevati negotovost v zvezi z določitvijo takih tržnih cen, ki je po značaju retrospektivna“⁽²⁵⁾. Pogosto ni mogoče ugotoviti, ali ena sama ocena sama po sebi pomeni tržno vrednost, ki bi jo bil kupec pripravljen sprejeti. Bolj verjetno je, da po preizkusu trga določimo sprejemljivo tržno vrednost v nekem razponu. Po mnenju Nadzornega organa ni

jasnega odgovora, kako širok naj bi bil ta razpon. Verjetno bi se razlikoval od primera do primera.

Po mnenju Nadzornega organa je razlika v neto ceni 2,1 milijona ISK med oceno neodvisnega strokovnjaka in ceno, ki jo je na koncu plačala Državna zakladnica, tako majhna, da ne zagotavlja dokazov, da nakupna cena ni izražala tržnih pogojev. Cena, ki jo je določil neodvisni strokovnjak, se lahko šteje za orientacijsko. Velika odstopanja od ocene lahko kažejo obstoj državne pomoči. Po mnenju Nadzornega organa⁽²⁶⁾ tako

⁽²⁴⁾ Združene zadeve T-127/99, T-129/99 in T-148/99 *Diputación Foral de Alava in drugi proti Komisiji* [2002] ECR II-1275, odstavek 71.

⁽²⁵⁾ Zadeva T-366/00, *Scott SA proti Komisiji* [2007] ECR II-797, odstavek 93.

⁽²³⁾ Almenna Verkfræðistofan (AV) je februarja 2003 pripravila delno oceno premoženja družbe Sementsverksmiðjan hf. v Reykjavíku, novembra 2003 pa dokončno. Vrednost delnic in obveznic je določil MP Verðbref, ko je določil likvidacijsko vrednost družbe pred prodajo državnih deležev. G. Daníel Rúnar Elíasson, pooblaščen nepremičninski zastopnik pri nepremičninski agenciji Hákat, je avgusta 2003 ocenil stavbo v Akranesu.

⁽²⁶⁾ V skladu s sodno prakso Sodišča se Nadzornemu organu „ne sme očitati, da je njegova ocena približna“, saj so take ocene same po sebi približne, glej zgoraj navedeno zadevo T-366/00, *Scott SA proti Komisiji*, odstavek 96.

majhna razlika, kot je razlika v tem primeru, ne zadostuje za določitev obstoja državne pomoči v korist družbe Sementsverksmiðjan hf. Prej kaže, da je plačilo pomenilo pošteno tržno ceno. Zato Nadzorni organ meni, da družba Sementsverksmiðjan hf. s prodajo premoženja, sredstev, delnic in obveznic Državni zakladnici Islandije ni prejela državne pomoči v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.

1.2 PRAVICA DO ZADRŽANJA DELA PREMOŽENJA IN NJEGOVEGA PONOVNEGA ODKUPA PO FIKSNI CENI

V skladu s členom 5 kupoprodajne pogodbe je dobila družba Sementsverksmiðjan hf. možnost zadržati del prodanega premoženja v Reykjavíku,⁽²⁷⁾ ga uporabljati za svoje industrijske dejavnosti in ga vrniti Državni zakladnici najpozneje do 31. decembra 2011. Družba Sementsverksmiðjan hf. je morala plačevati vse stroške za vzdrževanje in popravilo tega premoženja, ni pa plačevala nadomestila za pravico uporabe. V skladu s členom 6 kupoprodajne pogodbe je imela družba Sementsverksmiðjan hf. tudi pravico, da do 31. decembra 2009 ponovno odkupi zgoraj navedeno prodano premoženje v Reykjavíku za skupno ceno 95 milijonov ISK skupaj z obrestmi, obračunani po 7-odstotni fiksni letni obrestni meri od 1. avgusta 2003.

V dopisu z dne 17. februarja 2006 (št. dogodka 363608) so islandski organi poslali Nadzornemu organu angleški izvod sporazuma, ki ga je Ministrstvo za industrijo v imenu islandske vlade sklenilo z družbo Sementsverksmiðjan hf. Na podlagi tega sporazuma je bila možnost, da družba ponovno odkupi del premoženja v Reykjavíku, preklicana. Premoženje, prodano Državni zakladnici, je bilo tej izročeno z veljavnostjo 1. januarja 2004. V skladu s členom 2 navedenega sporazuma je družba po tem datum premoženje, ki ga je uporabljala, vzela v najem za nedoločen čas. Mesečna najemnina za premoženje⁽²⁸⁾ znaša [...] ISK. Najemnina se uskladi enkrat letno v skladu z indeksom gradbenih stroškov. Islandski organi so pojasnili, da je bil znesek najemnine izračunan na podlagi normalnega razmerja za islandski trg nepremičnin.

Nadzorni organ nima razloga, da bi dvomil o verodostojnosti in točnosti informacij, ki so jih zagotovili islandski organi, v skladu s katerimi plačuje družba Sementsverksmiðjan hf. za najemnino tega premoženja tržno ceno⁽²⁹⁾. Zato Nadzorni organ glede na

⁽²⁷⁾ Dve cisterni za skladiščenje cementa, zgradba za dostavo/pakiranje cementa, stopnišče in hodnik, ohišje iz cementnih cevi, ograja in vrata, jekleni silos s pripadajočo opremo, kompresorji za zrak, sušilnik in električna oprema v skladiščni lopi pri doku, žerjav na pomolu, cevi v cementnem ohišju, tehtnica za vozila in pripadajoča računalniška oprema.

⁽²⁸⁾ Premoženje v najemu sestavljajo tlačna komora, dva silosa, prostor za dostavo cementa in lopa s črpalko, ki zajemata površino 290 kvadratnih metrov. V najemu so tudi oprema za tehtanje avtomobilov, zemljišče, žerjav, cevi in jekleni silos, stroji in toaletni prostori, transformatorska postaja, stopnišče in hodnik.

⁽²⁹⁾ Islandski organi so Nadzorni organ obvestili, da je bila uporaba večine zemljišča v Sævarhöfðiu v Reykjavíku, katerega lastnica je bila prej družba Sementsverksmiðjan hf., dana v najem družbi Jarðboranir hf. po ceni [...] ISK za kvadratni meter. Najemnina, ki se je zahtevala od družbe Sementsverksmiðjan hf., je znašala [...] ISK. Islandski organi so tudi pojasnili, da je bil oglas za oddajo zemljišča v Sævarhöfðiu objavljen v časopisu Morgunblaðið ob koncu leta 2003 in da je dala najugodnejšo ponudbo družba Jarðboranir hf. za zgoraj navedeno ceno. Zato so islandski organi poudarili, da najemnina ustreza tržnim cenam v Islandiji.

zgoraj navedene spremembe sporazuma meni, da ni vključena državna pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.

1.3 PREVZEM POKOJNINSKIH OBVEZNOSTI

S sporazumom, ki sta ga 23. oktobra 2003 sklenila Ministrstvo za finance in Pokojninski sklad državnih uslužbencev, je Ministrstvo za finance v imenu Državne zakladnice prevzelo preostanek obveznic, izdanih za plačilo zapadlih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. v skladu s sporazumom iz leta 1997. Na podlagi istega sporazuma je Državna zakladnica prevzela obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. za tiste zaposlene, ki še delajo v družbi. Te obveznosti naj bi se plačevale in poravnale letno.

1.3.1 Prisotnost državnih virov

Da pomeni državno pomoč, mora, prvič, ukrep pomoči dodeliti država ali se mora dodeliti prek državnih virov. V skladu s sporazumom, ki sta ga sklenila Ministrstvo za finance in Pokojninski sklad državnih uslužbencev oktobra 2003, bo Državna zakladnica Pokojninskemu skladu v imenu družbe Sementsverksmiðjan hf. plačala zneske, ki mu jih je dolgovala družba. Ob sklenitvi sporazuma so bile obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. do Pokojninskega sklada za plačilo pokojnin za že upokojene zaposlene ocenjene na 412 milijonov ISK. Prihodnje obveznosti za še aktivne zaposlene v družbi, vključene v oddelek B Pokojninskega sklada, so bile ocenjene v razponu od deset do petnajst milijonov ISK. Prevzem pokojninskih obveznosti in njihovo plačilo iz Državne zakladnice vključuje državne vire.

1.3.2 Dajanje prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga

Drugič, ukrep pomoči mora prejemniku prinesiti ugodnosti, na podlagi katerih je oproščen dajatev, ki običajno bremenijo njegovo proračun.

Država je prevzela dolg, ki ga je imela družba Sementsverksmiðjan hf. do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev za plačilo pokojnin svojim zaposlenim. Družba Sementsverksmiðjan hf. je bila ustanovljena leta 1955 kot del državne uprave. Zaposleni v tovarni cementa, ki se je tedaj imenovala Islandska državna cementarna, so bili kot vsi drugi zaposleni v državni upravi vključeni v Pokojninski sklad državnih uslužbencev.

Leta 1997 je država izvedla reformo Pokojninskega sklada državnih uslužbencev. Pokojninski sklad državnih uslužbencev je izvedel aktuarsko oceno obveznosti, ki jih je imel do svojih članov v zvezi s prihodnjimi izplačili pokojnin. Rezultat te ocene se je nato primerjal s premoženjem Sklada in deležem obveznosti med različnimi delodajalci, katerih zaposleni so bili vključeni v Sklad. Obveznosti Pokojninskega sklada državnih uslužbencev za že upokojene zaposlene družbe Sementsverksmiðjan hf. so ob koncu leta 1996 znašale 400 milijonov ISK⁽³⁰⁾.

⁽³⁰⁾ V skladu s členom 3 sporazuma, ki sta ga sklenila Pokojninski sklad javnih uslužbencev in Ministrstvo za finance o plačilu obveznosti Državne zakladnice v skladu s členom 33 Zakona št. 1/1997 o Pokojninskem skladu javnih uslužbencev za zaposlene v islandski državni cementarni do konca leta 1996, so znašale obveznosti družbe Iceland Cement Ltd 400 801 268 ISK.

Državna zakladnica je te obveznosti Pokojninskemu skladu državnih uslužbencev plačala z obveznicami družbe. Te obveznosti so ostale v računovodski evidenci družbe Sementsverksmiðjan hf. do 23. oktobra 2003, ko je država prevzela dolg te družbe do Pokojninskega sklada. Ta dolg se je na eni strani nanašal na plačilo pokojnin zaposlenim družbe Sementsverksmiðjan hf., ki so bili ob ugotavljanju dolga leta 1997 že upokojeni. Na drugi strani pa se je nanašal tudi na ocenjeno plačilo pokojnin za pet zaposlenih, ki so takrat še delali v družbi Sementsverksmiðjan hf. in bili še vedno vključeni v oddelek B Pokojninskega sklada državnih uslužbencev ⁽³¹⁾.

Če plačilo pokojninskih obveznosti spada k običajnim stroškom, ki jih mora plačati podjetje med poslovanjem, je prevzem teh plačil, ki ga je izvedla država, razrešil družbo Sementsverksmiðjan hf. stroška poslovanja. S tem je država temu podjetju dodelila selektivno prednost, saj morajo druga podjetja plačati vse stroške, povezane s pokojninami za svoje zaposlene.

1.3.3 Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino med pogodbenicami

Tretjič, ukrep pomoči mora izkrivljati konkurenco in vplivati na trgovino med pogodbenicami.

Podjetja, katerim država dodeli gospodarsko ugodnost, ki zmanjšuje njihovo običajno obremenjenost s stroški, so v boljšem konkurenčnem položaju kot podjetja, ki te ugodnosti ne prejemajo. Na trgu za cement v okviru EGP vlada konkurenca. Trenutno sta na islandskem trgu za cement dejavni dve družbi: Sementsverksmiðjan hf. in Aalborg Portland Íslandi ehf. Vsaka ugodnost, dodeljena družbi Sementsverksmiðjan hf., ki zmanjšuje stroške, ki bi jih morala imeti, postavlja to podjetje v boljši konkurenčni položaj v primerjavi z drugimi dejanskimi ali potencialnimi akterji na islandskem trgu za cement, ki te ugodnosti ne prejemajo. Zato podpora, ki jo je država dodelila družbi Sementsverksmiðjan hf., povzroča izkrivljanje konkurence.

Četrto, za uporabo člena 61(1) Sporazuma EGP mora priglašeni ukrep vplivati na trgovino med pogodbenicami Sporazuma EGP.

Neposredni tekmelec družbe Sementsverksmiðjan hf. na islandskem trgu je hčerinsko podjetje podjetja iz druge države pogodbenice Sporazuma EGP, ki ne proizvaja cementa v Islandiji, temveč ga v Islandijo uvaža iz drugih držav EGP. Zato ukrep vpliva na trgovino med pogodbenicami Sporazuma EGP v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.

⁽³¹⁾ Pokojninske obveznosti za že upokojene zaposlene so do oktobra 2003 znašale 412 milijonov ISK. Istega dne je bil dolg, ki je ustrezal prihodnjim obveznostim za trenutno zaposlene, ocenjen na približno deset do petnajst milijonov ISK.

1.3.4 Sklepna ugotovitev

Zaradi navedenih razlogov Nadzorni organ meni, da je država družbi Sementsverksmiðjan hf. dodelila državno pomoč, ko je prevzela pokojninske obveznosti s sporazumom, ki sta ga oktobra 2003 sklenila Ministrstvo za finance in Državni pokojninski sklad.

2. POSTOPKOVNE ZAHTEVE

V skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču „mora biti Nadzorni organ Efte o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči obveščen dovolj zgodaj, da lahko predloži pripombe [...]. Zadevna država članica ne sme začeti izvajati svojih predlaganih ukrepov, dokler v postopku ni sprejeta dokončna odločitev.“

Čeprav so islandski organi v dopisu z dne 29. avgusta 2003 priglasili načrtovano prodajo državnih deležev v družbi Sementsverksmiðjan hf., so zaradi zgoraj navedenih sporazumov, ki so jih sklenili islandski organi, začeli veljati vsi morebitni ukrepi državne pomoči, dodeljeni na podlagi teh sporazumov, še preden je Nadzorni organ sprejel dokončno odločitev o priglasitvi. Zato pomeni državna pomoč, dodeljena v okviru te transakcije, nezakonito državno pomoč v smislu člena 1(f) dela II Protokola 3, to je novo pomoč, ki se izvaja v nasprotju s členom 1(3) dela I istega protokola.

3. ZDRUŽLJIVOST POMOČI

V skladu s členom 61(3)(c) Sporazuma EGP se lahko pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij šteje za združljivo z delovanjem Sporazuma EGP, če taka pomoč ne vpliva škodljivo na trgovinske pogoje v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Pomoč za prestrukturiranje je treba oceniti v skladu s Smernicami Nadzornega organa o pomoči za reševanje in prestrukturiranje (v nadaljnjem besedilu: smernice za reševanje in prestrukturiranje).

Nadzorni organ je v Odločbi št. 421/04/COL poudaril, da islandski organi niso zagotovili argumentov ali ustreznih dokaznih listin za oceno združljivosti pomoči s smernicami za reševanje in prestrukturiranje. Islandski organi so predložili načrt za prestrukturiranje družbe Sementsverksmiðjan hf. v dopisu iz februarja 2005. Februarja 2008 so islandski organi predložili dodatne informacije o načrtu za prestrukturiranje. Nadzorni organ bo v nadaljevanju ocenil, ali se lahko na podlagi novih informacij sprejme sklepna ugotovitev, da pomoč izpolnjuje zahteve iz smernic za reševanje in prestrukturiranje ⁽³²⁾.

⁽³²⁾ Zadeva T-157/01 *Danske Busvognmænd* proti Komisiji, [2004] ECR II-917, odstavek 116.

3.1 SMERNICE, KI SO SE UPORABLJALE

Pomoč je bila dodeljena oktobra 2003, ko je država prevzela pokojninske obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. Ocena združljivosti tega ukrepa pomoči bo temeljila na smernicah za reševanje in prestrukturiranje iz leta 1999⁽³³⁾, ki so se uporabljale od dodelitvi pomoči.

3.2 PODJETJE V TEŽAVAH

V skladu z oddelkom 16.2.1 smernic za reševanje in prestrukturiranje se kapitalska družba za namene teh smernic v vsakem primeru in ne glede na njeno velikost šteje za podjetje v težavah, če je bila izgubljena več kot polovica registriranega osnovnega kapitala in če je bila več kot četrtnina takega kapitala izgubljena v zadnjih dvanajstih mesecih. Ne glede na vrsto zadevnega podjetja se v skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje za namene smernic šteje, da je podjetje v težavah, če izpolnjuje pogoje, ki jih določa domače pravo za uvedbo kolektivnih postopkov v primeru insolventnosti. Običajni znaki za to, da je podjetje v težavah, so naraščajoče izgube, upadanje prometa, kopičenje zaloga, presežki prostih zmogljivosti, padanje denarnih tokov, naraščajoči dolгови, naraščajoči stroški obresti in zmanjševanje ali izguba celotne čiste vrednosti sredstev.

Osnovni kapital družbe Sementsverksmiðjan hf. se je zmanjšal s 1 096 milijonov ISK leta 2000 na 458 milijonov ISK leta 2003. Promet družbe se je zmanjšal z 1,06 milijarde ISK leta 2000 na 863 milijonov ISK leta 2001 in 598 milijonov ISK leta 2002. Prodaja družbe se je zmanjšala z [...] leta 2000 na [...] leta 2001 in [...] leta 2002. Posledično se je proizvodnja zmanjšala za več kot [...] odstotkov. V tem obdobju so se hitro slabšali tudi poslovni rezultati. Družba Sementsverksmiðjan hf. je imela leta 2000 70 milijonov ISK dobička, leta 2001 pa 230 milijonov ISK izgube. Leta 2002 je izguba družbe znašala 220 milijonov ISK. Med letoma 2000 in 2002 se je skupni dolg družbe Sementsverksmiðjan hf. povečal s 733 milijonov ISK na 1 157 milijonov ISK. Gibljiva sredstva so se zmanjšala s 750 milijonov ISK na 640 milijonov ISK.

Računovodje so v zaključnem računu družbe Sementsverksmiðjan hf. za leto 2002 izrazili globoko zaskrbljenost zaradi finančnega položaja družbe. Zaradi nakopičenih izgub in velike verjetnosti, da se bodo izgube iz poslovanja leta 2003 nadaljevale, je bilo ugotovljeno, da je možnost nadaljnega poslovanja družbe vprašljiva.

Po pojasnilih in informacijah, ki so jih zagotovili islandski organi, je bila družba Sementsverksmiðjan hf. tik pred stečajem in se s svojimi sredstvi ne bi mogla opomoči.

Zato Nadzorni organ meni, da je bila ob dodelitvi pomoči družba Sementsverksmiðjan hf. podjetje v težavah v smislu smernic za reševanje in prestrukturiranje.

3.3 OPREDELITEV POMOČI ZA PRESTRUKTURIRANJE

Pomoč za prestrukturiranje mora temeljiti na realističnem, koherentnem in dolgoročnem načrtu za ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti podjetja. V skladu z oddelkom 16.2.2 smernic za reševanje in prestrukturiranje pomoč za prestrukturiranje po navadi vključuje enega ali več naslednjih elementov: reorganizacijo in racionalizacijo dejavnosti podjetja za večjo učinkovitost, kar običajno pomeni opustitev področij, ki ustvarjajo izgubo, in prestrukturiranje tistih obstoječih dejavnosti, ki lahko ponovno postanejo konkurenčne, ter po možnosti diverzifikacijo v nove in rentabilne dejavnosti. Fizično prestrukturiranje mora po navadi spremljati finančno prestrukturiranje (kapitalski vložki, zmanjšanje dolga). Določbe smernic za reševanje in prestrukturiranje poudarjajo, da ukrepi za prestrukturiranje ne smejo biti omejeni na finančno pomoč za pokritje preteklih izgub, ne da bi odpravili razloge za te izgube.

Načrt za prestrukturiranje družbe Sementsverksmiðjan hf. je vključeval zelo različne ukrepe. Zajemal je finančno prestrukturiranje družbe, prestrukturiranje delovne sile in proizvodnih stroškov ter vključitev nadomestnih virov prihodkov. Zato ta načrt za prestrukturiranje v smislu smernic za reševanje in prestrukturiranje ni bil omejen na finančno prestrukturiranje, temveč je zajel tudi različne druge vidike prestrukturiranja družbe Sementsverksmiðjan hf. Zato je bila na začetku pomoč taka, da jo je treba oceniti v skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje.

3.4 POGOJI ZA ODOBRITEV POMOČI ZA PRESTRUKTURIRANJE

Državna pomoč, ki podjetjem v težavah pomaga, da se prestrukturirajo, se lahko šteje za zakonito samo pod določenimi pogoji. Upravičujejo jo lahko na primer socialna ali regionalna politika zadevne družbe, potreba po upoštevanju koristne vloge malih in srednje velikih podjetij v gospodarstvu ali želja po vzdrževanju konkurenčne tržne strukture, ko bi izginjanje podjetij lahko vodilo k monopolnemu ali izrazitemu oligopolnemu položaju.

3.4.1 Ponovna vzpostavitev rentabilnosti

V skladu z oddelkom 16.3.2.2(b) smernic za reševanje in prestrukturiranje mora biti dodelitev pomoči pogojena z izvajanjem načrta za prestrukturiranje, ki ga mora potrditi Nadzorni organ. Načrt za prestrukturiranje, katerega trajanje mora biti čim krajše, mora ponovno vzpostaviti dolgoročno rentabilnost podjetja v razumnem času in na podlagi stvarnih predvidevanj o prihodnjih pogojih poslovanja. Pomoč za prestrukturiranje mora biti zato vezana na izvedljiv načrt za prestrukturiranje, h kateremu se zaveže zadevna država Efte. Načrt se mora predložiti Nadzornemu organu z vsemi potrebnimi podrobnostmi, vsebovati pa mora zlasti raziskavo trga.

Izboljšanje rentabilnosti mora izhajati predvsem iz notranjih ukrepov, ki jih vsebuje načrt za prestrukturiranje, in lahko temelji na zunanjih dejavnikih, kot so spremembe cen in povpraševanja, na katere družba nima velikega vpliva, vendar samo, če so tržne predpostavke splošno potrjene. Prestrukturiranje mora vključevati opustitev dejavnosti, ki bi tudi po prestrukturiranju povzročale izgube v strukturnem smislu.

⁽³³⁾ Objavljene v UL L 274, 26.10.2000, str. 1, in Dodatku EGP št. 48, 26.10.2000.

V skladu z določbami oddelka 16.3.2.2(b) smernic za reševanje in prestrukturiranje je treba v načrtu za prestrukturiranje opisati okoliščine, zaradi katerih je podjetje zašlo v težave, s čimer se zagotovi temelj za ovrednotenje ustreznosti predlaganih ukrepov. Med drugim mora načrt upoštevati trenutno stanje ter pričakovano povpraševanje in ponudbo na upoštevnem proizvodnem trgu v prihodnosti ter vsebovati scenarije, ki odražajo najbolj optimistična, najbolj pesimistična in vmesna predvidevanja ter značilne prednosti in slabosti podjetja. Podjetju mora omogočiti, da se razvija v smeri nove strukture, ki mu daje možnosti za dolgoročno rentabilnost in da se postavi na svoje noge.

Načrt mora zagotoviti preobrat, ki bo podjetju omogočil, da bo po izvedenem prestrukturiranju vse svoje stroške krilo samo, vključno z amortizacijo in finančnimi dajatvami. V skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje mora biti pričakovani donos kapitala dovolj velik, da prestrukturiranemu podjetju omogoči samostojno konkuriranje na trgu.

Načrt za prestrukturiranje družbe Sementsverksmiðjan hf. je vseboval štiri različne ukrepe:

- finančno prestrukturiranje,
- prestrukturiranje delovne sile,
- prestrukturiranje proizvodnih stroškov,
- nadomestne vire prihodkov.

Finančno prestrukturiranje

Islandski organi so pojasnili, da je bil eden od ključnih ukrepov prestrukturiranja zmanjšanje dolga s prodajo premoženja. Jeseni 2003 je družba Sementsverksmiðjan hf. prodala vse premoženje, ki ni bilo neposredno vezano na proizvodnjo in dostavo cementa na islandski trg. Z denarjem, ki ga je dobila od prodaje, je družba zmanjšala obstoječe dolgove in vsaj zmanjšala izgube iz poslovanja. Skupni iztržek od prodaje premoženja je znašal 580 milijonov ISK in se je uporabil za zmanjšanje dolgoročnega in kratkoročnega dolga. Glavni cilj družbe je bil čim bolj zmanjšati stroške kapitala med prestrukturiranjem. Pogoji za preostale dolgoročne dolgove so bili na novo določeni, tako da se družbi dve leti po prodaji ne bi zmanjšala glavnica posojila.

Po zagotovljenih informacijah so bila za družbo najtežji del prestrukturiranja ponovna pogajanja z upniki o dolgu. Zdi se, da je družba zaradi nastalih izgub v treh letih pred prodajo precej povečala svojo kratkoročno in dolgoročno zadolženost. Posojila je najela pri različnih institucijah. Kreditne institucije so posojila, dodeljena družbi Sementsverksmiðjan hf., obravnavale kot posojila državi, in niso bile pripravljene družbi, ko je bila privatizirana, dodeliti dodatnih posojil, dokler ne bi bila plačana neodplačana posojila. Zato je bilo treba precej znižati stopnjo

zadolženosti, kar je družba dosegla s prodajo premoženja, ki ga ni potrebovala za proizvodnjo in/ali dostavo cementa.

Islandski organi so navedli, da „je bil zelo pomemben dejavnik [finančnih] pogajanj, da bo pokojninski dolg odstranjen iz bilance stanja družbe, tako da bo ta lahko zagotovila izvedljive in verjetne roke za odplačilo. Očitno je, in tako so menili kupci in upniki, da družba ne bi mogla odplačevati pokojninskega dolga ter drugih dolgoročnih in kratkoročnih posojil ob hkratnem vzdrževanju kritične višine naložb v osnovna sredstva za zagotovitev njenega poslovanja.“

Odprava pokojninskega dolga in delno poplačilo drugega dolga sta bila ključna pogoja za pridobitev odobritve finančnega prestrukturiranja.

Prestrukturiranje delovne sile

Ob prodaji je imela družba Sementsverksmiðjan hf. 63 zaposlenih. Analiza ekonomskih značilnosti podjetja in trga, na katerem je delovalo, je pokazala, da bi bilo treba delovno silo zmanjšati za najmanj 20 zaposlenih. Tovarna je za svoje obratovanje potrebovala najmanj 41 zaposlenih. Pogodbe s presežnimi delavci so bile prekinjene, pri čemer so bili stroški odpravnin visoki, ker so imeli nekateri zaposleni dolgo delovno dobo.

Drugič, družba je za večino zaposlenih izvajala sistem premij, povezan s proizvodnjo. Znesek, ki se je razdelil med zaposlene, je bil fiksen, tako da so stroški za dodatek, vezan na proizvodnjo, ostali za podjetje enaki, ne glede na število zaposlenih. Začela so se pogajanja s sindikatom, da bi se dodatek, vezan na proizvodnjo, uporabljal na zaposlenega, tako da bi zmanjšanje skupnega števila zaposlenih ustrezalo zmanjšanju skupnega zneska izplačanega dodatka, vezanega na proizvodnjo.

Prestrukturiranje proizvodnih stroškov in nadomestni viri prihodkov

Po navedbah islandskih organov so bila najpomembnejši ukrep ponovna pogajanja o cenah surovin. Spremenili so tudi sestav cementa, da bi se zmanjšali stroški energije za proizvodnjo.

Pri ponovnih pogajanjih o cenah surovin se je velik del spremenljivih stroškov poslovanja družbe Sementsverksmiðjan hf. nanašal na mednarodne/domače tržne cene in ga ni bilo mogoče spremeniti. To je veljalo za premog, elektriko, kremenov prah in druge surovine. Cena za dobavo školjčnega peska, edine najpomembnejše domače surovine, bi se lahko znižala za [...] %. Glede cene drugih domačih surovin bi se bilo tudi mogoče pogajati.

Družba Sementsverksmiðjan hf. je za nadomestni vir prihodka in zmanjšanje skupnih stroškov goriva že začela kuriti odpadne tekočine.

Skladnost z zahtevami za prestrukturiranje

Na podlagi zgoraj opisanih ukrepov Nadzorni organ ugotavlja, da je načrt za prestrukturiranje družbe Sementsverksmiðjan hf. v skladu z zahtevami smernic za reševanje in prestrukturiranje. V načrtu za prestrukturiranje so opisane okoliščine, ki so privedle družbo Sementsverksmiðjan hf. v težave. Družba Sementsverksmiðjan hf. se ni mogla spopasti s konkurenco in gospodarske šibkosti gradbenega sektorja na začetku novega tisočletja. Načrt je obsegal temeljito finančno prestrukturiranje, ki je vključevalo ponovno pogajanje o posojilih z upniki in prevzem pokojninskih obveznosti do Državnega pokojninskega sklada, ki ga je izvedla islandska država. Finančno prestrukturiranje so spremljali ukrepi fizičnega prestrukturiranja, ki je vključevalo prestrukturiranje delovne sile (prekinitev pogodb z delavci, ponovna pogajanja o ugodnostih za delavce) in zlasti prestrukturiranje proizvodnih stroškov, ki je bilo najdražji del načrta za prestrukturiranje. Proizvodni stroški so se zmanjšali, sestava cementa se je spremenila, pogodbe z dobavitelji so se na novo dogovorile in začele so se izvajati tržne pobude za povečanje prihodkov. Načrt za prestrukturiranje družbe Sementsverksmiðjan hf. je predvideval ponovno vzpostavitev rentabilnosti v kratkem roku dveh let, kar se zdi razumno. Načrt je bil v celoti izveden in je družbi omogočil samostojno konkuriranje na trgu. Zato Nadzorni organ na podlagi informacij islandskih organov meni, da je načrt za prestrukturiranje družbe Sementsverksmiðjan hf. v skladu z zahtevami oddelka 16.3.2.2(b) smernic za reševanje in prestrukturiranje.

3.4.2 *Preprečitev nedovoljenega izkrivljanja konkurence*

V skladu z oddelkom 16.3.2.2(c) smernic za reševanje in prestrukturiranje je treba sprejeti ukrepe, ki kar najbolj ublažijo škodljive učinke pomoči na konkurente. V nasprotnem primeru bi bila pomoč v nasprotju s skupnimi interesi in zato nezdržljiva z delovanjem Sporazuma EGP. Ta pogoj po navadi pomeni omejitev prisotnosti podjetja na trgu po izvedenem prestrukturiranju. Če je velikost upoštevnega trga na ravni EGP zanemarljiva ali če je zanemarljiv delež podjetja na upoštevnelem trgu, se šteje, da ni nedovoljenega izkrivljanja konkurence.

V skladu z določbami 16.3.2.2(c) smernic za reševanje in prestrukturiranje Nadzorni organ določi potrebni obseg omejitve ali zmanjšanja, da se prepreči nedovoljeno izkrivljanje konkurence, na podlagi raziskave trga, priložene načrtu za prestrukturiranje, če je bil sprožen postopek, pa na podlagi informacij zainteresiranih strani.

V danem primeru je Nadzorni organ decembra 2004 sprožil formalni postopek preiskave, ki ga je novembra 2006 razširil. Zainteresirane strani niso predložile pripomb, ki bi lahko zagotovile kakršne koli informacije o potrebi po uvedbi izravnalnih ukrepov in o njihovem obsegu.

Smernice za reševanje in prestrukturiranje zavzemajo ugodnejše stališče do tistih podjetij, za katera je malo verjetno, da bo njihovo nadaljnje poslovanje izrazito vplivalo na konkurenčne razmere v EGP. Islandski organi so predložili raziskavo trga o družbi Sementsverksmiðjan hf. in islandskem trgu cementa, ki je edini trg, na katerem družba deluje. V skladu s to raziskavo je celoten trg za cement v Islandiji omejen zaradi majhnega števila prebivalstva v državi. Na islandskem trgu za cement sta dejavni dve družbi: Sementsverksmiðjan hf. in Aalborg Portland Íslandi hf. Medtem ko prva proizvaja in prodaja cement in žlindrani cement, druga uvaža cement iz Danske in ga prodaja v Islandiji. Leta 2002 je poraba cementa v Islandiji znašala 122 899 ton⁽³⁴⁾. Leta 2002 je poraba cementa v EU znašala 217,6 milijonov ton. Zato se lahko islandski tržni delež cementa v EGP šteje za zanemarljivega.

V skladu z določbami oddelka 16.1(3) smernic za reševanje in prestrukturiranje pomoč za prestrukturiranje lahko upravičuje socialna ali regionalna politika podjetja, pa tudi želja po vzdrževanju konkurenčne tržne strukture, ko bi izginjanje podjetij lahko vodilo v monopolni ali izrazito oligopolni položaj. To bi se zgodilo v Islandiji, če bi družba Sementsverksmiðjan hf. izginila s trga, ki bi najverjetneje postal monopolni trg za cement, odvisen od uvoza edinega preostalega tekmeca na islandskem trgu za cement. Dejstvo, da sta za islandski trg za cement značilna monopol ali izrazit oligopol dveh akterjev na trgu, kaže, da so možnosti in zanimivost tega trga za druge akterje zelo omejene zaradi majhnega obsega trga in njegovih možnosti razvoja (pri tem se sklicujemo na ugotovitve zgoraj navedene raziskave trga).

Zato Nadzorni organ meni, da ni treba zahtevati dodatnih ukrepov za omejitev prisotnosti družbe na trgu.

3.4.3 *Pomoč, omejena na najmanjši znesek*

V skladu z določbami oddelka 16.3.2.2(d) smernic za reševanje in prestrukturiranje je treba znesek in intenzivnost pomoči omejiti na strogi minimum, ki še omogoča izvedbo prestrukturiranja, ob upoštevanju razpoložljivih finančnih virov družbe, njenih delničarjev ali poslovne skupine, kateri pripada. Od upravičencev do pomoči se pričakuje, da bodo morali prispevati k načrtu za prestrukturiranje precejšen delež iz lastnih virov, tudi s prodajo premoženja, ki ni bistveno za preživetje podjetja, ali iz zunanega financiranja pod tržnimi pogoji. Da se omeji izkrivljajoči učinek, morata biti v skladu z oddelkom 16.3.2.2(d) smernic za reševanje in prestrukturiranje znesek pomoči ali oblika, v kateri se pomoč dodeli, taka, da podjetje ne dobi presežka denarnih sredstev, ki bi ga lahko uporabilo za agresivne dejavnosti, ki izkrivljajo konkurenco na trgu in niso povezane s prestrukturiranjem.

⁽³⁴⁾ Od tega je bilo 38,215 ton cementa uvoženih v Islandijo, 84,684 ton pa proizvedeno v državi.

V skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje Nadzorni organ pregleda višino obveznosti podjetja po prestrukturiranju, vključno z razmerami po kakršnem koli odlogu ali zmanjšanju dolgov. Nadzorni organ tudi pregleda, ali je bila pomoč namenjena financiranju novih naložb, ki niso nujne za ponovno vzpostavitev rentabilnosti podjetja. Vsekakor je treba dokazati, da se bo pomoč uporabila samo za ponovno vzpostavitev rentabilnosti podjetja in da prejemniku ne bo omogočila povečanja proizvodnih zmogljivosti med izvajanjem načrta za prestrukturiranje, razen če je to nujno potrebno za ponovno vzpostavitev rentabilnosti brez povzročanja neupravičenega izkrivljanja konkurence.

Temeljni del prestrukturiranja družbe Sementsverksmiðjan hf. je bila prodaja premoženja, ki ni bilo nujno za preživetje družbe, kot so zemljišče in stavbe ter delnice in obveznice drugih podjetij, ki jih je družba lahko prodala in s tem pridobila

denarna sredstva za plačilo dolgov. Dolgovi družbe so bili v možnem obsegu poplačani in ponovno dogovorjeni pogoji zanje, da se olajša njihovo vračilo za nadaljnje poslovanje družbe. Skladno s tem so bili prestrukturirani delovna sila ter proizvodni stroški in strukture, kar se je financiralo z lastnimi sredstvi družbe. Edini poseg države je bil prevzem pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. v znesku, ki je znašal približno 425 milijonov ISK. Upniki družbe so nanj gledali kot na nujni pogoj, ki je omogočil njeno prestrukturiranje. Zato Nadzorni organ meni, da je bila pomoč, ki jo je dodelila Zakladnica, omejena na nujni minimum, ker se je nanašala samo na prevzem dolga družbe Sementsverksmiðjan hf. do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev, ki ga je izvedla islandska država.

Stroški prestrukturiranja so povzeti v naslednji razpredelnici:

(a) ponovna pogajanja z upniki	10 811 853 ISK 2 648 904 ISK (plačilo za izvedbo finančnega prestrukturiranja)
(b) prestrukturiranje delovne sile	19 098 479 ISK 2 702 963 ISK (plačilo za izvedbo prestrukturiranja delovne sile)
(c) prestrukturiranje proizvodnih stroškov in nadomestni viri prihodkov	1 018 200 000 ISK
(d) ponovna ocenitev premoženja	511 856 488 ISK

Po mnenju Nadzornega organa je bil poseg islandske države pri prestrukturiranju družbe Sementsverksmiðjan hf., ko je prevzela pokojninske obveznosti, ki jih je družba imela do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev, bistven za izvedbo prestrukturiranja družbe Sementsverksmiðjan hf. Po mnenju upnikov družbe je bil prevzem pokojninskih obveznosti, ki ga je izvedla država, predpogoj za ponovna pogajanja o vseh drugih dolgovih in obveznostih. Ta pomoč, ki jo je dodelila država, je omogočila družbi Sementsverksmiðjan hf. pridobitev potrebnih virov za financiranje pravih ukrepov za prestrukturiranje.

Čeprav prevzem pokojninskih obveznosti ni bil strošek družbe Sementsverksmiðjan hf., temveč države, ga je treba vključiti v celotno oceno prestrukturiranja družbe Sementsverksmiðjan hf. Pomoč je bila potrebna za izvedbo raznih ukrepov za prestrukturiranje. Glede na to in ob upoštevanju zneska izdatkov, potrebnih za ponovno vzpostavitev rentabilnosti družbe Sementsverksmiðjan hf., Nadzorni organ meni, da je bil znesek pomoči, vključene v to prestrukturiranje, omejen na nujni minimum.

3.4.4 Pomoč za prestrukturiranje na območjih, ki prejemajo podporo

V skladu z oddelkom 16.3.2.5 smernic za reševanje in prestrukturiranje bo Nadzorni organ pri oceni pomoči za prestrukturiranje na območjih, ki prejemajo podporo, upošteval potrebe regionalnega razvoja. Na območjih, ki prejemajo podporo, so lahko pogoji za odobritev pomoči manj strogi, zlasti kar zadeva izvajanje izravnalnih ukrepov. Vendar to ne pomeni, da bo Nadzorni organ imel popustljiv pristop do pomoči za prestrukturiranje podjetij v težavah iz območij, ki prejemajo podporo, da bi regiji pomagal umetno podpreti podjetja. Prav nasprotno, v najboljšem interesu regije je razviti nadomestne dejavnosti, ki čim prej postanejo rentabilne in trajnostne.

Družba Sementsverksmiðjan hf. ima svojo tovarno v Akranesu, v osrednje-zahodni regiji Islandije. To območje je vključeno v Karto regionalnih pomoči Islandije, kot jo je odobril Nadzorni organ v svoji Odločbi št. 253/01/COL z dne 8. avgusta 2001. Za območje sta značilna brezposelnost, ki je nad nacionalnim povprečjem, in upadanje števila prebivalcev. Tovarna cementa je v Akranesu že od leta 1958 in je pomemben sestavni del gospodarskega življenja na tem območju. V mestu s približno 5 500 prebivalci bi zaprtje te tovarne imelo zelo škodljive posledice, ki bi še pospešile upadanje števila prebivalcev ter splošno socialno in gospodarsko nazadovanje.

3.4.5 Popolno izvajanje načrta za prestrukturiranje

V skladu z določbami smernic za reševanje in prestrukturiranje mora družba v celoti izvesti načrt za prestrukturiranje, ki ga je sprejel Nadzorni organ, ter izpolniti vse druge obveznosti iz odločbe Nadzornega organa ⁽³⁵⁾. Vsako neizvajanje načrta ali neizpolnjevanje drugih obveznosti bo Nadzorni organ štel za zlorabo pomoči.

V spodnji razpredelnici je prikazan predviden časovni okvir načrta za prestrukturiranje:

Ukrep	Začetek prestrukturiranja	Dokončanje prestrukturiranja
Ukrepi za finančno prestrukturiranje (pogajanja in vračilo dolgov kreditnim institucijam, prevzem pokojninskih obveznosti, ki ga je izvedla država)	september 2003	oktober 2003
Prestrukturiranje delovne sile (odpustitev zaposlenih, ponovna pogajanja s sindikati)	oktober 2003	april 2004
Prestrukturiranje proizvodnih stroškov (ponovna pogajanja o cenah z dobavitelji, nadomestni prihodki in zmanjšanje stroškov)	oktober 2003	december 2004

Načrt za prestrukturiranje je predvidel ustvarjanje dobička po prestrukturiranju družbe julija 2005. Islandski organi so Nadzorni organ obvestili, da je družba Sementsverksmiðjan hf. dokončno izvedla načrt za prestrukturiranje in bo lahko leta 2005 dosegla prag dobička. Od junija 2003 do maja 2004 je družba Sementsverksmiðjan hf. ustvarila izgubo v znesku 83 milijonov ISK v primerjavi z izgubo leta 2002, ki je znašala 250 milijonov ISK. Od junija 2004 do maja 2005 je družba ustvarila za 22 milijonov ISK dobička.

Na podlagi teh informacij se zdi, da je imel načrt za prestrukturiranje družbe Sementsverksmiðjan hf. najkrajši mogoči čas trajanja, da mu je uspelo ponovno vzpostaviti rentabilnost podjetja v razumnem roku in da je zato temeljil na stvarnih predpostavkah o prihodnjih pogojih poslovanja.

3.4.6 Spremljanje in letno poročilo

Nadzornemu organu je treba omogočiti, da se lahko prepriča, ali se načrt za prestrukturiranje ustrezno izvaja. To mu po navadi omogočijo podrobna redna poročila, ki jih pošlje zadevna država Efte Nadzornemu organu. V danem primeru pa se je prestrukturiranje že zaključilo z vzpostavitvijo rentabilnosti družbe. Noben ukrep za prestrukturiranje ni v izvajanju, vsi so bili uspešno izvedeni. Zato v tem primeru ni treba poročati o izvajanju načrta za prestrukturiranje.

⁽³⁵⁾ Načelno bi bilo treba načrt za prestrukturiranje v celoti predložiti skupaj s priglasitvijo pred dodelitvijo pomoči. V danem primeru načrt ni bil vnaprej predložen, vendar pa so bili glavni elementi načrta za prestrukturiranje določeni pred začetkom izvajanja prestrukturiranja. Zato Nadzorni organ meni, da se lahko odobri v skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje.

3.5 POGOJ „ENKRATNOSTI POMOČI“

Da se prepreči krivična pomoč podjetjem, se lahko pomoč za prestrukturiranje dodeli samo enkrat. Pri priglasitvi načrtovane pomoči za prestrukturiranje Nadzornemu organu mora država Efte v skladu z oddelkom 16.3.2.3 smernic za reševanje in prestrukturiranje navesti, ali je zadevno podjetje v preteklosti že prejelo pomoč za prestrukturiranje, vključno s pomočjo, dodeljeno pred začetkom uporabe teh smernic, in kakršno koli nepriglašeno pomočjo.

Islandski organi so navedli, da je pogoj „enkratnosti pomoči“ izpolnjen. Navedli so tudi, da družba prej še ni prejela nobene pomoči in da ni predvidena dodelitev pomoči v prihodnje.

4. SKLEPNA UGOTOVITEV

Iz zgoraj navedenih razlogov Nadzorni organ meni, da je pomoč, dodeljena družbi Sementsverksmiðjan hf., v zvezi s prevzemom pokojninskih obveznosti družbe, ki ga je izvedla islandska država, pomeni pomoč za prestrukturiranje, ki je združljiva z delovanjem Sporazuma EGP na podlagi določb smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, ki so se uporabljale ob dodelitvi pomoči –

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Prevzem pokojninskih obveznosti družbe Sementsverksmiðjan hf. do Pokojninskega sklada državnih uslužbencev, ki ga je izvedla država, je državna pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.

Člen 2

Pomoč iz člena 1 je združljiva z delovanjem Sporazuma EGP na podlagi člena 61(3)(c) Sporazuma EGP v povezavi s smernicami o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, ki jih je sprejel Nadzorni organ leta 1999.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Republiko Islandijo.

Člen 4

Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno.

V Bruslju, 28. maja 2008

Za Nadzorni organ Efte

Per SANDERUD
Predsednik

Kristján Andri STEFÁNSSON
Član kolegija

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTE

št. 405/08/COL

z dne 27. junija 2008

o zaključku formalnega postopka preiskave v zvezi s skladom Icelandic Housing Financing Fund
(Islandija)NADZORNI ORGAN EFTE JE ⁽¹⁾ –

ob upoštevanju naslednjega:

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽²⁾ ter zlasti členov 59(2), 61 do 63 in Protokola 26 k Sporazumu,

ob upoštevanju Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi Nadzornega organa in sodišča ⁽³⁾ ter zlasti člena 24 Sporazuma,

ob upoštevanju člena 1(2) dela I in člena 4(4) ter člena 6 dela II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču ⁽⁴⁾,

ob upoštevanju Smernic Organa ⁽⁵⁾ o uporabi in razlagi členov 61 in 62 Sporazuma EGP,

ob upoštevanju Sklepa Nadzornega organa št. 195/04/COL o izvedbenih določbah iz člena 27 dela II Protokola 3 ⁽⁶⁾,

ob upoštevanju sodbe Sodišča Efte v zadevi E-9/04 v zvezi z zahtevo za razglasitev ničnosti Odločbe št. 213/04/COL glede sklada Icelandic Housing Financing Fund ⁽⁷⁾,

ob upoštevanju Odločbe Nadzornega organa št. 185/06/COL o sprožitvi formalnega postopka preiskave v zvezi s skladom Icelandic Housing Financing Fund ⁽⁸⁾,

po pozivu vsem zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi členi, in ob upoštevanju teh pripomb,

⁽¹⁾ V nadaljnjem besedilu: Nadzorni organ.

⁽²⁾ V nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP.

⁽³⁾ V nadaljnjem besedilu: Sporazum o nadzornem organu in sodišču.

⁽⁴⁾ V nadaljnjem besedilu: Protokol 3.

⁽⁵⁾ Smernice o uporabi in razlagi členov 61 in 62 Sporazuma EGP in člena 1 Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču, ki jih je Nadzorni organ sprejel in objavil 19. januarja 1994, objavljene v *Uradnem listu Evropske unije* (v nadaljnjem besedilu: UL) L 231 z dne 3.9.1994 in Dopolnilu EGP 1994 št. 32. Smernice so bile nazadnje spremenjene 19. decembra 2007. V nadaljnjem besedilu: Smernice o državni pomoči. Posodobljena različica Smernic o državni pomoči je objavljena na spletni strani Nadzornega organa: <http://www.eftasurv.int/fieldsOfWork/fieldstateaid/guidelines/>

⁽⁶⁾ Objavljena v UL 2006 L 139/37 in Dopolnilu EGP št. 26.

⁽⁷⁾ Sodba z dne 7. aprila 2006, zadeva E-9/04 The Bankers' and Securities' Dealers Association of Iceland proti Nadzornemu organu Efte [2006], Poročilo Sodišča Efte, str. 42.

⁽⁸⁾ Odločba št. 185/06/COL z dne 21. junija 2006 o sprožitvi formalnega postopka preiskave v zvezi s skladom Icelandic Housing Financing Fund (UL 2006 C 314, Dodatek EGP št. 63).

I. DEJSTVA

1. POSTOPEK

Z dopisom Islandske misije pri Evropski uniji z dne 20. novembra 2003, s katerim je bil posredovan dopis islandskega Ministrstva za finance z istega dne, oba pa je Nadzorni organ prejel in evidentiral 25. novembra 2003 (št. dok.: 03-8227 A, zdaj dogodek št. 255584), so islandski organi v skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 priglasili zvišanje najvišje ravni posojil sklada Icelandic Housing Financing Fund (v nadaljnjem besedilu: sklad HFF) do 90 % nakupne cene stanovanj.

Nadzorni organ je 11. avgusta 2004 sprejel Odločbo št. 213/04/COL. V tej odločbi je Nadzorni organ brez sprožitve formalnega postopka preiskave ugotovil, da je islandska zakonodaja o skladu HFF vključevala pomoč skladu HFF, vendar je bila ta združljiva s pravili o državni pomoči, ki se razlagajo v povezavi s členom 59(2) Sporazuma EGP.

Proti tej odločbi je združenje The Bankers' and Securities' Dealers Association of Iceland pri Sodišču Efte vložilo pritožbo; združenje se je medtem združilo z drugimi finančnimi in zavarovalnimi združenji ter zdaj deluje pod imenom Icelandic Financial Services Association (v nadaljnjem besedilu: združenje SFF). Sodišče Efte je v sodbi z dne 7. aprila 2006 v zadevi E-9/04 pritožbi ugodilo in razveljavilo Odločbo Nadzornega organa št. 213/04/COL.

Ker je Nadzorni organ na podlagi informacij, ki jih je imel na voljo, sprejel predhodni sklep, da so sporni ukrepi pomoči pomenili novo pomoč, je 21. junija 2006 sprejel Odločbo št. 185/06/COL o sprožitvi formalnega postopka preiskave v zvezi s sistemom HFF. Nadzorni organ je to odločbo poslal islandskemu organom z dopisom z dne 21. junija 2006 (dogodek št. 377864).

Odločba št. 185/06/COL je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* in Dopolnilu EGP k Uradnemu listu ⁽⁹⁾. Nadzorni organ je pozval zainteresirane stranke, naj predložijo svoje pripombe o tej odločbi.

Nadzorni organ je z dopisom Islandske misije pri Evropski uniji z dne 20. novembra 2006, ki ga je prejel in evidentiral 21. novembra 2006, prejel pripombe islandskih organov o Odločbi (dogodek št. 399173).

⁽⁹⁾ Glej opombo 8.

Z dopisom z dne 24. novembra 2006 (dogodek št. 399801) je Nadzorni organ poslal pripombe islandskih organov združenju SFF in ga pozval, naj predloži pripombe na prejeto.

Nadzorni organ je prejel dodatne pripombe islandskih organov z dopisom Islandske misije pri Evropski uniji z dne 3. januarja 2007, ki ga je prejel in evidentiral 4. januarja 2007 (dogodek št. 405009).

Z dopisom z dne 31. januarja 2007, ki ga je Nadzorni organ prejel in evidentiral 2. februarja 2007 (dogodek št. 408361), je združenje SFF odgovorilo na dopis Nadzornega organa z dne 24. novembra 2006, ta odgovor pa je bil islandskim organom poslan 5. februarja 2007 (dogodek št. 408509).

Z dopisom z dne 28. februarja 2007, ki ga je Nadzorni organ prejel in evidentiral 1. marca 2007 (dogodek št. 411962), je združenje SFF predložilo pripombe o Odločbi Nadzornega organa št. 185/06/COL. Nadzorni organ je z dopisom z dne 5. marca 2007 (dogodek št. 412290) ta stališča posredoval islandskim organom, da bi ti predložili svoje pripombe.

Z dopisom Islandske misije pri Evropski uniji z dne 5. marca 2007, ki ga je Nadzorni organ prejel in evidentiral 9. marca 2007 (dogodek št. 412950), so islandski organi odgovorili na pripombe združenja SFF z dne 31. januarja 2007.

Z dopisom z dne 4. aprila 2007 (dogodek št. 415881) je Nadzorni organ islandske organe zaprosil za pojasnila.

Z dopisom Islandske misije pri Evropski uniji z dne 30. aprila 2007, ki ga je Nadzorni organ prejel in evidentiral 30. aprila 2007 (dogodek št. 419451), so islandski organi odgovorili na dopis Nadzornega organa z dne 5. marca 2007.

Z dopisom Islandske misije pri Evropski uniji z dne 14. junija 2007, ki ga je Nadzorni organ prejel in evidentiral 14. junija 2007 (dogodek št. 425255), so islandski organi odgovorili na dopis Nadzornega organa z dne 4. aprila 2007.

Predstavniki islandskih organov so dne 21. avgusta 2007 predložili dodatne informacije po elektronski pošti (dogodek št. 435379).

Z dopisom z dne 28. septembra 2007 (dogodek št. 442805) je Nadzorni organ islandske organe zaprosil za dodatne informacije o državnih jamstvih po islandski zakonodaji. Islandski organi so odgovorili na to prošnjo z dopisom Islandske misije pri Evropski uniji z dne 24. oktobra 2007, ki ga je Nadzorni organ prejel in evidentiral 25. oktobra 2007 (dogodek št. 448739).

Predstavniki Nadzornega organa in islandske vlade so o zadevi dodatno razpravljali na več sestankih, nazadnje na paketnem sestanku 29. oktobra 2007 v Reykjaviku.

Pravni zastopniki združenja SFF so 27. novembra 2007 po elektronski pošti predložili dodatne informacije o preiskavi sklada HFF (dogodek št. 454226).

Razprava o zadevi je s pritožnikom potekala 6. marca 2008 na sestanku, po katerem je pritožnik 28. marca 2008 predložil dodatna stališča (dogodek št. 471552).

Islandska vlada je svoje pripombe o teh zadnjih predloženih pritožnikovih stališčih predložila z dopisom z dne 15. aprila 2008 (dogodek št. 473576).

2. OBRAZLOŽITEV ISLANDSKIH PRAVIL V STANOVANJSKEM SEKTORJU

2.1 UVOD

Nadzorni organ v naslednjem oddelku opisuje položaj v skladu z islandsko zakonodajo o stanovanjskem sistemu. Opis zajema zakonodajo, ki se je uporabljala ob začetku veljavnosti Sporazuma EGP, in zakonodajne spremembe, ki so bile sprejete pozneje.

V oddelku 3 je opis pravne podlage po islandski zakonodaji za vsak morebitni element državne pomoči, opredeljen v Odločbi 185/06/COL o sprožitvi formalnega postopka preiskave. Obravnavni so predpisi, ki so se uporabljali ob začetku veljavnosti Sporazuma EGP, in zakonodajne spremembe.

2.2 STANOVANJSKI SISTEM

2.2.1 Uvod

Javna intervencija na islandskem stanovanjskem trgu je zadnjih 50 let usmerjena v spodbujanje zasebnega lastništva stanovanj. Leta 1955 je bila ustvarjena podlaga za sistematično udeležbo države v zvezi z oblikovanjem politike na področju stanovanjskih zadev in zagotavljanjem posojil za zasebna stanovanja. Državna stanovanjska agencija (*Húsnaðisstofnun ríkisins*) je bila ustanovljena z Zakonom št. 51/1980 in je med drugim kupcem zasebnih stanovanj zagotavljala posojila pod ugodnejšimi pogoji.

Leta 1986 se je sistem stanovanjskih posojil nekoliko spremenil, zaradi česar so, med drugim, delno financiranje sistema zagotavljali pokojninski skladi. Islandske banke na splošno niso zagotavljale finančnih sredstev za zasebna stanovanja. Ker je Državna stanovanjska agencija dajala posojila po pogojih, ugodnejših od tržnih, se je precej povečalo povpraševanje, zaradi česar so se prekomerno obremenila sredstva pokojninskih skladov. Da bi odpravili ta položaj in ustvarili več finančnih virov za financiranje stanovanj, je bil leta 1989 uveden sistem stanovanjskih obveznic, ki je podrobno opisan v nadaljevanju.

2.2.2 Zakon št. 97/1993 o Državni stanovanjski agenciji

2.2.2.1 Uvod

Ob začetku veljavnosti Sporazuma EGP 1. januarja 1994 je delovanje Državne stanovanjske agencije urejal Zakon št. 97/1993 (*lög nr. 97/1993, um Húsnæðisstofnun ríkisins*). Ta zakon je bil pravzaprav prečiščeno besedilo večkrat spremenjenega Zakona št. 86/1988 z istim imenom ⁽¹⁰⁾.

Zakon št. 97/1993 je bil v skladu s členom 1 namenjen spodbujanju varnosti Islandcev glede stanovanj, in sicer z dodeljevanjem posojil in organizacijo zadev v zvezi s stanovanji in stanovanjsko gradnjo. Poleg tega naj bi spodbujal enake pravice glede stanovanj z zagotavljanjem sredstev, izrecno namenjenih povečanju možnosti ljudi za nakup ali najem stanovanja pod obvladljivimi pogoji.

V skladu z Zakonom št. 97/1993 so v stanovanjskem sistemu delovale štiri osebe javnega prava, in sicer: Državna stanovanjska agencija, Državni stanovanjski svet, Državni gradbeni sklad in Delavski stanovanjski sklad.

2.2.2.2 Državna stanovanjska agencija in Državni stanovanjski svet

Pravna podlaga za Državno stanovanjsko agencijo je bila določena v členu 2 Zakona. V skladu s to določbo je bila Agencija državna institucija, podrejena ločenemu nadzornemu svetu (Državni stanovanjski svet) in v upravni pristojnosti ministra za socialne zadeve, ki je bil odgovoren za stanovanjske zadeve na najvišji ravni. Agencija naj bi upravljala in izvajala naloge v zvezi s stanovanji, za katere so bili v skladu z Zakonom zadolženi javni organi.

Minister za socialne zadeve je bil pooblaščen, da sprejme uredbo, s katero se natančneje določi struktura Agencije (glej člen 3 Zakona). Minister je dobil tudi pooblastilo za združitev skupnega upravljanja, dejavnosti in človeških virov dveh ali več sektorjev, oddelkov in skladov, predvidenih v Zakonu. Stroški dejavnosti Državne stanovanjske agencije naj bi se razdelili med sklade, ki jih upravlja Agencija, od upoštevanju obsega njihovih dejavnosti in neporavnanih sredstev ob koncu fiskalnega leta.

Državno stanovanjsko agencijo je upravljal Državni stanovanjski svet (Svet), sestavljen iz sedmih članov, ki jih je izvolil parlament po vsakih parlamentarnih volitvah (glej člen 4 Zakona). V skladu s členom 5 Zakona naj bi Svet upravljal finance, poslovanje in druge dejavnosti Državne stanovanjske agencije, Državnega gradbenega sklada in Delavskega stanovanjskega sklada. Moral bi tudi zagotavljati, da Agencija svoje dejavnosti opravlja v skladu z veljavnimi zakonskimi in upravnimi določbami. Svet je bil med drugimi tudi odgovoren za dodeljevanje sredstev izvajalcem gradnje socialnih stanovanj.

Državni stanovanjski svet je bil pooblaščen tudi za ustvarjanje novih kategorij posojil, če je to odobril minister za socialne zadeve (glej odstavek 2 člena 11). Dodatne opredelitve v zvezi s posojili so bile določene v členih 12 do 15 Zakona.

⁽¹⁰⁾ Besedilo je bilo prečiščeno v skladu z Zakonom št. 61/1993, ki je spremenil Zakon št. 86/1988 in je začel veljati 12. avgusta 1993.

2.2.2.3 Državni gradbeni sklad

Vloga in naloge Državnega gradbenega sklada so bile določene v členu 8 Zakona št. 97/1993. Skladno s to določbo naj bi se Sklad ukvarjal s posojilnimi dejavnostmi in posli s stanovanjskimi obveznicami v skladu z določbami Zakona in uredbami, sprejetimi v skladu z Zakonom. Sklad je bil pristojen tudi za najemanje in dajanje posojil, ki je potekalo v zvezi s skladom ali bi lahko potekalo v prihodnosti. V členu 9 Zakona je bilo določeno, kako naj bi se financiral Državni gradbeni sklad:

- „1. Z donosi iz lastnega kapitala Sklada, torej obroki, obrestmi in plačili za odobrena posojila zaradi indeksacije cen.
2. Z letnimi prispevki iz državne blagajne, kot je določeno v Zakonu o proračunu.
3. S prodajo obveznic Skladu za zavarovanje za primer brezposelnosti in pokojninskim skladom, kot je dogovorjeno med Državno stanovanjsko agencijo in skladi, ter z drugim najemanjem posojil, ki se lahko kadar koli podrobneje določi v naložbenem in posojilnem načrtu.“

Člen 11 Zakona je Državnemu gradbenemu skladu omogočal dodeljevanje posojil v naslednjih kategorijah, če so bila finančna sredstva na voljo v proračunu za zadevno leto:

- „1. Posojila za gradnjo domov za starejše ter ustanov za dnevno varstvo otrok in starejših.
2. Posebna posojila za osebe s posebnimi potrebami.
3. Posojila ali nepovratna sredstva za tehnične inovacije in druge izboljšave v gradbeni industriji.“

Vsaj posojila Državnega gradbenega sklada naj bi bila v celoti indeksirana (glej člen 16 Zakona). Vsako posojilo naj bi bilo zavarovano s prvo ali drugo hipoteko na stanovanjski objekt, za katerega je bilo posojilo odobreno. Poleg tega je bilo dovoljeno zahtevati, naj odobreno posojilo in hipoteka ne presežeta določenega deleža nakupne cene, ocene nepremičnine ali ocene vrednosti zavarovanja pred požarom.

2.2.2.4 Stanovanjske obveznice

Kot je navedeno zgoraj, je bil tako imenovani sistem stanovanjskih obveznic vzpostavljen leta 1989. Skladno s tem je bil Državni gradbeni sklad po členu 18 Zakona št. 97/1993 pooblaščen za upravljanje ločenega Sektorja za stanovanjske obveznice, katerega finance so morale biti ločene od drugih dejavnosti Sklada. V skladu s členom 19 Zakona je bila vloga Sektorja za stanovanjske obveznice:

- „(a) Izdajanje kategorij tržnih obveznic v imenu Državnega gradbenega sklada (v nadaljnjem besedilu: tržne obveznice) v skladu s pogoji, določenimi v tem zakonu ali z uredbo.
- (b) Zamenjava dolžniških instrumentov, zavarovanih s hipoteko na stanovanjski objekt, izdanih v zvezi z nakupom nepremičnine, gradnjo, obsežnim dograjevanjem ali izboljšavami stanovanj ali prenovo starih stanovanjskih objektov [...].
- (c) Nenehno spodbujanje možnosti za prodajo stanovanjskih obveznic na trgu.“

Sistem stanovanjskih obveznic ni bil tradicionalni sistem hipotekarnih posojil, ampak sistem zamenjave obveznic, kar pomeni, da so kupci stanovanj Sektor za stanovanjske obveznice zaprosili, naj izda hipotekarno obveznico, zavarovano z nepremičnino, ki bo kupljena. Sektor za stanovanjske obveznice je nato odkupil to obveznico od kupca stanovanja in jo plačal z izdajo stanovanjskih obveznic prodajalcu. S temi stanovanjskimi obveznicami je bilo nato mogoče prosto trgovati na trgu vrednostnih papirjev. Prodajalec je lahko obveznice prodal na trgu vrednostnih papirjev, jih uporabil kot plačilno sredstvo ali jih obdržal.

V skladu s členom 21 Zakona je lahko Sektor za stanovanjske obveznice terjal obrestno maržo za pokritje svojih stroškov poslovanja in ocenjenih izgub iz neodplačanih posojil. Minister za socialne zadeve je moral na predlog Državnega stanovanjskega sveta določiti raven obrestne marže.

Hipotekarni instrumenti, ki jih je kupil Sektor za stanovanjske obveznice, naj bi se izdali za dobo odplačila največ 25 let (glej člen 26 Zakona). V skladu s členom 27 so se lahko ti hipotekarni instrumenti zamenjali za stanovanjske obveznice v vrednosti največ 75 % ustrezno ocenjene cene nepremičnine. Minister za socialne zadeve je bil pooblaščen, da z uredbo določi najvišji odstotni delež, pri čemer je lahko določil višji odstotni delež za nove gradnje in prvi nakup stanovanjskega objekta. V skladu s členom 29 Zakona je moral Sektor za stanovanjske obveznice spodbujati možnosti za prodajo stanovanjskih obveznic na trgu. Zato naj bi Sektor zaprosil za sodelovanje banke, pokojninske sklade in druge subjekte na finančnem trgu. Državni stanovanjski sklad je poleg tega lahko namenil del svojih sredstev za poslovanje s stanovanjskimi obveznicami, da bi spodbudil ravnotežje na trgu.

V Zakonu ni bilo določb o tem, kdo je upravičen do posojil v sistemu stanovanjskih obveznic. Dodatna pravila o stanovanjskih obveznicah so bila določena v Uredbi št. 467/1991 o Sektorju za stanovanjske obveznice in poslih s stanovanjskimi obveznicami (*um húsbrefadeild og húsbrefaviðskipti*). Uredba je v zvezi s posojanjem podjetjem določala, da so izvajalci gradenj lahko upravičeni do posojil iz sistema. Izvajalec gradenj je bil opredeljen kot kateri koli priznani subjekt, ki gradi in prodaja končana stanovanja v skladu z ustreznim industrijskim standardom (glej člen 1 Uredbe). Pravila v zvezi s posojili za nove gradnje so bila določena v členu 10 Uredbe, v členu 25 pa je

bila določena posebna zahteva za izvajalce, v skladu s katero so morali predložiti jamstvo finančne ustanove ali občine.

2.2.2.5 Delavski stanovanjski sklad

Delavski stanovanjski sklad naj bi skrbel za zagotavljanje posojil za socialna stanovanja, da bi se zadovoljile stanovanjske potrebe oseb, ki pri tem potrebujejo posebno pomoč (glej člen 47 Zakona). Člen 48 se je nanašal na financiranje Delavskega stanovanjskega sklada, ki se je izvajalo:

- „(a) z donosi iz lastnega kapitala Sklada, torej obroki, obrestmi in plačili za odobrena posojila zaradi indeksacije cen;
- (b) z letnimi prispevki iz državne blagajne, kot je občasno določeno v Zakonu o proračunu;
- (c) s posojili občin Državni stanovanjski agenciji (glej člen 42);
- (d) s prodajo obveznic pokojninskim skladom v skladu s sporazumi med Državno stanovanjsko agencijo in pokojninskimi skladi;
- (e) z najemanjem posebnih posojil, občasno določenih v naložbenih in posojilnih načrtih, kadar razpoložljiva sredstva v skladu s pododstavki a do d ne zadoščajo za načrtovane projekte.“

Kategorije posojil Delavskega stanovanjskega sklada so bile navedene v členu 50 Zakona:

- „1. Posojila za zakup socialnih stanovanj (za 90 % nakupne cene).
2. Posojila za socialna stanovanja v zasebni lasti (za 90 % nakupne cene).
3. Posojila za najemna socialna stanovanja (za 90 % nakupne cene).
4. Posojila za splošni zakup stanovanj (za 70 % in 20 % nakupne cene). [...]“

Posojila za socialna stanovanja je odobril Državni stanovanjski svet iz Delavskega stanovanjskega sklada (glej člen 52 Zakona). Posojilo je lahko znašalo največ 90 % gradbenih stroškov ali nakupne cene, vendar ni smelo presežati 90 % stroškovne podlage, ki jo je odobril Državni stanovanjski svet, in je bilo zmanjšano še za 3,5 % posebnega prispevka občin za vsako socialno stanovanje (glej odstavek 2 člena 42 Zakona)⁽¹⁾. V zvezi z upravičenostjo do socialne pomoči je bilo v členu 64 Zakona navedeno, da je pravica do posojil za socialna stanovanja v zasebni lasti omejena na tiste, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

⁽¹⁾ V Poglavju VIII Zakona št. 97/1993 so bila določena pravila v zvezi s stanovanjskimi zadrugami. Ta pravila se niso prenesla v Stanovanjski zakon iz leta 1998. Delovanje stanovanjskih zadrug trenutno ureja ločen Zakon št. 66/2003. Upravičenost teh zadrug do posojil iz sklada HFF je urejena na podlagi določb Poglavja VIII Stanovanjskega zakona (glej pododstavek d člena 5 Zakona št. 66/2003).

„(a) Še niso lastniki stanovanja ali primerljivega premoženja v drugi obliki.

(b) So imeli v zadnjih treh letih pred dodelitvijo povprečen dohodek, ki ne presega zneska [...]. Te omejitve prihodka določi Državni stanovanjski svet na začetku vsakega leta [...].

(c) Dokažejo plačilno sposobnost, ki jo oceni stanovanjski odbor občine [...].“

V členu 65 je bilo določeno, da morajo osebe, ki zaprosijo za najemna stanovanja, izpolnjevati pogoje iz pododstavkov (a) in (b).

Lastnik socialnega stanovanja, ki ga je nameraval prodati, je moral o tem obvestiti stanovanjski odbor ali izvajalca (glej člen 85 Zakona). Izvajalec naj bi to stanovanje odkupil in ga znova prodal v skladu z Zakonom in uredbami, sprejetimi v skladu z Zakonom. Ob nakupu stanovanja je treba prodajalcu povrniti prispevek, ki ga je zagotovil ob nakupu stanovanja, in obroke, ki jih je plačal za posojilo Delavskega stanovanjskega sklada od začetka veljavnosti kupne pogodbe. V skladu s členom 86 so bile za izračunavanje prodajne cene socialnih stanovanj zadolžene občine.

2.2.3 Stanovanjski zakon št. 44/1998

2.2.3.1 Uvod – glavne spremembe

Stanovanjski zakon št. 44/1998 je začel veljati 1. januarja 1999. S tem zakonom je bil ustanovljen sklad HFF (Housing financing fund – Sklad za stanovanjsko financiranje). Sočasno je bil razveljavljen zgoraj navedeni Zakon št. 97/1993 o Državni stanovanjski agenciji. Stanovanjski zakon je v skladu s členom 1 namenjen spodbujanju varnosti in enakih pravic Islandcev glede stanovanj, in sicer z dodeljevanjem posojil in organizacijo zadev v zvezi s stanovanji, ter zagotavljanju sredstev, izrecno namenjenih povečanju možnosti ljudi za nakup ali najem stanovanja pod obvladljivimi pogoji. Povedano drugače, namen Zakona v celoti ustreza namenu, določenemu v zgoraj navedenem členu 1 razveljavljenega Zakona št. 97/1993.

V predlogu zakona, ki je pozneje postal Stanovanjski zakon, so se glavne spremembe glasile tako:

„Glavne spremembe, ki jih vsebuje predlog zakona, se nanašajo na sistem socialnih stanovanj. Najpomembnejša predlagana sprememba je, da bosta ustavljena gradnja in nakup socialnih stanovanj v zasebni lasti, namesto tega pa bo vzpostavljen nov sistem socialnih posojil. Sedanje določbe o gradnji najemnih stanovanj se bodo ohranile, vendar se predlaga, naj se odpravijo členi o zakupu. Poleg zgoraj navedenih zadev bo neodvisni predlog zakona zadeval gradbene in stanovanjske zadrage.

Na drugih področjih je glavne spremembe v predlogu zakona mogoče poenostaviti na tri zadeve. Prvič, nanašajo se na

socialno pomoč. Drugič, sodelovanje občin pri taki pomoči in, tretjič, spremembe v zvezi z organizacijsko ureditvijo stanovanjskih zadev ⁽¹²⁾.“

Ko je minister za socialne zadeve predlog zakona poslal parlamentu, je tako pojasnil glavne zakonodajne spremembe, predvidene v novem predlogu zakona:

„Glavne točke so:

Odpravljena bo Državna stanovanjska agencija.

Državni gradbeni sklad in Delavski stanovanjski sklad bosta združena v sklad HFF, del sklada HFF pa bodo postala tudi sredstva Državne stanovanjske agencije. [...]

Sistem stanovanjskih obveznic se ne bo spremenil, kar zadeva nepremičninske posle na splošnem trgu. Sklad HFF bo sčasoma postal samozadosten. Ena točka v zvezi s tem je, da se domneva, da bodo starejša posojila, ki jih je najel Sklad, prestrukturirana. S prestrukturiranjem bo mogoče doseči precej boljše obrestne mere, kot jih imajo gradbeni skladi danes. Ta sklad bo zelo trden. Imel bo 26 milijard ISK kapitala in dostop do najboljših posojilnih obrestnih mer.“ ⁽¹³⁾

2.2.3.2 Institucionalna ureditev

Sklad HFF je neodvisna ustanova v državni lasti, podrejena ločenemu nadzornemu svetu v upravni pristojnosti ministra za socialne zadeve (glej člen 4 Stanovanjskega zakona). Sklad je zamenjal nekdanjo Državno stanovanjsko agencijo. V skladu s členom 7 minister imenuje petčlanski nadzorni svet Sklada za štiri leta. V členu 8 je določeno, da svet zaposli direktorja, ki je odgovoren za vsakodnevno delovanje Sklada, zaposlovanje osebja itd.

Kot je navedeno zgoraj, sta bila s Stanovanjskim zakonom odpravljena Državni gradbeni sklad in Delavski stanovanjski sklad. Z začetkom veljavnosti Zakona naj bi se sklada združila in odpravila. S tem datumom je sklad HFF tudi prevzel naloge, pravice, sredstva, obveznosti in dolžnosti obeh skladov (glej člen 53 Zakona). Pravice in privilegiji, ki so jima bili dodeljeni v skladu z zakonodajo, so pripadli skladu HFF. Sklad HFF je podobno prevzel vse pravice in dolžnosti glede dolžniških potrdil v lasti Državnega gradbenega sklada in Delavskega stanovanjskega sklada ter naj bi prevzel njuno vlogo pri kakršnem koli pravnem sporu proti njima ali v njenem imenu.

⁽¹²⁾ Neuradni prevod s strani Nadzornega organa. Izvirno islandsko besedilo je na spletni strani <http://www.althingi.is/altext/122/s/0877.html>

⁽¹³⁾ Neuradni prevod s strani Nadzornega organa. Izvirno islandsko besedilo je na spletni strani <http://www.althingi.is/altext/122/03/r06115030.sgml>

Naloga, za katere je odgovoren sklad HFF v skladu z zakonodajo, so navedene v členu 9 Stanovanjskega zakona in vključujejo:

- „1. Posojanje in upravljanje poslov s stanovanjskimi obveznicami v skladu z določbami tega zakona.
2. Posojanje občinam, družbam in združenjem za gradnjo ali nakup stanovanjskih objektov. [...]“

Tako kot je veljalo za Državni gradbeni sklad in Delavski stanovanjski sklad v skladu s prejšnjim Zakonom št. 97/1993, se tudi sklad HFF financira z 1) donosi iz lastnega kapitala ter 2) izdajo in prodajo obveznic (glej člen 10 Stanovanjskega zakona). Vendar se v nasprotju s tem sistem, določen v Zakonu št. 97/1993 v zvezi s financiranjem z neposrednimi prispevki iz državne blagajne, v Stanovanjskem zakonu ni nadaljeval.

V skladu s členom 11 Stanovanjskega zakona sklad HFF ohrani in ustvarja donos z denarnimi sredstvi, za katera je odgovoren. Z odobritvijo ministra za socialne zadeve se lahko Sklad odloči, da varovanje svojih sredstev delno ali v celoti zaupa drugim osebam. Zagotovi se, da ima Sklad vedno zadostna likvidna sredstva, da izpolni svoje obveznosti.

2.2.3.3 Kategorije posojil

2.2.3.3.1 Tri vrste posojil

V členu 15 Stanovanjskega zakona so bile določene tri kategorije posojil, ki jih je sklad HFF podaljšal⁽¹⁴⁾. Te kategorije so bile:

- splošna posojila v skladu s Poglavjem VI Zakona za gradnjo ali nakup stanovanjskih objektov,
- dodatna posojila posameznikom v skladu s Poglavjem VII Zakona za gradnjo ali nakup stanovanjskih objektov,
- posojila občinam, združenjem in družbam za najemna stanovanja v skladu s poglavjem VIII Zakona za gradnjo ali nakup stanovanjskih objektov, ki se bodo dajala v najem.

V skladu z odstavkom 1 člena 16 je lahko Sklad ustvaril tudi nove kategorije posojil, če je to odobril minister za socialne zadeve.

2.2.3.3.2 Splošna posojila

V Stanovanjskem zakonu se je nadaljeval sistem splošnih stanovanjskih posojil, ki je bil uveden s sistemom stanovanjskih obveznic leta 1989 in se je uporabljal tudi na podlagi Zakona

⁽¹⁴⁾ Kot je opisano spodaj, je bila ena kategorija, dodatna posojila, odpravljena z Zakonom št. 120/2004 (glej 2.2.3.4.2).

št. 97/1993. Z novim zakonom niso bile uvedene spremembe v zvezi s to kategorijo posojil. Sklad HFF naj bi za dajanje splošnih posojil upravljal Sektor za stanovanjske obveznice, ki ga je prej upravljala Državna stanovanjska agencija in katerega finance so morale biti ločene od drugih dejavnosti Sklada (glej člen 17 Stanovanjskega zakona)⁽¹⁵⁾.

Naloga Sektorja za stanovanjske obveznice so bile:

- „1. Izdajanje kategorij tržnih obveznic v imenu sklada HFF (v nadaljnjem besedilu: tržne obveznice) v skladu s pogoji, določenimi v tem zakonu ali z uredbo.
2. Zamenjava dolžniških instrumentov, zavarovanih s hipoteko in stanovanjskimi obveznicami.
3. Spodbujanje možnosti prodaje stanovanjskih obveznic na trgu. [...]“

Hipotekarna obveznica je morala biti indeksirana, zanjo pa so morali veljati enaki posojilni pogoji kot za stanovanjske obveznice, ki so se zamenjale za hipotekarno obveznico, poleg obrestne marže (glej člen 19 Zakona). Ta marža se je lahko določila za pokritje stroškov poslovanja in ocenjenih izgub iz neodplačanih posojil Sektorja za stanovanjske obveznice (glej člen 28 Zakona). Minister za socialne zadeve je moral določiti raven obrestne marže, potem ko je prejel predlog Sveta sklada HFF.

Hipotekarni instrumenti in stanovanjske obveznice so se lahko zamenjali za znesek, ki ni presegal več kot 70 % ocenjene vrednosti nepremičnine, če je lastnik gradil ali kupoval svoj prvi stanovanjski objekt, vendar največ 65 % vrednosti v drugih primerih (glej člen 19 Zakona); z drugimi besedami je to pomenilo zmanjšanje s prejšnjega praga 75 % ocenjene cene, določene v zgoraj navedenem členu 27 prejšnjega Zakona št. 97/1993. Minister za socialne zadeve je bil pooblaščen, da z uredbo določi najvišje število hipotekarnih instrumentov, ki jih kupi Sektor za stanovanjske obveznice za vsako nepremičnino. V skladu s členom 21 je bila odplačilna doba hipotekarnih instrumentov, ki jih je kupil Sektor za stanovanjske obveznice, največ 40 let. Dodatna pravila o stanovanjskih obveznicah so bila določena v Uredbi št. 7/1999 o Sektorju za stanovanjske obveznice in poslih s stanovanjskimi obveznicami (*um húsbréfadeild og húsbréfauidskipti*).

Glede posojanja izvajalcem gradnje so pravila v navedeni uredbi izražala pravila, določena v prejšnji Uredbi 467/1991 z enakim naslovom, ki se je uporabljala v skladu s prejšnjim zakonom⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁵⁾ Z Zakonom št. 57/2004 so bile odpravljene določbe v zvezi s stanovanjskimi obveznicami, ker je Sklad začel dodeljevati posojila v gotovini (glej 2.2.3.4.1).

⁽¹⁶⁾ Glej 2.2.2.4 zgoraj.

Kot je razvidno iz zgornjega besedila, je sistem zamenjave stanovanjskih obveznic po začetku veljavnosti Stanovanjskega zakona ostal enak. Sektor za stanovanjske obveznice sklada HFF je imel enake naloge, kot jih je ta sektor opravljal v Državni stanovanjski agenciji (glej zgoraj navedena člen 19 Zakona 97/1993 in člen 17 Stanovanjskega zakona). To potrjujejo tudi pripombe na poglavje VI predloga zakona, ki je postal Stanovanjski zakon, v zvezi s tem, da poglavje vsebuje določbe, ki vsebinsko ustrezajo poglavju IV Zakona št. 97/1993⁽¹⁷⁾.

2.2.3.3.3 Dodatna posojila

S Stanovanjskim zakonom je bila v stanovanjski sistem dodana nova kategorija posojil, imenovana dodatna posojila, za osebe z nižjimi dohodki. Ta posojila so se lahko dodelila poleg splošnih posojil in so nadomestila več socialnih posojil, dodeljenih v skladu z Zakonom št. 97/1993, vendar so bila pozneje odpravljena⁽¹⁸⁾. V skladu s členom 30 je lahko sklad HFF na prošnjo občinskega stanovanjskega odbora posameznikom, ki so imeli pravico do splošnega posojila za nakup stanovanja, dodelil dodatna posojila, ki so lahko krila 25 % ocenjene vrednosti stanovanja. Tako kot je veljalo za socialna posojila v skladu s prejšnjim sistemom iz Zakona št. 97/1993 pred ustanovitvijo sklada HFF, celotno posojilo sklada HFF (splošno posojilo in dodatno posojilo) ni smelo presežati 90 % ocenjene vrednosti stanovanja.

Minister za socialne zadeve naj bi sprejel uredbo, v kateri bi natančneje opredelil zahteve za dodeljevanje dodatnih posojil. Pri dodeljevanju teh posojil naj bi se upoštevala naslednja merila: velikost družine, premoženje, prihodki, velikost in vrsta stanovanja. Minister za socialne zadeve je sprejel Uredbo št. 783/1998 o dodatnih posojilih, v kateri so bili natančneje določeni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prosilci, da bi bili upravičeni do dodatnih posojil. V členih 5 in 6 Uredbe je bilo določeno, da prosilec ne sme preseči določenega praga, kar zadeva prihodke in premoženje, da je lahko upravičen do dodatnega posojila⁽¹⁹⁾. V členu 8 je bilo navedeno, da mora prosilec uspešno opraviti ovrednotenje plačilne sposobnosti. V členu 4 je bilo navedeno, da lahko občine določijo dodatne smernice, ki jih morajo upoštevati stanovanjski odbori. Te zadeve so lahko vključevale trenutni stanovanjski položaj; stanje in vrsto trenutnega stanovanja ter velikost družine in zdravje⁽²⁰⁾. Tako je

⁽¹⁷⁾ <http://www.althingi.is/altext/122/s/0877.html>

⁽¹⁸⁾ Ta dodatna posojila so bila odpravljena z Zakonom št. 120/2004 (glej oddelek 2.2.3.4.2 spodaj).

⁽¹⁹⁾ Posameznik ni smel zaslužiti več kot 1 620 000 ISK, njegovo premoženje pa ni smelo presežati 1 900 000 ISK. Ti zneski naj bi se prilagodili vsako leto.

⁽²⁰⁾ V zvezi z izgubami, ki bi jih sklad HFF lahko imel zaradi dodeljevanja teh dodatnih posojil, je bilo v členu 43 Stanovanjskega zakona določeno, da morajo občine imeti v lasti in voditi tako imenovani rezervni sklad, ki ga upravlja sklad HFF. V skladu s členom 44 rezervni sklad nadomesti izgube, ki jih ima sklad HFF zaradi dodatnih posojil. V členu 45 je bilo določeno, da morajo občine na začetku plačati prispevek v vrednosti 5 % vsakega dodatnega posojila, ki se dodeli v občini.

najpomembnejše merilo za določanje, ali je oseba upravičena do „socialnih“ posojil, ostalo pomanjkanje premoženja in nizki prihodki, tako kot v skladu s pravili, ki so veljala pred sprejetjem Stanovanjskega zakona.

V nasprotju s prejšnjimi pravili po Zakonu št. 97/1993 Stanovanjski zakon ni vseboval določb za posojila za tako imenovani zakup socialnih stanovanj. Stanovanjski zakon tudi ni vseboval določb glede prodaje socialnih stanovanj, ker so se lahko prodajala na splošnem trgu v skladu s pogoji, določenimi v členu 32 Stanovanjskega zakona.

2.2.3.3.4 Najemna stanovanja

Tretja kategorija posojil, posojila zaajemna stanovanja, je zakonsko urejena v Poglavju VIII Stanovanjskega zakona. V skladu s členom 33 lahko sklad HFF podaljša posojila za gradnjo ali nakup stanovanjskih objektov, namenjenih zakupu, občinam, združenjem ali družbam, ki nameravajo zgraditi, imeti v lasti in upravljati take stanovanjske objekte. Posojila se lahko dodelijo za največ 90 % gradbenih stroškov ali nakupne cene, vendar ne smejo presežati 90 % stroškovne podlage, ki jo je odobril Sklad (glej člen 36 Zakona). V skladu s členom 37 Zakona je pravica do najemnega stanovanja odvisna od socialnih razmer prosilca in tega, ali so prosilčevi prihodki in premoženje v mejah, podrobneje določenih v uredbi ministra za socialne zadeve.

V splošnih pripombah, priloženih Poglavju VIII predloga Stanovanjskega zakona, je bilo navedeno, da se bodo v zvezi s to vrsto posojil večinoma še naprej uporabljala enaka pravila kot v skladu s prejšnjim Zakonom št. 97/1993⁽²¹⁾. Skladno s tem je ta kategorija posojil pravzaprav enaka kategoriji, ki je bila prej predvidena v pravilih v zvezi z Delavskim stanovanjskim skladom. Največje posojilo za to kategorijo posojil je znašalo 90 % gradbenih stroškov ali nakupne cene v skladu s Stanovanjskim zakonom in Zakonom št. 97/1993. Podobno je upravičenost do teh najemnih stanovanj temeljila na merilih socialnih potreb, kot so pomanjkanje premoženja in nizki prihodki.

2.2.3.4 Spremembe, sprejete leta 2004

2.2.3.4.1 Zakon št. 57/2004

Leta 2004 sta bila sprejeta dva zakona o spremembah Stanovanjskega zakona, Zakon št. 57/2004 in Zakon št. 120/2004. Zakon št. 57/2004, ki je začel veljati 1. julija 2004, je odpravil sistem zamenjave stanovanjskih obveznic. Namesto tega so se splošna posojila, ki jih je zagotovil sklad HFF, izplačala v gotovini. Glavni cilj sprememb je bil v predlogu zakona opisan tako:

⁽²¹⁾ <http://www.althingi.is/altext/122/s/0877.html>

„Namen predloženega predloga zakona je Islandcem zagotoviti ugodnejša stanovanjska posojila preko sklada HFF s cenejšim financiranjem na splošnem posojilnem trgu. Ta cilj se zagotovi z reorganizacijo izdajanja obveznic sklada HFF, kar bo okrepilo učinkovitost financiranja in odpravilo glavne pomanjkljivosti sedanega izdajanja [...]“⁽²²⁾

Po spremembah je člen 19 Stanovanjskega zakona določal:

„Posojila, ki jih je sklad HFF podaljšal, se izplačajo v gotovini. Preden se posojilo izplača, posojilojemalec izstavi svoj hipotekarni instrument in ga uradno evidentira. Vsaka hipoteka posojilojemalca se indeksira z indeksom cen življenjskih potrebščin (glej Zakon o indeksu cen življenjskih potrebščin), pripisejo pa se ji obresti, kot je določeno v členu 21.“

Pododstavka 2 in 3 člena 10 Zakona v zvezi s financiranjem Sklada sta bila spremenjena, da bi ustrezala odpravi sistema stanovanjskih obveznic:

„Sklad HFF financira naloge, za katere je zadolžen v skladu s tem zakonom:

1. z donosi iz lastnega kapitala Sklada, torej obroki, obrestmi in plačili za podaljšana posojila zaradi indeksacije cen;
2. z izdajo in prodajo obveznic HFF ter najemanjem posojil, kot je lahko kadar koli določeno v Zakonu o proračunu;
3. z zaračunavanjem storitev, kot je predvideno v členu 49.“

Čprav zaračunavanje storitev prej ni bilo navedeno v členu 10 kot način financiranja, je bil navedeni člen 49 del Zakona od njegovega začetka veljavnosti in se ni spremenil. V členu 5 Zakona št. 57/2004 sta bila členu 11 Stanovanjskega zakona dodana nova odstavka o upravljanju sredstev in obveznosti:

„Sklad HFF ohranja uravnoteženost svojih sredstev in obveznosti ter v zvezi s tem pripravi predhodne načrte. Sklad za ta namen vzpostavi sistem obvladovanja tveganja.

Sklad HFF lahko trguje s svojimi obveznicami za financiranje in drugimi vrednostnimi papirji. Minister po prejemu mnenja sveta Sklada in finančnega nadzornega organa z Uredbo sprejme določbe o merilih tveganja, obvladovanju tveganja in notranjem nadzoru Sklada ter njegovem trgovanju z vrednostnimi papirji.“

Z Zakonom št. 57/2004 so bile sprejete tudi druge spremembe. Večinoma so bile povezane z vprašanji, ki se lahko označijo kot tehnične spremembe v zvezi z odpravo sistema zamenjave

⁽²²⁾ Neuradni prevod s strani Nadzornega organa.

obveznic (glej člena 9 in 20 novele zakona). S tem zakonom se ni spremenilo nič v zvezi z vsebino splošnih posojil ali osebami, ki so do njih upravičene.

2.2.3.4.2 Zakon št. 120/2004

Z Zakonom št. 120/2004, ki je začel veljati 3. decembra 2004, se je omejitev za splošna posojila sklada HFF dvignila na 90 % ocenjene vrednosti nepremičnine s prejšnje najvišje vrednosti 70 %, minister za socialne zadeve pa je dobil pooblastilo, da ta znesek spremeni z upravnim predpisom (glej člen 19 Stanovanjskega zakona). Poleg tega je bilo zaradi dviga omejitve za splošna posojila odpravljeno Poglavlje VII Zakona o dodatnih posojilih. V pripombah k členu 4 predloga zakona, s katerim se je odpravilo Poglavlje VII Stanovanjskega zakona o dodatnih posojilih, so bile med drugim naslednje obrazložitve:

„Če bo predlog zakona postal zakon, bodo imeli vsi kupci nepremičnin možnost posojil v vrednosti 90 %, zato ne bodo več potrebna dodatna posojila. Obrestna mera dodatnih posojil je v prvi polovici leta 2004 znašala 5,3 %, kar je precej več od obrestne mere splošnih posojil po spremembah glede izdajanja obveznic sklada HFF, ki so začele veljati 1. julija 2004. Od septembra so imela dodatna posojila enako obrestno mero kot splošna posojila. Zaradi te spremembe so se precej izboljšali pogoji za kupce z majhnim premoženjem in nizkimi prihodki. Zato v trenutnih razmerah ni razlogov za zagotavljanje ločene kategorije posojil za to skupino.“⁽²³⁾

Minister za socialne zadeve je izkoristil pristojnost, ki mu je bila dodeljena z zgoraj navedenim zakonom. Najvišja omejitev se je znižala na 80 %, nato se je spet zvišala na 90 % in spet znižala na 80 %, kar je sedanja omejitev⁽²⁴⁾.

3. PRAVNA PODLAGA PO ISLANDSKI ZAKONODAJI ZA MOREBITNE ELEMENTE DRŽAVNE POMOČI

Nadzorni organ je v odločitvi o sprožitvi formalnega postopka opredelil naslednjih pet morebitnih ukrepov državne pomoči:

- državno jamstvo,
- izvzetje iz davka na prihodek in nepremičninskega davka,
- subvencioniranje obresti,
- neplačevanje dividend,
- za sklad HFF ne veljajo zahteve kapitalske ustreznosti in pravila o najmanjši stopnji plačilne sposobnosti.

⁽²³⁾ Neuradni prevod s strani Nadzornega organa. Izvirno islandsko besedilo je na spletni strani: <http://www.althingi.is/altext/131/s/0223.html>

⁽²⁴⁾ Glej Uredbo št. 540/2006, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo 587/2007. V Uredbi je določena tudi nominalna omejitev posojila, ki je trenutno 18 milijonov ISK.

3.1 DRŽAVNO JAMSTVO

Sklad HFF je državna ustanova, ki jo zakonsko ureja javno pravo (glej člen 4 Stanovanjskega zakona št. 44/1998 in primerjaj člen 2 prejšnjega Zakona št. 97/1993). Kot taka je v skladu s splošnimi nepisanimi pravili islandskega javnega prava, ki se uporablja za vse državne ustanove, upravičena do državnega jamstva za vse svoje obveznosti.

Navedeno nepisano načelo islandske zakonodaje je obstajalo že pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP. V splošnih pripombah k predlogu zakona, ki je postal Zakon št. 121/1997 o državnih jamstvih (*lög um ríkisábyrgðir*), je bilo navedeno: „To temelji na nedvoumnem pravilu islandske zakonodaje, da je država odgovorna za obveznosti svojih ustanov in podjetij, razen če je jamstvo omejeno z izrecnim predpisom [...] ali če je odgovornost države v družbi z omejeno odgovornostjo omejena na delež vloženega kapitala.“⁽²⁵⁾ Jamstvo se uporablja za vse državne ustanove, ne glede na datum njihove ustanovitve ali dejavnosti ali spremembe teh dejavnosti. Zato se je uporabljalo tudi za nekdanjo Državno stanovanjsko agencijo in preostale tri subjekte, ki so opravljali dejavnosti stanovanjskega financiranja pred začetkom veljavnosti Stanovanjskega zakona.

3.2 IZVZETJE IZ DAVKA NA PRIHODEK IN NEPREMIČNINSKEGA DAVKA

Nadzorni organ je v odločitvi o sprožitvi postopka kot drugi morebitni ukrep državne pomoči opredelil izvzetje iz davka na prihodek in nepremičninskega davka, do katerega je upravičen sklad HFF.

Državna blagajna, vse državne ustanove in vsa državna podjetja, za katera država prevzema neomejeno odgovornost, so izvzeti iz davka na prihodek in nepremičninskega davka že od obdobja precej pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP (glej odstavek 1 člena 4 Zakona o davku na prihodek št. 90/2003). Splošna davčna oprostitve se uporablja za sklad HFF, ker je državna ustanova.

Pravna podlaga za davčno oprostitve je bila ob začetku veljavnosti Sporazuma EGP določena v odstavku 1 člena 4 Zakona št. 75/1981 o davku na prihodek in nepremičnine. Veljavni Zakon o davku na prihodek je prečiščeno besedilo Zakona št. 75/1981 o davku na prihodek in nepremičnine. Zato se je za predhodnike sklada HFF uporabljala tudi ta davčna oprostitve.

Nepremičninski davek je bil odpravljen erga omnes z Zakonom št. 129/2004, za nepremičnine pa je bil zadnjič odmerjen ob

koncu leta 2005. Do sprejetja Zakona št. 129/2004 so bile navedene ustanove izvzete tudi iz plačila nepremičninskega davka v skladu z odstavkom 1 člena 4 Zakona št. 90/2003. Zato se je za predhodnike sklada HFF uporabljala tudi ta davčna oprostitve.

3.3 SUBVENCIONIRANJE OBRESTI

Nadzorni organ je v odločitvi o sprožitvi postopka kot tretji morebitni ukrep državne pomoči opredelil subvencioniranje obresti, ki dejansko ustreza neposrednim proračunskim prispevkom sklada HFF za kritje obveznosti zaradi dajanja posojil za gradnjo socialnih najemnih stanovanj z obrestnimi merami, nižjimi od tržnih.

Ena kategorija posojil Delavskega stanovanjskega sklada so bila posojila za najemna socialna stanovanja (glej zgoraj navedeni člen 50 Zakona št. 97/1993). V Poglavju VIII Stanovanjskega zakona so določena veljavna pravila o posojilih za socialna najemna stanovanja, ki so, kot je navedeno zgoraj, večinoma enaka pravilom, ki so se uporabljala prej. Tako sta bila Državna stanovanjska agencija, prek Delavskega stanovanjskega sklada, in sklad HFF zadolžena za zagotavljanje te kategorije posojil.

Kot je navedeno zgoraj, so bili neposredni proračunski prispevki eden od načinov financiranja Delavskega stanovanjskega sklada (glej člen 48 Zakona št. 97/1993). Ti prispevki naj bi delno pokrili stroške poslovanja Sklada, vključno s stroški, povezanimi s socialnimi najemnimi stanovanji. Obrestno mero za to kategorijo posojil je vsako leto določala vlada (glej člen 52 Zakona).

Glede razmer po začetku veljavnosti Stanovanjskega zakona je začasni člen IX Stanovanjskega zakona, sprejetega leta 1998, določal, da se bodo posojila za socialna najemna stanovanja do konca leta 2000 še dajala po enakih obrestnih merah, kot so se uporabljale v tistem času.

Minister za socialne zadeve in minister za finance sta 21. avgusta 2001 sklenila poseben sporazum, ki je določal subvencionirano obrestno mero za to kategorijo posojil v zvezi z največ 400 najemnimi stanovanji vsako leto⁽²⁶⁾. Ministra sta 26. septembra 2005 sklenila nov sporazum, v katerem sta prilagodila prispevek sklada HFF za znižanje obrestnih mer in povečanje najvišjega prispevka za vsako stanovanje. V skladu s tema sporazumoma naj bi sklad HFF prejel proračunski prispevek za izgube, ki jih je imel v zvezi s to kategorijo posojil v obsegu, določenem v sporazumih.

⁽²⁵⁾ Neuradni prevod s strani Nadzornega organa. Izvirno islandsko besedilo je na spletni strani: <http://www.althingi.is/altext/122/s/0099.html>

⁽²⁶⁾ Dopis islandske vlade z dne 3. januarja 2007, stran 10.

3.4 NEPLAČEVANJE DIVIDEND

Nadzorni organ je v odločitvi o sprožitvi postopka kot četrti morebitni ukrep državne pomoči opredelil, da skladu HFF ni treba plačevati dividend državi. To izhaja iz splošnih načel islandskega javnega prava, po katerih državnim ustanovam, ki so organizirane kot sklad HFF, ni treba plačevati dividend⁽²⁷⁾. To načelo je kot tako obstajalo že pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP, pravni položaj predhodnikov sklada HFF pa je bil torej enak.

To splošno načelo med drugim izraža, da cilj teh ustanov ni ustvarjanje dobička, ampak zagotavljanje storitev, v zvezi s katerimi se je parlament odločil, da bi jih morala opravljati država. Po islandskem javnem pravu državna ustanova potrebuje pravno podlago, da lahko zaračunava svoje storitve, zaračunavanje storitev pa ne sme presegati stroškov njihovega zagotavljanja⁽²⁸⁾. Kadar lahko državna ustanova v skladu z zakonodajo zaračunava več od stroškov, tako kot na primer sklad HFF, ki zasluži donos na sredstva, ki jih ima (glej člen 11 Stanovanjskega zakona), je potrebna ločena pravna podlaga, da ustanova izplačuje dividende islandski državi.

To razumevaje islandske zakonodaje je potrjeno v dopisu islandske vlade z dne 15. aprila 2008, v katerem je navedeno: „Splošna praksa v skladu z Zakonom o vladnem finančnem poročanju št. 88/1997 je, da morajo osebe javnega prava ustvarjati dobiček samo, če se to zahteva v skladu z zakonodajo. Poleg tega je potrebna pravna podlaga, če mora oseba javnega prava izplačevati dividende. Če oseba javnega prava ustvarja dobiček, prepusti običajni delež dobička državni blagajni v obliki dividend, kot je določeno v členu 42 Zakona št. 88/1997. Osebe javnega prava, ki izplačujejo dividende, kot je na primer Landsvirkjun, imajo v zvezi s tem posebno pravno obveznost. Mogoče je sklicevanje na člen 4 Zakona št. 42/1983 o Landsvirkjunu. Torej ni nobenega splošnega predpisa, v skladu s katerim bi morale osebe javnega prava izplačevati dividende.“

Niti Stanovanjski zakon niti Zakon št. 97/1993 nista vsebovala določb, po katerih bi moral sklad HFF ali njegovi predhodniki izplačevati dividende. Zato se je za sklad HFF v zvezi s tem vedno uporabljalo navedeno splošno načelo islandskega javnega prava.

3.5 ZA SKLAD HFF NE VELJAJO ZAHTEVE KAPITALSKE USTREZNOSTI IN PRAVILA O NAJMANJŠI STOPNJI PLAČILNE SPOSOBNOSTI

V aktu iz točke 14 Poglavlja II Priloge IX k Sporazumu EGP (Direktiva 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti

⁽²⁷⁾ Drugače je, kadar ima država v lasti družbe, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo in za njih velja zasebno pravo.

⁽²⁸⁾ Za uporabo tega načela glej npr. sodbo islandskega vrhovnega sodišča z dne 5. novembra 1998 v zadevi št. 50/1998.

kreditnih institucij, kakor je bila spremenjena, v nadaljnjem besedilu: Bančna direktiva)⁽²⁹⁾ so določene zahteve za kapitalsko ustreznost in pravila o najmanjši stopnji plačilne sposobnosti, ki se uporabljajo za kreditne institucije v vsej EU in državah članicah EFTA. V členu 2(3) Direktive je seznam institucij, ki so izvzete iz uporabe določb Bančne direktive. V sklepu Skupnega odbora EGP je bil ta seznam razširjen, med drugim je bil v Islandiji dodan izraz „Byggingarsjóðir ríkisins“ (dobesedni prevod je „Državna gradbena sklada“⁽³⁰⁾). Ta izraz je obsegal Državi gradbeni sklad in Delavski stanovanjski sklad, ki sta se, kot je navedeno zgoraj, združila in ju je prevzel sklad HFF (glej člen 53 Stanovanjskega zakona). Skladno s tem je v členu 116 Zakona št. 161/2002 o finančnih institucijah (*lög um fjármála-fyrirtæki*) sklad HFF izvzet iz uporabe Zakona, ki je eden od ukrepov za prenos Direktive v islandsko zakonodajo.

4. PRIPOMBE ISLANDSKIH ORGANOV

Islandska vlada je v svojih dopisih z dne 20. novembra 2006 in 15. aprila 2008 trdila, da je treba sistem HFF obravnavati kot obstoječo pomoč. Prvič, ključne značilnosti tega sistema so veljale že pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP in se niso spremenile s sprejetjem Stanovanjskega zakona. Takratne spremembe stanovanjskega sistema so bile namenjene izključno sistemu socialnih stanovanj in niso bile vsebinske. Drugič, elementi državne pomoči, opredeljeni v odločitvi Nadzornega organa o sprožitvi postopka, so bili splošni ukrepi, ki se niso spremenili s sprejetjem Stanovanjskega zakona. Tako je bilo na primer implicitno državno jamstvo enako pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP in po njem. V zvezi s tem je islandska vlada trdila, da iz sodbe Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi *Namur-Les Assurances du Crédit* izhaja, da lahko opredelitev pomoči⁽³¹⁾ spremenijo samo vsebinske zakonodajne spremembe. Tretjič, s sprejetjem Stanovanjskega zakona leta 1999 ni bila sprejeta nobena sprememba, zaradi katere bi se lahko spremenila ocena združljivosti sistema s pravili o državni pomoči. Četrto, spremembe sistema socialnih stanovanj, na primer v zvezi s tako imenovanimi dodatnimi posojili, so ločene od splošnega sistema posojil.

5. PRIPOMBE TRETJIH OSEB

Združenje SFF trdi, da so spremembe, sprejete s Stanovanjskim zakonom, povzročile, da je treba sistem zdaj opredeliti kot novo pomoč, ker so pomenile, da stanovanjski sistem do danes ni ostal bistveno nespremenjen. V dopisu z dne 31. januarja 2007 se je združenje SFF med drugim sklicevalo na:

— novi zakon, ker je Stanovanjski zakon nadomestil Zakon o Državni stanovanjski agenciji,

⁽²⁹⁾ UL L 126, 26.5.2000, str. 1. Ta akt je bil vključen s Sklepom Skupnega odbora EGP št. 15/2001 in je začel veljati 1. oktobra 2001.

⁽³⁰⁾ Ta prevod je zagotovila islandska vlada.

⁽³¹⁾ Zadeva C-44/93, *Namur-Les Assurances du Crédit*, Recueil 1994 str. I-3829.

- ustanovitev nove pravne osebe, sklada HFF, ki je nadomestil Državni stanovanjski svet/Državno stanovanjsko agencijo in prevzel sredstva in obveznosti Državnega gradbenega sklada in Delavskega stanovanjskega sklada,
- uvedbo novih posojilnih instrumentov z gotovinskimi posojili namesto stanovanjskih obveznic in z manjšo socialno pomočjo v stanovanjskih zadevah, spremembo najvišje ravni financiranja nakupa, odpravo omejitev za prodajo socialnih stanovanj, v katerih živijo lastniki, odpravo prednostne pravice in spremembe v zvezi z naravo subjektov, upravičenih do posojil,
- spremembe v virih financiranja: v skladu s Stanovanjskim zakonom sklad HFF v nasprotju s svojimi predhodniki ne prejema neposrednih državnih prispevkov.

Združenje HFF je v svojem dopisu z dne 28. marca 2008 trdilo, da bi moralo biti ustrezno pravno merilo sestavljeno iz celovite ocene sistema HFF, ne pa iz analize posameznih opredeljenih morebitnih ukrepov pomoči. Po mnenju Združenja SFF so posamezni elementi sistema tako tesno prepleteni, da bi bila njihova delitev pri ocenjevanju, ali imajo ukrepi značilnosti novih ali obstoječih ukrepov, neutemeljena in umetna. Tak pristop po mnenju združenja SFF ne bi bil v skladu s prakso Evropske komisije v podobnih primerih. Nazadnje, združenje SFF poziva Nadzorni organ, naj upošteva dejanski razvoj, kar zadeva znesek posojil, ki jih je odobril sklad HFF, in njegov tržni delež v primerjavi z deležem zasebnih bank.

II. OCENA

1. TO, DA ZA SKLAD HFF NE VELJAJO ZAHTEVE KAPITALSKE USTREZNOSTI IN PRAVILA O NAJMANJŠI STOPNJI PLAČILNE SPOSOBNOSTI, NI DRŽAVNA POMOČ

Nadzornem organu se je zdelo koristno začeti oceno z vprašanjem, ali to, da za sklad HFF ne veljajo zahteve za kapitalsko ustreznost in pravila o najmanjši stopnji plačilne sposobnosti, pomeni državno pomoč.

Kot je že bilo navedeno, so v Bančni direktivi določene zahteve za kapitalsko ustreznost in pravila o najmanjši stopnji plačilne sposobnosti, ki se uporabljajo za kreditne institucije v vsem EGP. Nadzorni organ je v odločitvi o sprožitvi postopka sprejel predhodno stališče, da izvzetje sklada HFF iz Bančne direktive ne pomeni državne pomoči. Vendar je ugotovil, da je v zvezi s tem vprašanjem toliko dvomov, da bi ga bilo koristno oceniti v formalnem postopku preiskave. Pri tej oceni je Nadzorni organ potrdil svoje predhodno mnenje zaradi naslednjega:

Prvič, kot je navedeno tudi v odločitvi o sprožitvi postopka, sklad HFF ni kreditna institucija, na katero se nanaša Bančna direktiva, in od javnosti ne sme sprejemati depozitov ali drugih vračljivih sredstev.

Drugič, v členu 2(3) Bančne direktive je seznam institucij, izvzetih iz uporabe določb te direktive. S sklepom Skupnega odbora EGP se je na ta seznam vključil izraz „Byggingarsjóðir ríkisins“. Ta izraz se je tradicionalno uporabljal za sklada, ki ju je prevzel sklad HFF. Zato je, ne glede na to, ali je ta določba temeljna ali je v njej le na novo opisano to, kar izhaja že iz običajnih pravil Direktive, sklad HFF v skladu s samo Bančno direktivo, prilagojeno za EGP, izvzet iz njenega področja uporabe ter zahtev za kapitalsko ustreznost in pravil o najmanjši stopnji plačilne sposobnosti, določenih v njej. Tudi če se domneva, da bi izvzetje iz Direktive pomenilo, da je bila skladu HFF odobrena ugodnost, tega ukrepa ne bi bilo mogoče pripisati islandski državi, ampak Skupnemu odboru EGP, skladno s tem pa ne bi pomenil državne pomoči⁽³²⁾.

Tretjič, tudi če bi se za sklad HFF uporabljala Bančna direktiva, izvzetje ne bi povzročilo prenosa državnih sredstev, ker se država ne bi odrekla prihodkom v takih okoliščinah.

2. SKUPNI PREMISLEKI V ZVEZI Z DRŽAVNIM JAMSTVOM, SUBVENCIONIRANJEM OBRETI, IZVZETJEM IZ DAVKA NA PRIHODEK IN NEPREMIČNINSKEGA DAVKA TER NEPLAČEVANJEM DIVIDEND

2.1 RAZLIČNA POSTOPKA ZA NOVO IN OBSTOJEČO POMOČ

Postopek za novo pomoč je določen v členu 1(3) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču (ki ustreza členu 88(3) Pogodbe ES). Če Nadzorni organ dvomi o združljivosti takega ukrepa pomoči, sproži formalni postopek preiskave, predviden v členu 1(2) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču (ki ustreza členu 88(2) Pogodbe ES) in v členu 4(4) oddelka II v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču.

Postopek za obstoječo pomoč se razlikuje od postopka za novo pomoč in je določen v členu 1(1) dela I Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču. Na podlagi teh določb Nadzorni organ v sodelovanju z državami EFTA nenehno pregleduje vse sisteme pomoči, ki so na voljo v zadevnih državah. Državam predlaga ustrezne ukrepe, potrebne zaradi postopnega razvoja ali delovanja Sporazuma EGP.

Navedbe Sodišča Evropskih skupnosti:

„[...] mora Komisija, kadar presoja ukrepe pomoči glede na člen 87 Pogodbe ES, da bi ugotovila, ali so združljive s skupnim trgom, uvesti postopek na podlagi člena 88(2) Pogodbe ES, če po predhodni preučitvi ne more ovreči vseh težav, ki onemogočajo sklep o združljivosti teh ukrepov s skupnim trgom [...]. Enaka načela se morajo seveda uporabljati, kadar ima Komisija še vedno dvome

⁽³²⁾ Zadeva T-351/02, *Deutsche Bahn AG*, ZOdl. 2004, str. II-1047, točke 100–103.

o opredelitvi ukrepa, ki ga presoja, za pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Zato Komisiji ni mogoče očitati, da je uvedla navedeni postopek, tudi če je v odločbi, sprejeti v ta namen, izrazila dvome o naravi pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES, na katero se ukrepi nanašajo.

[...] mora Komisija zadostno presoditi [...] na podlagi informacij, ki jih je na tej stopnji dobila od navedene države, tudi če ta presoja ukrepov ne bo dokončna. [...] Če ti podatki v okviru predhodne ocene dopuščajo verjetnost, da gre pri obravnavanih ukrepih dejansko za obstoječe pomoči, jih mora Komisija tako obravnavati v postopkovnem okviru, določenem v odstavkih 1 in 2 člena 88 Pogodbe ES. [...] Nasprotno pa mora Komisija, če podatki, ki jih predloži država članica, ne dopuščajo takega predhodnega sklepa oziroma če država članica glede tega ne predloži nobenega podatka, te ukrepe obravnavati v postopkovnem okviru, določenem v odstavkih 3 in 2 istega člena.“⁽³³⁾

Z drugimi besedami, vsaka ocena, ki se opravi v okviru odločitve o sprožitvi formalnega postopka preiskave v zvezi s tem, ali morebitni ukrep pomoči pomeni novo ali obstoječo pomoč, je nujno samo predhodna. Iz sodne prakse zato izhaja, da lahko Nadzorni organ, tudi če je v odločitvi o sprožitvi postopka sprejel stališče, da je zadevni ukrep nova pomoč, v odločbi o zaključku tega postopka vseeno ugotovi, da je ukrep dejansko obstoječa pomoč ali sploh ni pomoč. Kadar gre za obstoječo pomoč, mora Nadzorni organ uporabiti postopek za obstoječo pomoč⁽³⁴⁾. Skladno s tem bi moral Nadzorni organ končati formalni postopek preiskave in sprožiti drugačen postopek za obstoječo pomoč, določen v členih 17 do 19 dela II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču⁽³⁵⁾. Na podlagi postopka za obstoječo pomoč in samo v njegovem okviru bi Nadzorni organ presodil, ali je obstoječi ukrep pomoči združljiv z delovanjem Sporazuma EGP.

Informacije, predložene Nadzornemu organu, ko je sprejel odločitev o sprožitvi formalnega postopka preiskave, so bile „take, da niso upravičevale“ začasnega sklepa, da je pomoč obstoječa, zato je Nadzorni organ te ukrepe obravnaval v okviru pravil, ki se nanašajo na novo pomoč. Ker islandska vlada izpodbija to začetno stališče, bo Nadzorni organ v prihodnosti to vprašanje znova presodil glede na gradivo, ki sta ga zdaj predložila vlada in združenje SFF.

Kot je že bilo navedeno, bo Nadzorni organ ugotavljal obstoj in združljivost novih ukrepov pomoči v okviru formalnega postopka preiskave. Če v nasprotju s tem zadevni instrumenti ne pomenijo nove pomoči, Nadzorni organ v skladu s tem

⁽³³⁾ Zadeva C-400/99, *Italija proti Komisiji*, ZOdl. 2005, str. I-3657, točke 47, 54 in 55.

⁽³⁴⁾ Zadeva T-190/00, *Regione Siciliana proti Komisiji*, Recueil 2003, str. II-5015, točka 48.

⁽³⁵⁾ Zadeva C-312/90, *Španija proti Komisiji*, Recueil 1992, str. I-4117, točke 14–17, Zadeva C-47/91, *Italija proti Komisiji*, Recueil 1992, str. I-4145, točke 22–25, združeni zadevi T-195/01 in T-207/01, *Government of Gibraltar*, Recueil 2002, str. II-2309, ter združeni zadevi T-297/01 in T-298/01 *SIC II*, Recueil 2004, str II-743.

postopkom ne more sprejeti zavezujočega mnenja, ali namesto tega pomenijo obstoječo pomoč iz člena 61(1) Sporazuma EGP. Nadzorni organ tudi ne more sprejeti zavezujočega mnenja, ali so taki obstoječi ukrepi pomoči združljivi s Sporazumom. Zato se bo pred sprejetjem ugotovitve v zvezi z vprašanjem novih ali obstoječih ukrepov Nadzorni organ v nadaljevanju opiral na domnevo, da so naslednji ukrepi državna pomoč: državno jamstvo, davčna oprostitve, subvencioniranje obresti in oprostitve plačila dividend.

2.2 PRAVNO MERILO

V členu 4 Sklepa Nadzornega organa 195/04/COL je določeno, da je sprememba obstoječe pomoči kakršna koli sprememba razen povsem formalnih ali upravnih sprememb, ki ne morejo vplivati na vrednotenje združljivosti ukrepa pomoči s skupnim trgov. Poleg tega je Sodišče evropskih skupnosti v zvezi s pravno presojo, ali je pomoč nova ali obstoječa, v zadevi *Namur-Les Assurances du Crédit* navedlo:

„[...] nastanka nove pomoči ali spremembe obstoječe pomoči ni mogoče ocenjevati glede na obseg pomoči ali zlasti njen znesek v finančnem smislu v katerem koli obdobju delovanja podjetja, če se pomoč dodeli v skladu s predhodnimi zakonskimi določbami, ki se niso spremenile. Ali se pomoč lahko opredeli kot nova pomoč ali sprememba obstoječe pomoči, je treba določiti s sklicevanjem na določbe, v katerih je določena.

Odločba, ki je začela veljati 1. februarja 1989, ni spremenila zakonodaje, v skladu s katero so bile OND odobrene ugodnosti, ki jih je imel, ne v zvezi z naravo teh ugodnosti ne v zvezi z dejavnostmi javne ustanove, na katero so se nanašale, ker je bil v Zakonu z dne 31. avgusta 1939 za to ustanovo določen zelo splošen cilj zmanjševanja tveganj pri zagotavljanju posojil za izvoz. Zato ne vpliva na ukrepe pomoči, uvedene v skladu s to zakonodajo.“⁽³⁶⁾

Sodišče je ugotovilo, da dejanska razširitev dejavnosti podjetja ne zadošča za spremembo opredelitve ukrepa pomoči:

„Sprejeti nasprotno stališče bi bilo dejansko enako kot zahtevati od zadevne države članice, naj obvesti Komisijo in ji predloži v preventivni pregled ne samo novo pomoč ali ustrezno opredeljene spremembe pomoči, dodeljene podjetju, ki prejema obstoječo pomoč, ampak tudi ukrepe, ki vplivajo na dejavnost podjetja in bi lahko vplivali na delovanje skupnega trga, konkurenco ali preprosto, v določenem obdobju, na dejanski znesek pomoči, ki je načeloma na voljo, vendar se nujno spreminja glede na prihodek podjetja.

⁽³⁶⁾ Zadeva C-44/93, *Namur-Les Assurances du Crédit*, Recueil 1994, str. I-3829, točki 28–29 (besedilo podčrtal Nadzorni organ). Glej tudi točko 23 sodbe, v kateri se Sodišče sklicuje na spremembe „ki ne vplivajo na vsebino teh ugodnosti“.

Nazadnje bi bilo v primeru javnega podjetja, kakršno je OND, mogoče vsak nov zavarovalni posel, ki ga je treba v skladu z informacijami, ki jih je na glavni obravnavi predložila belgijska vlada, predložiti nadzornim organom, obravnavati kot ukrep, za katerega se uporablja postopek iz člena 93(3) Pogodbe.

Taka razlaga, ki ne ustreza črki in namenu člena 93(3) niti razdelitvi odgovornosti med Komisijo in državami članicami, določeni v tem členu, bi povzročila pravno negotovost za podjetja in države članice, ki bi zaradi tega morale vnaprej priglasiti zelo različne ukrepe, ki nato ne bi mogli stopiti v veljavo, kljub dvomom, ali se lahko opredelijo kot nova pomoč. [...]“⁽³⁷⁾

Sodišče prve stopnje je v zadevi *Vlada Gibraltarja/Komisija* odločilo, da:

„samo, kadar sprememba [nacionalne zakonodaje] vpliva na dejansko vsebino prvotne sheme, se ta preoblikuje v novo shemo pomoči. Taka vsebinska sprememba ne more biti vprašljiva, kadar je novi element mogoče jasno ločiti od prvotne sheme“⁽³⁸⁾.

Pri presoji, ali ima sprememba ukrepa pomoči tak učinek, da se zaradi nje dosedanja obstoječa pomoč spremeni v novo pomoč, je Komisija preučila, ali je sprememba vsebinska⁽³⁹⁾. V zvezi s tem je Komisija upoštevala naravo ugodnosti, cilj, ki naj bi se dosegel z ugodnostjo, podlago, na kateri ugodnost temelji, osebe in subjekte, ki jih zadeva, ter ustrezne vire financiranja. Komisija nasprotno ni preučila pravnih sprememb, ki niso del zadevnega ukrepa pomoči.

Kar zadeva individualne ukrepe pomoči, kot so licenčnine za javne izdajatelje radiotelevizijskega programa, je Komisija na

podlagi tega pristopa preučila pogoje, pod katerimi se uporablja zadevna licenčnina, ker so ti pogoji sestavni del zadevnega ukrepa pomoči⁽⁴⁰⁾.

Kadar je zadevni ukrep pomoči sestavljala shema pomoči, ki ni bila dodeljena za posebno dejavnost, kot na primer javna podjetja, upravičena do državnega jamstva, samo zato, ker je podjetje organizirano kot del države, se je Komisija osredotočila na to, ali se je pomembno spremenil sam ukrep pomoči (shema, ki je sestavljena iz državnega jamstva za vsa taka podjetja). Ker v tem drugem primeru pravila, ki se nanašajo na vsakega upravičenca do pomoči, niso del ukrepa pomoči, Komisija ni preučila posebnih pravil, ki zakonsko urejajo dejavnosti vsakega upravičenca do pomoči. Z drugimi besedami, Komisija ni ugotovila, da bi lahko spremembe pravil, ki se nanašajo na posamezne upravičence, imele tak učinek, da bi se zaradi njih shema pomoči spremenila v novo pomoč, ne glede na to, ali bi šlo za učinek na shemo kot tako ali samo na posamezno podjetje, na katerega se nanašajo zakonodajne spremembe⁽⁴¹⁾. Dejansko bi to pomenilo, da bi se ukrep, ki ima značilnosti sheme, spremenil iz obstoječe pomoči v novo pomoč, kar zadeva nekatere upravičence, ne pa drugih, samo zato, ker so se spremenila pravila, ki se nanašajo na prve, ne pa na druge. Tak izid ne bi bil združljiv s tem, da je bil ukrep sestavljen iz enega samega ukrepa.

⁽⁴⁰⁾ Odločba Komisije z dne 24. aprila 2007 v primeru pomoči E-3/2005 – financiranje javnih izdajateljev radiotelevizijskega programa v Nemčiji, odstavki 200–214, Odločba Komisije E-14/2005 – Portugalska, plačila nadomestil javnemu izdajatelju radiotelevizijskega programa RTP, odstavki 61–80.

⁽⁴¹⁾ Odločba Komisije z dne 24. aprila 2007 v primeru pomoči E-3/2005 – Financiranje javnih izdajateljev radiotelevizijskega programa v Nemčiji, odstavek 214. Ker so nemške javne banke ustanove v javni lasti, so bile tradicionalno upravičene do implicitnega državnega jamstva, tako imenovanega Anstaltslast. V zadevi E-10/2000 v zvezi z nemškimi deželnimi bankami (Landesbanken) je Komisija ugotovila, da je jamstvo Anstaltslast obstajalo že pred Pogodbo ES. Pomoč bankam, ki je izhajala iz tega jamstva, je bila zato obstoječa pomoč, kar je veljalo tudi, kadar jamstvo Anstaltslast ni izhajalo samo iz splošnega pravnega načela, ampak je bilo izrecno zapisano v predpisih (glej prvi pododstavek točke 7 dopisa Komisije Nemčiji z dne 8. maja 2000 o predlogu ustreznih ukrepov v zadevi E-10/2000). Po vednosti Nadzornega organa so nemške banke, upravičene do jamstva Anstaltslast, po navadi ustanovljene po ločenem zakonu, ki ureja ustanovitev in delovanje posamezne banke. Zdi se, da je bilo nekaj teh bank ustanovljenih po začetku veljavnosti Pogodbe ES. Spremembe zakonodaje, ki ureja delovanje javnih bank, so bile pogoste. Ustanavljanje bank v skladu z zakonodajo, združevanje in delitev javnih bank ter druge spremembe zakonodaje, ki ureja javne banke, lahko gotovo vplivajo na dejavnost podjetij, delovanje skupnega trga, konkurenco ali le na dejanski znesek pomoči, ki je podjetjem na voljo. Vendar pa Komisija ni nikoli preučila, kdaj so bile banke, upravičene do garancije, ustanovljene niti ni preučila sprememb delovanja bank ali drugih ukrepov v zvezi s posameznimi bankami, preden je ugotovila, da je ugodnost, ki izhaja iz jamstva Anstaltslast, obstoječa pomoč. Glej tudi odstavek 68 Odločbe Komisije z dne 16. oktobra 2002 v zadevi C-68/02 – Francija, Electricité de France (EDF), v katerem je eden od ukrepov pomoči EDF, državno jamstvo, izhajal iz splošnega načela francoske zakonodaje, ki je veljalo že pred Pogodbo ES. Delovanje EDF se je z leti precej spremenilo in družba se je tudi razširila na nove trge. Ne glede na to se Komisiji ni zdelo, da je treba preučiti te dejanske spremembe, tudi ni preučila sprememb zakonodaje, ki se je nanašala na EDF, po začetku veljavnosti Pogodbe ES, ko je ugotovljala, ali navedeni ukrep pomoči pomeni novo ali obstoječo pomoč. Glej tudi Odločbo Komisije z dne 16. decembra 2003 o državnih pomočeh, ki jih je Francija odobrila družbi EDF in sektorju industrije električne energije in plinarn (UL 2005 L 49, 22.2.2005, str. 9, uvodna izjava 59) in poziv Komisije k predložitvi pripomb na podlagi člena 88(2) Pogodbe ES v zadevi E-3/2002, EDF (UL C 164, 15.7.2003, str. 7, uvodne izjave 53–55).

⁽³⁷⁾ Zadeva C-44/93, *Namur-Les Assurances du Crédit SA*, citirana zgoraj, točki 32–33.

⁽³⁸⁾ Združeni zadevi T-195/01 in T-207/01, *Government of Gibraltar proti Komisiji*, Recueil 2002, str. II-2309, točka 111. Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca Fennellyja v združenih zadevah C-15/98 in C-105/98, *Italija in Sardegna Lines, Servizi Marittimi della Sardegna SpA proti Komisiji*, Recueil 2000, str. I-8855, točka 64.

⁽³⁹⁾ Odločba Komisije z dne 24. aprila 2007 v zadevi E-10/2005 (prej C-60/1999), odstavek 33, Odločba Komisije z dne 4. aprila 2007 v zadevi E-7/2005 v zvezi s finskimi jamstvenimi shemami, odstavek 16, Odločba Komisije z dne 20. aprila 2005 v zadevi E-8/2005 v korist španskega izdajatelja radiotelevizijskega programa RTVE, točka 2.2, in Odločba Komisije v zadevi E-22/2004 – neposredne davčne spodbude v korist dejavnosti, povezanih z izvozom, odstavka 34–35.

Zato je treba pred ugotavljanjem, katere zakonodajne spremembe so pomembne za presojo, ali je ukrep pomoči nov ali obstoječ, najprej ugotoviti, ali so pravila, ki se nanašajo na enega ali več prejemnikov pomoči, del ukrepa pomoči. Poleg tega, kadar zadevno podjetje prejema pomoč iz več ukrepov, ki imajo različne namene in pravne podlage ter so bili sprejeti v različnih obdobjih, pri čemer so nekateri individualni, drugi pa imajo značilnosti shem, je treba različne ukrepe pomoči presojati vsakega posebej, in ne združene v skupno presojo, samo zato, ker je upravičenec do ukrepov v celoti ali delno isti ⁽⁴²⁾.

2.3 OPREDELITEV RAZLIČNIH UKREPOV POMOČI ZA NOVO ALI OBSTOJEČO POMOČ

2.3.1 Državno jamstvo

Državno jamstvo za vse obveznosti vseh državnih ustanov izhaja iz splošnih nepisanih pravil islandskega javnega prava, ki so veljala že pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP. Jamstvo se uporablja za vse državne ustanove, ne glede na datum njihove ustanovitve ali dejavnosti ali spremembe teh dejavnosti. Ta morebitni ukrep pomoči je treba obravnavati kot shemo, ki spada v opredelitev iz člena 1(d) v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču. Zopet ob domnevi, da gre za pomoč, je treba shemo na začetku obravnavati kot obstoječo pomoč, ker je obstajala pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP (glej člen 1(b) v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču).

Od začetka veljavnosti Sporazuma EGP ni bilo vsebinskih ali nevsebinskih sprememb obsega in namena jamstva kot takega. Z Zakonom št. 121/1997 o državnih jamstvih in njegovimi poznejšimi spremembami je bila uvedena manjša jamstvena premija po stopnji 0,00625 % na četrletje (0,00375 % na četrletje za domače obveznosti do leta 2001). Vendar ta premija samo zmanjšuje pomoč, ki izhaja iz prvotne sheme državnih jamstev, ki je obstajala že pred Sporazumom EGP. Prvotne sheme zato ne glede na kakršno koli ugodnost, povezano z njo, ni mogoče opredeliti za novo pomoč ⁽⁴³⁾.

Poleg tega nobena sprememba delovanja sklada HFF, opisana zgoraj v oddelku I.2, ni pomenila kakršne koli take spremembe. Narava ugodnosti je bila povsem enaka, enaka je bila tudi

⁽⁴²⁾ Odločba Komisije z dne 24. aprila 2007 v zadevi E-3/2005 – Financiranje javnih izdajateljev radiotelevizijskega programa v Nemčiji, odstavki 192–216, Odločba Komisije z dne 20. aprila 2005 v zadevi E-8/2005 – Državna pomoč v korist španskega nacionalnega javnega izdajatelja radiotelevizijskega programa RTVE 20, točka 2.2, in Odločba Komisije z dne 20. aprila 2005 v zadevi E-9/2005 – Italija, RAI, odstavki 25–48.

⁽⁴³⁾ Vprašanje je tudi, ali bi bilo izvzetje sklada HFF iz jamstvene premije, uvedeno leta 1998, nova pomoč. Nadzorni organ je danes, z Odločbo št. 406/08/COL, sprožil formalni postopek preiskave o izvzetjih iz jamstvenih premij, določenih v Zakonu št. 121/1997 o državnih jamstvih.

pravna podlaga za pomoč. Tudi namen tega neindividualnega ukrepa, ki presega posebnosti sistema stanovanjskih posojil in se uporablja na splošno za vse državne ustanove, se ni spremenil zaradi sprememb sistema stanovanjskih posojil, ki jih je povzročil Stanovanjski zakon ⁽⁴⁴⁾. Z drugimi besedami, te zakonodajne spremembe so bile ločene od tega morebitnega ukrepa pomoči in povsem nepovezane z njim. Zato jamstvena shema ne more pomeniti novega ukrepa pomoči, ki se lahko ocenjuje v okviru tega formalnega postopka preiskave.

2.3.2 Izvzetje iz davka na prihodek in nepremičninskega davka

Državna blagajna, vse državne ustanove in vsa državna podjetja, za katera država prevzema neomejeno odgovornost, so izvzeti iz davka na prihodek in nepremičninskega davka že od obdobja precej pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP.

Izvzetje iz davka na prihodek je zdaj določeno v odstavku 1 člena 4 Zakona o davku na prihodek št. 90/2003, ki je prečiščeno besedilo Zakona št. 75/1981 o davku na prihodek in nepremičnine. Če se domneva, da davčna oprostitve pomeni pomoč, jo je treba že na začetku obravnavati kot splošno shemo, ki spada v opredelitev iz člena 1(d) v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču. Od začetka veljavnosti Sporazuma EGP ni bilo vsebinskih ali nevsebinskih sprememb obsega, financiranja ali namena te sheme. V teh splošnih davčnih določbah se v zvezi s skladom HFF ali katerim koli drugim upravičencem do izvzetja ni nič spremenilo zaradi sprememb sistema stanovanjskih posojil, opravljenih po 1. januarju 1994. Poleg tega spremembe sistema stanovanjskih posojil na to shemo niso vplivale niti same po sebi niti posredno. Dejansko stanovanjski zakon ni povzročil sprememb v namenu in naravi davčne oprostitve. Prav tako ni spremenil vira financiranja ali pravne podlage za davčno oprostitve. Davčna oprostitve zato ne more pomeniti novega ukrepa pomoči, ki se lahko obravnava v okviru formalnega postopka preiskave.

Do sprejetja Zakona št. 129/2004, s katerim je bil odpravljen nepremičninski davek, so bile zgoraj navedene ustanove izvzete tudi iz plačila tega davka v skladu z odstavkom 1 člena 4 Zakona o davku na prihodek in nepremičnine št. 90/2003. Kar zadeva davek na nepremičnine, so bila s tem zakonom samo prečiščena pravila, ki so bila že v zgoraj navedenem Zakonu št. 75/1981 o davku na prihodek in nepremičnine. Nepremičninski davek je zdaj povsem odpravljen. Do njegove

⁽⁴⁴⁾ V zvezi s tem so okoliščine primerljive z naslednjimi odločbami Komisije: nemški izdajatelj radiotelevizijskega programa, Poczta Polska, La Poste, EDF itd. Komisija je morala v teh odločbah presoditi, ali se državna jamstva javnim podjetjem opredelijo kot nova ali obstoječa pomoč. Komisija je v vseh odločbah ugotovila, da se samo jamstvo ni spremenilo ali pa je ostalo vsebinsko nespremenjeno. Komisija pri presoji pomoči, ki izhaja iz jamstva, ni ugotavljala, ali je zadevno podjetje spremenilo svoje delovanje, ker se to vprašanje ni nanašalo na ukrep pomoči kot tak, ampak na enega od upravičencev do splošno opredeljenega ukrepa pomoči.

odprave leta 2004 je treba izvezetja teh ustanov iz tega davka, če pomenijo pomoč, oceniti kot shemo, ki spada v opredelitev iz člena 1(d) v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču. Od začetka veljavnosti Sporazuma EGP do splošne odprave davka na nepremičnine ni bilo vsebinskih ali nevsebinskih sprememb obsega, financiranja ali namena garancije davčne oprostitve, spremembe sistema stanovanjskih posojil pa niso vplivale na naravo, cilj, delovanje ali financiranje davčne oprostitve. Zato ta davčna oprostitve ne more pomeniti novega ukrepa pomoči, ki bi se lahko obravnaval v okviru tega formalnega postopka preiskave.

2.3.3 Subvencioniranje obresti

Kot je navedeno zgoraj, je Delavski stanovanjski sklad zagotavljal posojila za socialna najemna stanovanja z nizkimi obrestnimi merami, ki jih je določila vlada. Sklad je med drugim za kritje svojih stroškov za ta posojila prejemal neposredni proračunski prispevek. Ker je bil Delavski stanovanjski sklad javna ustanova, je bila na najvišji ravni za izgube v zvezi s to kategorijo posojil, če neposredni prispevki niso zadoščali za kritje izgub tega sklada, odgovorna islandska država.

Kategorija posojil za socialna najemna stanovanja se s Stanovanjskim zakonom ni pomembno spremenila, sklad HFF pa naj bi jih na začetku dodeljeval po enaki obrestni meri, kot se je uporabljala prej (glej začasni člen IX Zakona). V tem členu je bilo določeno še, da država zagotovi prispevke iz proračuna za kritje izgub sklada HFF. Te zadeve so bile pozneje urejene s sporazumoma med ministroma za socialne zadeve in finance (glej oddelek I.3.3 zgoraj).

Kar zadeva institucionalno spremembo, stalna praksa Komisije kaže, da lahko subjekti, upravičeni do pomoči, spremenijo svojo pravno osebnost zaradi združitve, delitve ali drugih razlogov, ne da bi to vplivalo na opredelitev pomoči. Tako je, kadar se sprememba pravne osebnosti opravi z ukrepom zasebnega prava in kadar je sprememba določena z zakonom ali drugim ukrepom javnega prava⁽⁴⁵⁾. Dejansko sprememba s štirih oseb

⁽⁴⁵⁾ Odločba Komisije z dne 29. novembra 2007, C(2007) 5778, Državna pomoč C-56/07 – Francija, Garantie illimitée de l'Etat en faveur de La Poste, odstavki 93–97, Odločba Komisije E-14/2005/Portugalska, plačila nadomestil javnemu izdajatelju radiotelevizijskega programa RTP, odstavki 78–80, Odločba Komisije z dne 20. aprila 2005 v primeru državne pomoči E-10/2005 (prej C-60/99) – Redevance radiodiffusion TF1, odstavek 33, in dopis Komisije Nemčiji z dne 8. maja 2001 o predlogu ustreznih ukrepov v zadevi E-10/2000, Landesbank, prvi odstavek točke 7. Kar zadeva izvezetja sklada HFF iz plačila stroškov za jamstvo v skladu z Zakonom št. 121/1997 o državnih jamstvih, je predhodna ocena Nadzornega organa, da ukrep pomeni novo pomoč in se obravnava ločeno (glej Odločbo Nadzornega organa 406/08/COL z dne 27. junija 2008).

javnega prava, ki so delovale v skladu z Zakonom št. 97/1993, v primerjavi s Stanovanjskim zakonom sama ne more vplivati na oceno združljivosti zadevnih ukrepov. Kot je že bilo navedeno, je sklad HFF prevzel vsa sredstva, pravice in obveznosti svojih predhodnikov ter nadaljeval njihove naloge, kar dokazuje, da je bila reforma namenjena ohranjanju kontinuitete med temi organizacijami⁽⁴⁶⁾.

Zato je bilo Delavskemu stanovanjskemu skladu in skladu HFF naloženo zagotavljanje teh socialnih posojil za najemna stanovanja po obrestni meri, ki jo je določila vlada, ki je sredstva zagotavljala z Zakonom o proračunu, ker so bile te obrestne mere prenizke, da bi pokrile stroške posojil. Razlika med skladoma je, da je prispevek za sklad HFF namenjen tej posebni kategoriji posojil, Delavski stanovanjski sklad pa je prejemal proračunske prispevke za vse svoje kategorije socialnih posojil. Razlika izhaja iz tega, da so bile s Stanovanjskim zakonom odpravljene druge kategorije socialnih posojil Delavskega stanovanjskega sklada in da se dodatna posojila, glavna kategorija socialnih posojil v skladu s prvotno različico Stanovanjskega zakona, niso financirala s proračunskimi prispevki za sklad HFF.

Zato spremembe, ki jih je povzročil Stanovanjski zakon, niso spremenile naloge zagotavljanja posojil za najemna socialna stanovanja; z drugimi besedami, namen tega ukrepa je ostal enak⁽⁴⁷⁾. Poleg tega je to, da je proračunski prispevek zdaj namenjen samo za ta posojila, posledica odprave neposrednih državnih prispevkov za druga socialna posojila. Odprava neposrednih državnih prispevkov za nekatere dejavnosti ne pomeni spremembe v financiranju drugega ukrepa. Zato taka odprava ne more vplivati na opredelitev narave preostalega ukrepa. Pravzaprav pomeni odpravo ločenega ukrepa podpore⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁶⁾ V skladu s členom 35 Zakona št. 1/1997, Zakona o pokojninskem skladu državnih uslužbencev, se lahko član sklada odloči, da se njegova pokojnina ustrezno poveča glede na povečanje plače za njegovo zadnje delovno mesto. Direktor Državne stanovanjske agencije je menil, da je njegovo delovno mesto primerljivo z mestom direktorja sklada HFF, s čimer se pokojninski sklad ni strinjal. Vrhovno sodišče Islandije je v sodbi z dne 22. januarja 2004 v zadevi št. 344/2003 razsodilo v korist direktorja. V sodbi je bilo med drugim navedeno, da ima sklad HFF v glavnem enako vlogo kot Državna stanovanjska agencija in deluje kot ustanova za hipotekarna posojila za Islandce. Sodišče je menilo, da je delovno mesto direktorja Agencije primerljivo delovnemu mestu direktorju Sklada, kar zadeva vrsto dolžnosti, njihov obseg in odgovornost.

⁽⁴⁷⁾ V odstavkih 63 in 74 Odločbe Komisije v zadevi E-14/2005 – Portugalska, plačila nadomestil javnemu izdajatelju radiotelevizijskega programa RTP, je Komisija ugotovila, da se zaradi sprememb portugalskega ukrepa pomoči ta ukrep ni spremenil v novo pomoč, med drugim, ker se s spremembami nacionalnega pravila ni spremenil cilj subvencij.

⁽⁴⁸⁾ Odločba Komisije 2006/240/ES z dne 16. novembra 2004 o državni pomoči Nemčije za proizvajalce žitnega žganja, uvodne izjave 83–84 (UL L 88, 25.3.2006, str. 50). Glej tudi člen 17(2) dopisa Komisije z dne 14. julija 2005 v zadevi E-2/2005 v zvezi z nizozemsko pomočjo stanovanjskemu sektorju, v katerem je Komisija ugotovila, da je pomoč obstoječa kljub zamenjavi ureditve neposrednih subvencij z ureditvijo državnih posojil in davčno oprostitvijo po začetku veljavnosti Pogodbe ES. Razlog za to je bil, da je bila skupni rezultat teh sprememb manjša ovira za konkurenco (glej odstavke 16–26 dopisa).

Združenje SFF se je sklicevalo na različne spremembe, ki jih je povzročil Stanovanjski zakon, in trdilo, da bi bilo treba zaradi njih pomoč skladu HFF opredeliti kot novo pomoč. Te spremembe ne glede na svojo naravo niso zadevale tega ukrepa pomoči, ki se nanaša samo na izgube, ki jih je utrpel Sklad v zvezi s posojili za socialna najemna stanovanja. Dejansko dvig praga za splošna posojila ni bil povezan s to kategorijo posojil. Podobno spremembe v skladu z Zakonom št. 57/2004, s katerim je bil sistem stanovanjskih obveznic odpravljen in nadomeščen z gotovinskimi posojili, niso zadevale te kategorije posojil. Zahteve, določene v členu 11 Zakona št. 97/1993 v zvezi s tem, da morajo biti posojila zavarovana s prvo ali drugo hipoteko, se niso uporabljale za to kategorijo posojil, ampak samo za nekatera posojila iz Državnega gradbenega sklada. Zato to, da se ta določba ni prenesla v Stanovanjski zakon, za ta posojila ni pomembno.

Nadzorni organ torej meni, da ugodnost, ki izhaja iz subvencioniranja obresti, ne more pomeniti nove pomoči, ki bi se lahko preučila v okviru tega formalnega postopka preiskave.

2.3.4 Neplačevanje dividend

Kot je navedeno v oddelku 3.4 zgoraj, splošna načela islandskega javnega prava določajo, da državnim ustanovam, ki so organizirane kot sklad HFF, ni treba plačevati dividend. To načelo je veljalo že pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP in se uporablja za državne ustanove ne glede na datum njihove ustanovitve, njihove dejavnosti ali spremembe teh dejavnosti. Od začetka veljavnosti Sporazuma EGP ni bilo vsebinskih ali nevsebinskih sprememb tega splošnega načela. Poleg tega niti Stanovanjski zakon niti predhodni zakoni niso odstopali od tega načela, tako da bi vsebovali predpise, ki bi določali, da mora sklad HFF plačevati dividende. Zato se zaradi Stanovanjskega zakona ali sprememb tega zakona ni spremenila narava nobene ugodnosti in državnega financiranja, ki izhaja iz neobveznosti plačevanja dividend. Tudi namen tega načela, ki presega posebnosti sistema stanovanjskih posojil in se uporablja na splošno za vse državne ustanove, se ni spremenil zaradi sprememb sistema stanovanjskih posojil. Z drugimi besedami, te zakonodajne spremembe so bile ločene od tega morebitnega ukrepa pomoči in povsem nepovezane z njim. Zato je treba, če se neplačevanje dividend obravnava kot ukrep pomoči, ta ukrep torej obravnavati kot shemo pomoči, ki spada v opredelitev iz člena 1(d) v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču. Poleg tega bi shema pomenila obstoječo pomoč, ker je obstajala pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP (glej člen 1(b) v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču).

Samo če bi se ugotovilo, da oprostitev plačila dividend ni bilo mogoče izpeljati iz splošnega načela islandskega javnega prava, ampak je izhajala iz Stanovanjskega zakona in predhodnih zakonov, bi lahko pogoji, pod katerimi so delovali različni

subjekti s stanovanjskega področja, postali del ocene združljivosti nove pomoči. Zato bi lahko samo v teh hipotetičnih okoliščinah spremembe sistema stanovanjskega financiranja, ki so se zgodile po 1. januarju 1994, morda pomenile, da se je kakršna koli pomoč, povezana z neplačevanjem dividend, spremenila iz obstoječe pomoči v novo pomoč.

2.4 UGOTOVITEV GLEDE NOVE OZIROMA OBSTOJEČE NARAVE ŠTIRIH MOREBITNIH UKREPOV DRŽAVNE POMOČI

Nadzorni organ na podlagi navedene presoje meni, da naslednji ukrepi: državno jamstvo, subvencioniranje obresti, davčna oprostitvev in oprostitvev plačila dividend, opredeljeni v odločitvi o sprožitvi postopka, ne pomenijo novih ukrepov pomoči, ki se lahko ocenjujejo v okviru tega formalnega postopka preiskave.

Skladno s tem bo Nadzorni organ končal formalni postopek preiskave in sprožil postopek v skladu s členom 1(1) dela I in oddelkom V v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču, ki se nanaša na obstoječo pomoč.

Nadzorni organ zaradi izčrpnosti dodaja, da bi moral, tudi če bi sprejel pristop, ki ga je predlagalo združenje SFF, in ugotovil, da je Stanovanjski zakon s poznejšimi spremembami resnično pomemben za oceno opredelitve morebitnih ukrepov pomoči, navedenih zgoraj, vseeno skleniti, da spremembe stanovanjskega sistema niso bile take, da bi bilo treba zaradi njih spremeniti opredelitev pomoči iz obstoječe pomoči v novo pomoč.

— Prvič, zgolj to, da je Islandija izbrala zakonodajno tehniko sprejetja novega zakona namesto spremembe že veljavnega zakona, samo po sebi ne more povzročiti, da bi se spremenila opredelitev dosedanjega obstoječega ukrepa pomoči⁽⁴⁹⁾. Pomembno je samo, ali je novi zakon pomenil vsebinske spremembe zadevnih ukrepov pomoči, ki bi vplivale na oceno njihove združljivosti. Nadzornemu organu se v zvezi s tem zdi zelo pomembno, da je bil Stanovanjski zakon, kar zadeva vse pomembne značilnosti, nadaljevanje prejšnjega sistema in je imel enak cilj zagotavljanja dostopnih stanovanj vsem prebivalcem Islandije. Kot je navedeno zgoraj v oddelku 2.2.3.1, je cilj Stanovanjskega zakona enak cilju, zastavljenemu v skladu z Zakonom št. 97/1993.

— Drugič, kot je navedeno zgoraj, je dosledna praksa Komisije, da sprememba pravne osebnosti prejemnika pomoči ni pomembna za opredelitev pomoči.

⁽⁴⁹⁾ Odločba Komisije E-12/2005 – Poljska, neomejeno državno jamstvo v korist Poctza Polska, odstavki 39–47.

- Tretjič, financiranje morebitnih ukrepov pomoči v korist sklada HFF, ki trenutno velja, se ni spremenilo zaradi sprejetja Stanovanjskega zakona in poznejših sprememb tega zakona.
- Četrtrič, s Stanovanjskim zakonom se ni spremenilo nič v zvezi z izdajo stanovanjskih obveznic, ki je glavna kategorija posojil. Pri reformi področja socialnih stanovanj v skladu s Stanovanjskim zakonom je bila uvedena nova kategorija posojil, tako imenovana kategorija dodatnih posojil. Vendar je ta kategorija posojil pravzaprav nadomestila kategorije socialnih posojil, ki so se lahko dodelila v skladu z Zakonom št. 97/1993. Kot je navedeno v oddelku I.2.2.3.3.3, so bili najvišji odstotni deleži teh vrst posojil in merila za upravičenost skoraj povsem enaki. Tako je glavna razlika v pravilih v zvezi s temi vrstami posojil določba Stanovanjskega zakona, da se ta stanovanja pod določenimi pogoji lahko prodajo na splošnem trgu po tržni ceni. Nadzorni organ meni, da se zaradi teh zakonodajnih sprememb ni pomembno spremenil krog mogočih prejemnikov socialnih posojil, dejavnosti sklada HFF na tem področju pa se niso razširile v primerjavi z njegovimi predhodniki. Poleg tega odprava kategorij socialnih posojil (glej oddelek I.2.2.3.3.3 zgoraj) ne more povzročiti, da se shema pomoči opredeli za novo pomoč. Take spremembe bi se lahko obravnavale kvečjemu kot odprava pomoči.
- Sedmič, z Zakonom št. 120/2004 se je omejitev kategorije splošnih posojil sklada HFF dvignila na 90 % ocenjene vrednosti nepremičnine. Zato je bilo odpravljeno Poglavje VII Zakona o dodatnih posojilih. Zakon št. 120/2004 ni spremenil ničesar v zvezi z javnimi storitvami sistema HFF. Cilj Stanovanjskega zakona je ostal enak, prejemnik pomoči je bil še vedno samo sklad HFF, njegove dejavnosti pa se niso pomembno spremenile. Poleg tega se ni spremenilo, kdo je upravičen do posojil iz sklada HFF, pomenilo je samo to, da je 90-odstotna omejitev na voljo vsem⁽⁵¹⁾. Te okoliščine se razlikujejo od zadeve *Keller*, v kateri je Sodišče prve stopnje odločilo, da je dvig z največ 7 milijard ITL na največ 80 milijard ITL osnovnih sredstev, ki jih je podjetje lahko imelo, da se je lahko vključilo v odobreno shemo pomoči, pomenil vsebinsko spremembo, ki bi jo bilo treba priglasiti Komisiji. Sodišče je navedlo, da se je zaradi te spremembe povečalo število morebitnih prejemnikov pomoči, shema pa se je dejansko odprla za prosilce⁽⁵²⁾. Spreminjanje sheme pomoči, zaradi katere se lahko poveča število prejemnikov pomoči, je sprememba ene od temeljnih značilnosti sheme, ki lahko vpliva na njeno združljivost s Pogodbo ES. Vendar v tem primeru to, ali splošna posojila zajemajo 70 % ali 90 % ocenjene vrednosti nepremičnine, ni pomembno za vprašanje, ali se lahko taka posojila opredelijo kot javna storitev v skladu s členom 59(2) Sporazuma EGP –

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Morebitni ukrepi pomoči v obliki državne garancije, subvencioniranja obresti, davčnih oprostitev in neplačevanja dividend v korist sklada HFF bi bili obstoječa pomoč. Formalni postopek preiskave, ki se uporablja za novo pomoč, se zato konča.

Člen 2

Izvetje sklada HFF iz uporabe določb Akta iz točke 14 Poglavja II Priloge IX k Sporazumu EGP ne pomeni državne pomoči.

- Petič, Nadzorni organ se ne more strinjati z združenjem SFF, da so se zaradi Stanovanjskega zakona pomembno povečale možnosti sklada HFF za dajanje posojil podjetjem, ki gradijo najemna stanovanja⁽⁵⁰⁾. Kot je navedeno zgoraj v oddelku I.2.2.3.3.2, so se lahko v skladu s pogoji uredb, sprejetih na podlagi Stanovanjskega zakona in predhodnega zakona, posojila iz sistema stanovanjskih obveznic dodelila podjetjem, povezanim z gradnjo stanovanj.

- Šestič, kot je opisano zgoraj, je bil sistem stanovanjskih obveznic odpravljen z Zakonom št. 57/2004 in nadomeščen z neposrednimi gotovinskimi posojili, ki jih dodeljuje sklad HFF. Združenje SFF trdi, da je zaradi te spremembe potrebna opredelitev za novo pomoč. Vendar ta zakon ni spremenil ničesar, kar zadeva obseg mogočih prejemnikov, in ni povzročil spremembe namena in financiranja nobenega morebitnega ukrepa pomoči skladu HFF. Nadzorni organ zato meni, da je treba te spremembe obravnavati kot upravne in tehnične, ne pa vsebinske.

⁽⁵⁰⁾ V zvezi s tem se je združenje SFF sklicevalo na izjave predsednika parlamentarnega odbora ob izbrisu besede „individualna“ v zvezi s kategorijo splošnih posojil iz odstavka 1 člena 15 predloga zakona, ki je pozneje postal Stanovanjski zakon. Glej točko 7 govora na spletni strani <http://www.althingi.is/alttext/122/05/r13133243.sgml>

⁽⁵¹⁾ Komisija je v odločbi o zadevi v zvezi z nemškimi javnimi izdajatelji radiotelevizijskega programa ugotovila, da povišanja zneska licenčnine ni mogoče obravnavati kot novo pomoč: „Povišanje je posledica večje finančne potrebe javnih izdajateljev radiotelevizijskega programa pri izpolnjevanju njihovih nalog iz opravljanja javnih storitev. Zato ga – v skladu s predhodno prakso Komisije – ni mogoče ločiti od začetne ureditve financiranja in ne pomeni vsebinske spremembe, če se naloge iz opravljanja javni storitev kot take niso vsebinsko spremenile.“ Odstavek 206 Odločbe Komisije z dne 24. aprila 2007, citirane zgoraj.

⁽⁵²⁾ Zadeva T-35/1999, *Keller proti Komisiji*, Recueil 2002, str. II-261, točka 62.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Republiko Islandijo.

Člen 4

Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno.

V Bruslju, 27. junija 2008

Za Nadzorni organ EFTA

Per SANDERUD
Predsednik

Kurt JAEGER
Član kolegija

POPRAVKI

Popravek Uredbe Komisije (ES) št. 1242/2008 z dne 8. decembra 2008 o določitvi tipologije Skupnosti za kmetijska gospodarstva

(Uradni list Evropske unije L 335 z dne 13. decembra 2008)

Stran 3, uvodna izjava 6 se spremeni:

besedilo: „(6) Tip kmetovanja in ekonomsko velikost kmetijskega gospodarstva je treba določiti na podlagi ekonomskega merila, ki je vedno pozitivno. Zato je ustrezno uporabiti standardni rezultat. Seznam proizvodov, za katere je treba izračunati standardne rezultate, je treba uskladiti s seznama značilnosti raziskovanj o strukturi kmetij v skladu z Uredbo (ES) št. 1166/2008. Da bi se omogočila uporaba tipologije kmetijskih gospodarstev v FADN, je treba sestaviti tabelo ujemanja med značilnostmi strukturnih raziskav in naslovi s kmetijskih gospodarstev iz FADN.“

se glasi: „(6) Tip kmetovanja in ekonomsko velikost kmetijskega gospodarstva je treba določiti na podlagi ekonomskega merila, ki je vedno pozitivno. Zato je ustrezno uporabiti standardni rezultat. Standardni rezultati morajo biti določeni po proizvodih. Seznam proizvodov, za katere je treba izračunati standardne rezultate, je treba uskladiti s seznama značilnosti raziskovanj o strukturi kmetij v skladu z Uredbo (ES) št. 1166/2008. Da bi se omogočila uporaba tipologije kmetijskih gospodarstev v FADN, je treba sestaviti tabelo ujemanja med značilnostmi strukturnih raziskav in postavkami poročil s kmetijskih gospodarstev iz FADN.“

Stran 5, člen 5(3), tretji pododstavek se spremeni:

besedilo: „Prvo referenčno obdobje, za katero se izračunajo standardni rezultati, se ujema z referenčnim obdobjem 2007, ki obsega koledarska leta 2005, 2006, 2007, 2008 in 2009 ali leta kmetijske pridelave 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09 in 2009/10.“

se glasi: „Prvo referenčno obdobje, za katero se izračunajo standardni rezultati, se ujema z referenčnim obdobjem 2007, ki obsega koledarska leta 2005, 2006, 2007, 2008 in 2009 ali leta kmetijske proizvodnje 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09 in 2009/10.“

Stran 8, Priloga I, del B „TABELA UJEMANJA IN OZNAKE ZA PONOVRNO RAZVRSTITEV“, naslov tabele se spremeni:

besedilo: „I. Ustreznost med naslovi raziskovanj o strukturi kmetij in poročili s kmetijskih gospodarstev iz Mreže knjigovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev (FADN)“

se glasi: „I. Ustreznost med postavkami raziskovanj o strukturi kmetij in poročil s kmetijskih gospodarstev iz Mreže knjigovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev (FADN)“.

Stran 8, tabela „I. Ustreznost med naslovi raziskovanj o strukturi kmetij in poročili s kmetijskih gospodarstev iz Mreže knjigovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev (FADN)“, naslovni vrstici se spremeni:

besedilo:

„Enakovredni naslovi za uporabo standardnih rezultatov		
Oznaka, ki se uporabi za naslov	Raziskovanja Skupnosti o strukturi kmetijskih gospodarstev leta 2010, 2013 in 2016 (Uredba (ES) št. 1166/2008)	Poročilo s kmetijskega gospodarstva iz FADN (Uredba (ES) št. 868/2008 o obliki poročila s kmetijskega gospodarstva ⁽¹⁾)“

se glasi:

„Enakovredne postavke za uporabo standardnih rezultatov		
Oznaka, ki se uporabi za postavko	Raziskovanja Skupnosti o strukturi kmetijskih gospodarstev leta 2010, 2013 in 2016 (Uredba (ES) št. 1166/2008)	Poročilo s kmetijskega gospodarstva iz FADN (Uredba (ES) št. 868/2008 o obliki poročila s kmetijskega gospodarstva ⁽¹⁾)“

Stran 22, Priloga IV „STANDARDNI REZULTATI“, točka 2(a) se spremeni:

besedilo: „(a) **Po značilnostih poljščine in živine**

Standardni rezultati se določijo za vse kmetijske značilnosti, ki ustrezajo naslovom v raziskovanjih Skupnosti o strukturi kmetij, tako kot je določeno v navedenih raziskovanjih.“

se glasi: „(a) **Po značilnostih poljščine in živine**

Standardni rezultati se določijo za vse kmetijske značilnosti, ki ustrezajo postavkam v raziskovanjih Skupnosti o strukturi kmetij, tako kot je določeno v navedenih raziskovanjih.“

Cena naročnine 2010 (brez DDV, skupaj s stroški pošiljanja z navadno pošto)

Uradni list EU, seriji L + C, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	1 100 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, papirna različica + letni CD-ROM	22 uradnih jezikov EU	1 200 EUR na leto
Uradni list EU, serija L, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	770 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, mesečni zbirni CD-ROM	22 uradnih jezikov EU	400 EUR na leto
Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila), CD-ROM, 2 izdaji na teden	Večjezično: 23 uradnih jezikov EU	300 EUR na leto
Uradni list EU, serija C – natečaj	Jezik(-i) v skladu z natečajem(-i)	50 EUR na leto

Naročilo na *Uradni list Evropske unije*, ki izhaja v uradnih jezikih Evropske unije, je na voljo v 22 jezikovnih različicah. Uradni list je sestavljen iz serije L (Zakonodaja) in serije C (Informacije in objave).

Na vsako jezikovno različico se je treba naročiti posebej.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 920/2005, objavljeno v Uradnem listu L 156 z dne 18. junija 2005, institucije Evropske unije začasno niso obvezane sestavljati in objavljati vseh pravnih aktov v irščini, zato se Uradni list v irskem jeziku objavlja posebej.

Naročilo na Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila) zajema vseh 23 uradnih jezikovnih različic na enem večjezičnem CD-ROM-u.

Na zahtevo nudi naročilo na *Uradni list Evropske unije* pravico do prejemanja različnih prilog k Uradnemu listu. Naročniki so o objavi prilog obveščeni v „Obvestilu bralcu“, vstavljenem v *Uradni list Evropske unije*.

Format CD-ROM bo leta 2010 nadomeščen s formatom DVD.

Prodaja in naročila

Naročilo na razne plačljive periodične publikacije, kot je naročilo na *Uradni list Evropske unije*, je možno pri naših komercialnih distributerjih. Seznam komercialnih distributerjev je na spletnem naslovu:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) nudi neposreden in brezplačen dostop do prava Evropske unije. To spletišče omogoča pregled *Uradnega lista Evropske unije*, zajema pa tudi pogodbe, zakonodajo, sodno prakso in pripravljalne akte za zakonodajo.

Za boljše poznavanje Evropske unije preglejte spletišče <http://europa.eu>

